

Memòria 2020

Mercabarna

Memòria de sostenibilitat 2020

Mercabarna

Memòria de sostenibilitat 2020

1
Presentacions
4-9

2
Introducció
a Mercabarna
10-15

3
Mercabarna,
en xifres
16-19

4
Compromesos amb el
subministrament alimentari
20-33

3 SALUT I BENESTAR **8** TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC **12** CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

5
Compromesos
amb la societat
34-45

2 FAM ZERO **3** SALUT I BENESTAR **12** CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

6
Compromesos
amb el
medi ambient
46-55

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLES **9** INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES **11** CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES **13** ACCIÓ CLIMÀTICA

7
Compromesos
amb el nostre equip
56-65

5 IGUALTAT DE GÈNERE **8** TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC **10** REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS

8
Compromesos
amb la innovació
66-75

9 INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES **11** CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES **13** ACCIÓ CLIMÀTICA

9
Compromesos
amb el sector
alimentari
76-85

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT **8** TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC **12** CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES **17** ALINEJA PELS OBJECTIUS

10
Compromesos amb la
gestió responsable
86-95

17 ALINEJA PELS OBJECTIUS

11
Índex de continguts
GRI
96-109

1 Presentaciones

Per un model alimentari més sostenible

El 2020 ha estat un any extremament complex que no oblidarem. L'emergència sanitària provocada per la COVID-19 ens ha fet viure moments molt difícils. La pandèmia ha amplificat problemes que ja existien i ha posat en relleu la urgència de prendre mesures i aprofitar les noves oportunitats per construir una Barcelona més justa, inclusiva i sostenible.

La pandèmia ha fet més evident que l'alimentació és una qüestió essencial en una societat que volem més resilient i més autosuficient davant les incerteses. El relleu de Barcelona com a Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible al llarg del 2021 és una oportunitat per impulsar un canvi de model alimentari que sigui socialment just, que promogui una dieta saludable i que esdevingui una peça clau contra l'emergència climàtica.

És en aquest marc on situem un dels projectes més engrescadors que s'han fet realitat el 2020: la inauguració del Biomarket, el primer mercat majorista dedicat exclusivament a productes ecològics de tot l'Estat i el primer d'Europa en concentració d'oferta hortofructícola. Donem resposta així a les demandes de la ciutadania, que reclama un millor accés als aliments saludables, ecològics i de proximitat.

El Biomarket és un dels projectes centrals de la capitalitat, una aposta clara i decidida de Mercabarna que ens apropa al model alimentari que la nostra ciutat necessita. A més, també dona suport a la pagesia de proximitat, ja que posa en valor la qualitat dels seus productes i ajuda a preservar la riquesa econòmica i ambiental del sector primari de l'àrea metropolitana de Barcelona i de Catalunya.

Vull destacar la col·laboració dels agents públics i privats per tirar endavant el nou mercat, una fórmula d'èxit que ha permès impulsar i desenvolupar un projecte pioner. Gràcies a Mercabarna pel seu compromís amb el desenvolupament sostenible i conscient. I, finalment, gràcies a totes les empreses i professionals del recinte pel seu treball incansable per garantir l'aprovisionament d'aliments frescos durant la pandèmia, i molt especialment en els mesos del confinament. El vostre esforç ha estat essencial.

Ada Colau
Alcaldessa de Barcelona

Una Mercabarna essencial i resilient

Després d'un any, és evident que la pandèmia ha posat a prova la nostra capacitat de resiliència individual i col·lectiva. El sector alimentari n'és un exemple clar, ja que ens ha demostrat que la professionalitat i l'esforç són clau per deixar enrere els obstacles.

En aquest context, Mercabarna, la gran ciutat alimentària de Barcelona, és una peça central dins de l'engranatge alimentari català. Fins i tot durant els períodes més restrictius, ha ofert servei ininterromput per garantir en tot moment el subministrament d'aliments a la ciutadania. Ha estat un dels serveis essencials que, juntament amb els mercats municipals, les botigues de barri i les cadenes de supermercats, han demostrat la seva responsabilitat amb la societat i han complert el seu compromís amb el deure de servei públic.

Aquesta memòria, a més de radiografiar els fets més destacats de 2020, també ha de servir com un reconeixement públic a tots i totes les professionals que han fet possible que Mercabarna no s'aturés. Estic convençuda que, com tots nosaltres, en els moments més incerts van experimentar por i van tenir dubtes, però tot i així van continuar treballant pel bé de la societat.

Ens trobem davant d'una Unitat Alimentària forta, resilient i innovadora, que s'adapta a les necessitats canviants dels clients i consumidors i que implementa noves maneres de fer per guanyar en eficiència, seguretat i sostenibilitat. En són exemples la posada en marxa del Biomarket, la celebració dels premis Mercabarna Innova o el disseny de projectes que avancen cap a un recinte més compromès amb la igualtat d'oportunitats, la lluita contra el malbaratament alimentari i la preservació del medi ambient.

No obstant això, també som conscients que l'excepcionalitat del context ha afectat les empreses de la Unitat Alimentària. En aquest sentit, amb la col·laboració de diferents administracions i dels gremis del recinte, hem impulsat mesures per contribuir a la recuperació progressiva

de l'activitat habitual. Serà un procés llarg i no exempt de dificultats, però comptem amb la tenacitat i la professionalitat de la gran família Mercabarna.

Montserrat Ballarín
Regidora de Comerç, Mercats, Consum, Règim Interior i Hisenda, i presidenta de Mercabarna

Mercabarna, l'empresa més important per a Barcelona

Mercabarna probablement no és l'empresa més important de Barcelona, però volem ser l'empresa més important per a Barcelona.

Us presentem la Memòria de sostenibilitat de Mercabarna de 2020, on recollim els principals projectes i esdeveniments que han tingut lloc durant l'exercici econòmic. La COVID-19 té una presència constant al llarg de les pàgines següents, ja que ha impactat de manera transversal a tots els nivells: en l'organització interna, en el funcionament del recinte, en l'activitat de les empreses o en la resposta a la crisi social.

En aquest context, s'ha posat en valor la importància de Mercabarna com a garant de l'aprovisionament d'aliments a la ciutadania. Ha estat clau la responsabilitat de les empreses i de tots els treballadors de Mercabarna a l'hora de garantir aquest subministrament, i vull expressar el meu agraïment i respecte per la feina feta en unes condicions tan dures.

Cal destacar que l'activitat econòmica de les empreses del recinte, especialment del sector floral i HORECA, ha patit els efectes de la crisi de la COVID. El Consell d'Administració va acordar mesures de suport a les companyies per reforçar-ne la resiliència, seguint la cultura de Mercabarna d'acords públicoprivats, i aquestes mateixes companyies han tingut una capacitat d'adaptació i d'innovació que serà molt important en el futur.

Sens dubte s'han produït canvis importants durant aquest any. Es va acordar el tancament de l'Escorxador, es va produir el canvi de la Direcció General i s'han realitzat inversions en obres de millora en els Mercats Centrals de Fruïtes i Hortalisses i del Peix, alhora que ha nascut un nou mercat dins la Unitat Alimentària, el Biomarket, que s'ha convertit en el primer mercat majorista ecològic d'Espanya i el primer d'Europa en concentració d'empreses de fruites i hortalisses.

També hem seguit treballant en projectes estratègics englobats en la sostenibilitat mediambiental, la lluita contra el malbaratament alimentari, l'impuls de la competitivitat empresarial o la inserció laboral. I tot plegat ho hem tirat endavant sense oblidar la nostra missió principal: garantir l'aprovisionament d'aliments a la ciutadania.

Així mateix, l'excepcionalitat viscuda durant el 2020 ha accelerat el procés de transformació de Mercabarna en un hub d'innovació logística per a la indústria alimentària. Estem treballant en el projecte de futur de Mercabarna que busca enfortir, modernitzar i incrementar la rellevància de la Unitat Alimentària, al mateix temps que respon a les necessitats derivades del context econòmic, social i ambiental. Aquesta estratègia, que rep el nom de Mercabarna Gates, marcarà el full de ruta dels propers anys i s'alinea amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible del Pacte Mundial de l'ONU, del qual Mercabarna és signant.

En aquest sentit, Mercabarna Gates es vertebrava al voltant de quatre eixos compartits amb l'agenda global (resiliència, digitalització, sostenibilitat i salut, i seguretat alimentària) i es desenvolupa de la mà de col·laboracions públicoprivades. Aquesta aposta per teixir aliances, que ha estat clau en el model de gestió del polígon alimentari, ens permetrà incrementar el nostre impacte i seguir avançant cap a una Unitat Alimentària adaptada als nous temps.

Mercabarna probablement no és l'empresa més important de Barcelona, però volem ser l'empresa més important per a Barcelona.

Jordi Valls
Director general de Mercabarna

La xarxa de Mercas, al servei de la cadena alimentària

El balanç de l'activitat i la gestió de Mercabarna durant l'any 2020, que es recull en aquest informe anual, ha de començar destacant el treball extraordinari que ens ha exigint a tots la situació provocada per la COVID-19.

Durant els moments inicials i més durs del confinament, a Mercasa i el conjunt de la xarxa de Mercas vam ser sotmesos al test d'estrès més intens que s'hagi conegut mai. Però vam poder afrontar aquest repte amb el compromís de tots i superar-lo amb èxit.

En tot moment el proveïment de productes frescos va estar garantit, gràcies a l'esforç de productors, majoristes, detallistes, transportistes i tots els serveis auxiliars que, de manera exemplar, van assumir la seva responsabilitat, adaptant-se amb agilitat a les difícils circumstàncies que va provocar la crisi sanitària. Un esforç que ha estat reconegut per les institucions i el conjunt de la societat.

Tot això ens omple d'orgull. Perquè el 2020 hem demostrat amb escreix el valor que aporta la xarxa de Mercas a la societat espanyola, prestant un servei públic eficient i de qualitat a totes les baules de la cadena alimentària, des de la producció fins al consum.

Així mateix, cal ressaltar l'esforç col·lectiu per canalitzar la solidaritat cap als col·lectius més vulnerables de la societat, especialment afectats per la situació viscuda el 2020, amb l'augment dels espais habilitats a les Mercas amb aquestes finalitats i les donacions al Banc dels Aliments i altres organitzacions socials.

L'experiència extraordinària que estem vivint ha d'actuar, en tot cas, de palanca cap al futur, amb estratègies vinculades als Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030. La nostra activitat hi encaixa en tots. Des del compromís amb l'objectiu "Fam zero" fins als vinculats amb la seguretat alimentària, la millora de la nutrició, l'agricultura sostenible, la reducció de la petjada de carboni i la lluita contra el canvi climàtic.

Uns reptes que se sustenten en el model de col·laboració i gestió pública que representen les Mercas, amb la participació de cada ajuntament i Mercasa, els bons resultats de la qual en el present són el millor aval d'excel·lència per afrontar amb èxit el futur.

Per a això és imprescindible el compromís permanent de totes i tots els responsables i treballadors de cada Merca. La tasca individual i col·lectiva de tots plegats ha de ser reconeguda en tot moment i qualsevol circumstància, però molt més i de manera excepcional quan es repassen els moments tan durs que s'han viscut el 2020.

José Ramón Sempere
President de Mercasa

Mercabarna, un gran actiu per a Catalunya

Mercabarna és un referent internacional del comerç majorista d'alimentació i un equipament de primera magnitud per al sector de la distribució comercial i la restauració. Situat en un punt estratègic de la cadena de valor, a mig camí entre productors i consumidors finals, garanteix als ciutadans i ciutadanes del nostre país un sistema d'aprovisionament de primer ordre.

Precisament aquesta posició de privilegi converteix Mercabarna en el canal idoni per copsar els canvis en els patrons de consum i fer de corretja de transmissió d'aquests canvis. Així fa possible, d'una banda, que el sistema productiu d'arreu del món adapti ràpidament els seus productes a les noves necessitats i, de l'altra, que la nostra ciutadania disposi d'una oferta cada dia més variada i de qualitat. Experiències com el Biomarket o l'Observatori de Tendències són només dos dels exponents d'aquesta funció innovadora que aconsegueix el centre.

Enguany, és clar, no podem deixar de referir-nos a les enormes tensions que el conjunt del sector alimentari ha suportat arran de la COVID-19. La resiliència, l'aportació de valor intangible o la vocació de servei són variables que difícilment es poden quantificar amb xifres en una memòria com aquesta; no obstant això, són trets que defineixen la feina que els i les professionals de Mercabarna i tots els seus operadors han dut a terme els darrers mesos. Un mèrit compartit amb tantes altres persones que, dia rere dia, alcen les persianes dels mercats municipals i del conjunt del comerç alimentari de Catalunya. A totes aquestes persones, des de la Generalitat de Catalunya, el més sincer agraïment.

Mercabarna, però, mira endavant. Nova direcció i nous projectes per reforçar la competitivitat del centre en tots els eixos estratègics de futur, cap a un model de negoci més digital, més sostenible, més social i més internacional. Una visió que de ben segur mantindrà Mercabarna per molts anys com el mercat central de referència del sud d'Europa i un gran actiu per a Catalunya.

Muntsa Vilalta i Cambra
Directora General de Comerç

2 Introducció a Mercabarna

Mercabarna és una ciutat alimentària que funciona ininterrompudament per garantir l'aprovisionament d'aliments frescos a la ciutadania. La seva gestió es basa en criteris de responsabilitat social, sostenibilitat ambiental i transparència, a partir dels quals impulsa iniciatives que fomenten la competitivitat, la innovació, la inserció laboral, la lluita contra el malbaratament alimentari i la promoció d'hàbits saludables, entre d'altres.

Presentació

Mercabarna és un polígon empresarial especialitzat en alimentació, amb 600 empreses que comercialitzen 2,3 milions de tones d'aliments frescos i congelats l'any. Aquestes dades converteixen Mercabarna en un dels motors del sector alimentari de Catalunya i el principal proveïdor d'aliments frescos per als 10 milions de persones que viuen en la seva àrea d'influència.

La missió de Mercabarna és precisament garantir l'aprovisionament d'aliments per a la població assegurant el bon funcionament de la cadena de distribució des de la baula majorista, que lliga el sector productiu i el comerç detallista.

Per aquest motiu se situa a la Zona Franca de Barcelona, un emplaçament estratègic que disposa de les millors connexions amb la xarxa viària, la xarxa ferroviària, el port i l'aeroport.

Aquesta situació afavoreix la logística a diferents escales: d'una banda, facilita l'arribada de productes alimentaris des de tota la geografia catalana i espanyola, però també el comerç internacional; de l'altra, facilita la distribució radicular a nivell local, imprescindible per al bon funcionament del comerç de proximitat.

Mercabarna proveeix els mercats municipals, les botigues de barri, els petits i mitjans supermercats i el sector de l'hostaleria i la restauració organitzada per a col·lectivitats. Però també propicia la importació i l'exportació, l'especialització d'empreses que aporten valor al producte, les sinergies i les economies d'escala.

A més, Mercabarna referma el seu compromís amb el progrés del sector alimentari i aposta per la innovació, la sostenibilitat ambiental i la lluita contra el malbaratament.

Mercabarna és signant del Pacte Mundial de l'Organització de les Nacions Unides (ONU), que estableix deu principis bàsics que engloben el respecte dels drets humans, el foment de la igualtat d'oportunitats, la protecció del medi ambient i la lluita contra la corrupció. Aquests principis es materialitzen en els disset Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'emmarquen dins de l'Agenda 2030.

L'adhesió de Mercabarna al Pacte Mundial demostra el seu compromís en l'adopció de mesures en pro d'un creixement sostenible basat en el compliment dels ODS. Aquests objectius, a més, estan units de forma bidireccional amb els drets humans. És a dir, el respecte pels drets humans potencia l'assoliment dels ODS, i la implementació d'una estratègia basada en els ODS afavoreix la protecció dels drets humans.

Serveis de Mercabarna, SA

La principal tasca de Mercabarna, SA, la societat que gestiona el recinte, és organitzar de forma eficient aquesta 'ciutat alimentària' formada pels mercats majoristes de fruites i hortalisses, peix i marisc, flors i plantes, l'Escorxador (fins al setembre) i la Zona d'Activitats Complementàries.

En primer lloc, gestiona els espais que ocupen les empreses alimentàries al recinte de la Zona Franca (Barcelona) i les del sector de la flor i la planta a Sant Boi de Llobregat. A més, també ofereix serveis que converteixen Mercabarna en un ecosistema idoni per al seu progrés, com ara reglamentació, vigilància, neteja, gestió de residus, manteniment de les instal·lacions i obres de millora de les infraestructures, entre d'altres.

Mercabarna, SA, va més enllà i impulsa accions que afavoreixen l'evolució de les empreses instal·lades al recinte i del sector alimentari en general, com la formació, la competitivitat, la innovació i la promoció d'hàbits saludables, entre d'altres.

La seguretat alimentària és un aspecte cabdal en el funcionament del recinte. En aquest sentit, l'Agència de Salut Pública de Barcelona hi té un equip fix format per veterinaris i personal de suport que vigila el compliment de les normes sanitàries i controla la salubritat dels aliments frescos.

Missió, visió i valors

Missió

Mercabarna és una empresa pública que té per objectiu garantir el funcionament eficient i responsable de la cadena de proveïment d'aliments frescos al sector majorista amb criteris de responsabilitat social, sostenibilitat ambiental i transparència. En aquest sentit promou:

- La comercialització i el consum de productes frescos, amb especial atenció en els de proximitat.
- Els hàbits alimentaris saludables entre els consumidors finals.
- La lluita contra el malbaratament alimentari.
- La professionalització i la inserció laboral en el sector alimentari.
- La competitivitat i la innovació empresarial.

Visió

Mercabarna, com a referent en comercialització d'aliments frescos del Mediterrani, pretén convertir-se en l'ecosistema sostenible i digital que combina les sinergies de ser:

- Pol empresarial i logístic.
- Punt de connexió entre el món rural i l'urbà.
- Dinamitzador del comerç i la restauració locals.
- Canal de comercialització de l'agricultura, la pesca i la ramaderia de proximitat.
- Centre d'innovació.
- Espai de difusió gastronòmica.
- Campus de formació alimentària.

En aquest nou ecosistema, els clients que hi desenvolupen la seva activitat, els usuaris que fan ús dels seus serveis i els ciutadans de Catalunya mantenen vincles de proximitat, col·laboració, confiança i transparència.

Valors

- Orientació al client.
- Compromís social i mediambiental.
- Professionalitat i eficiència.
- Implicació.
- Transversalitat.
- Motor de canvi.

Organització

Accionistes

Mercabarna és una societat anònima mercantil, creada el 1967, i els seus accionistes són:

- Barcelona de Serveis Municipals, SA: 50,69%
- Empresa Nacional Mercasa: 36,79%
- Generalitat de Catalunya: 12,16%
- Autocartera: 0,36%

Òrgans de govern

Consell d'Administració	Comissió executiva
<p>Presidenta</p> <p>Montserrat Ballarín Espuña</p>	<p>Presidenta</p> <p>Montserrat Ballarín Espuña</p>
<p>Vicepresident 1r</p> <p>Agustín García-Cabo</p>	<p>Vicepresident 1r</p> <p>Agustín García-Cabo</p>
<p>Vicepresident 2n</p> <p>Álvaro Porro González</p>	<p>Vicepresident 2n</p> <p>Álvaro Porro González</p>
<p>Consellers</p>	<p>Consellers</p> <p>Màxim López Manresa</p> <p>Laura Torre Álvarez (7)</p> <p>Vanessa Moreno Vincent (8)</p>
<p>BARCELONA DE SERVEIS MUNICIPALS, SA</p> <p>Màxim López Manresa</p> <p>Jordi Castellana Gamisans</p> <p>Elsa Artadi Vila</p> <p>Francisco Sierra López</p> <p>Albert Guivernau Molina</p> <p>Josep Bou Vila</p> <p>Albert Dalmau Miranda</p>	<p>(1) Des del 15 d'abril.</p> <p>(2) Fins al 2 de març.</p> <p>(3) Fins al 26 de març.</p> <p>(4) Des del 17 de febrer.</p> <p>(5) Des del 29 de setembre.</p> <p>(6) Fins al 29 de setembre.</p> <p>(7) Des del 13 de juliol.</p> <p>(8) Fins al 13 de juliol.</p>
<p>EMPRESA NACIONAL MERCASA</p> <p>Maite Castillo Pasalodos (1)</p> <p>Laura Torre Álvarez</p> <p>Sara González Fernández (1)</p> <p>Vanessa Moreno Vincent</p> <p>Alfredo Suaz González</p> <p>Jorge Suárez de la Cámara (2)</p> <p>José Antonio Crespo Albelda (3)</p>	
<p>GENERALITAT DE CATALUNYA</p> <p>Montserrat Vilalta Cambra (4)</p> <p>Raquel Sánchez Jiménez (4)</p>	
<p>Secretària</p> <p>Lidia Redón Palaín</p>	
<p>Director general</p> <p>Jordi Valls Riera (5)</p> <p>Josep Tejedo Fernández (6)</p>	

Equip directiu

Director general

Jordi Valls Riera (5)

Josep Tejedo Fernández (9)

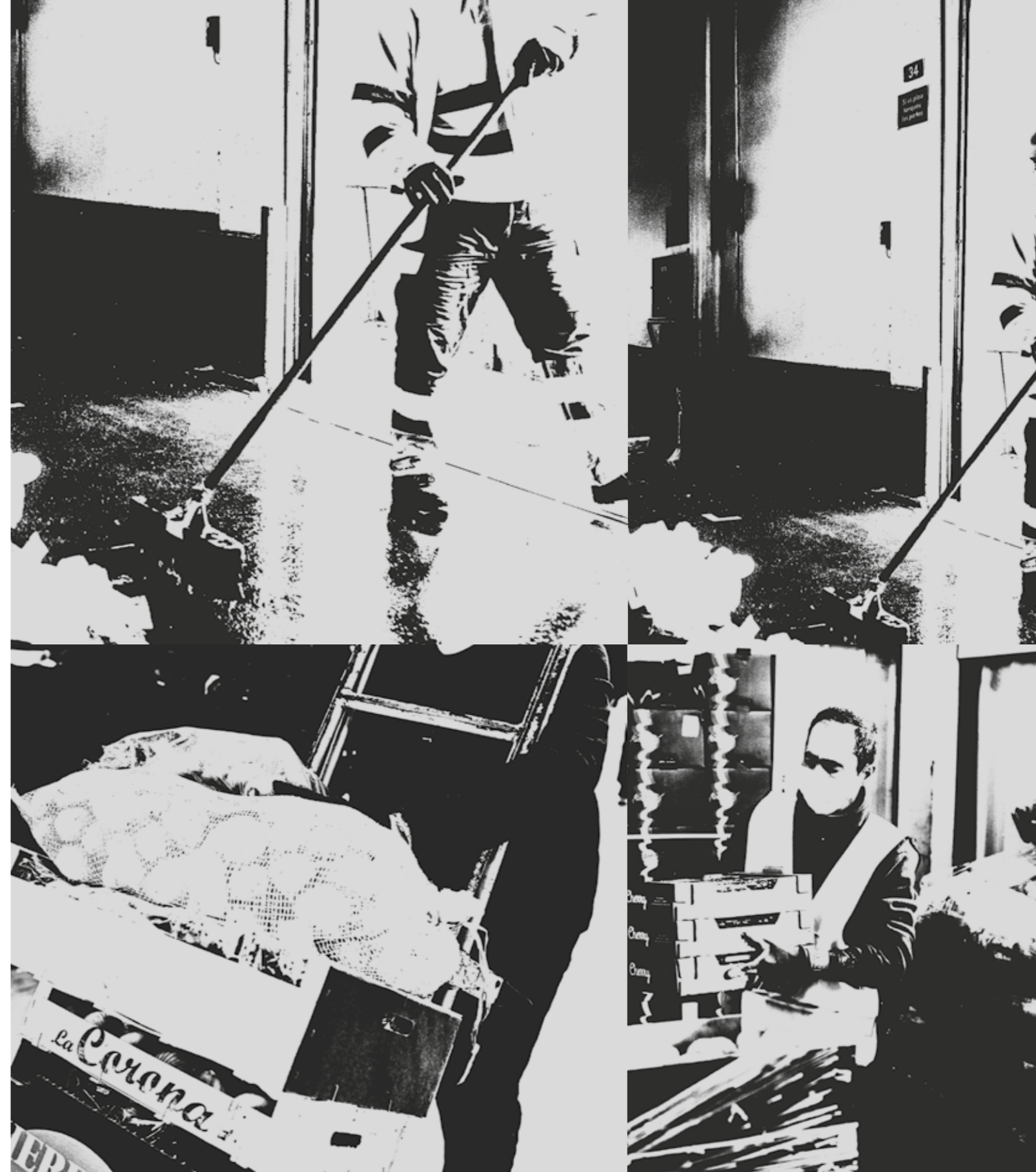
Subdirecció General i Direcció de l'Àrea de Gestió	Direcció de l'Àrea de Negoci
Lidia Redón Palaín	Ingrid Buera Nadal
Direcció Econòmica i Financera	Direcció d'Explotació i Comercial
Arantxa González Pelegrín	Antonio García Meca
Direcció d'Organització i Recursos Humans	Mercat Central de Fruites i Hortalisses
Marta Rodríguez Martín	
Relacions Laborals	Escorxador
Rosa Arró Mañé	Diana Sumelzo Pradas (10)
Serveis de Formació	Mercat Central del Peix
Maite Palat Gubert	Jordi Defez Torelló
Tecnologies de la Informació	Mercabarna-flor
Teresa Febré Muniente	Diana Sumelzo Pradas (11)
Serveis Jurídics	Àrea Comercial

Direcció de l'Àrea d'Estratègia	Seguretat i Vigilància
Pablo Vilanova Montagut	Juan Carlos Oviedo
Innovació + Recerca + Desenvolupament (I+R+D)	Comunicació
	Alba Puig Gili
Infraestructures i Instal·lacions	Mitjans de Comunicació
Marc Vilà Renaud (12)	Roser Lapuente Camins
Obres i oficina tècnica	Responsabilitat Social Corporativa
Teresa Ricol Carreras	
Medi Ambient i Neteja	Back Office i Relacions Institucionals
Georgina Cepas Ordax	

Consultoria Internacional	(5) Des del 29 de setembre.
	(9) Fins al 15 de setembre.
	(10) Fins al 30 de setembre.
	(11) Des del 30 de setembre.
	(12) Des del 16 de març.

3 Mercabarna, en xifres

Les dimensions de l'activitat de Mercabarna van més enllà de les grans xifres, però ens ajuden a contextualitzar-ne l'impacte econòmic, social i mediambiental.

Milions de tones de productes comercialitzats per les empreses de la Unitat Alimentària

2.300.000

Milions de consumidors en l'àmbit d'influència

10.000.000

Usuaris diaris de la Unitat Alimentària

23.000

Treballadors directes a la Unitat Alimentària

7.500

Vehicles que accedeixen cada dia al recinte

14.000

Volum de reciclatge

600

Treballadors a Mercabarna, SA

136

Tones de residus comercials i industrials

32.040

77%

4 Compromesos amb el subministrament alimentari

La crisi sanitària ha posat de manifest la fortalesa de la cadena agroalimentària i la importància del rol que hi desenvolupen els mercats majoristes.

En l'àmbit català, Mercabarna ha estat una infraestructura essencial que ha garantit l'abastiment d'aliments a la ciutadania gràcies al treball conjunt amb les empreses operadores i els seus equips.

Dades de comercialització i accessos

Mercabarna ha estat un dels serveis essencials que s'ha mantingut obert ininterrompudament des de l'inici de l'emergència sanitària de la COVID-19. En un període marcat per l'aturada gairebé total de l'activitat, el rol de Mercabarna com a garant de l'aprovisionament alimentari s'ha vist reforçat gràcies a la implicació de les empreses i professionals de la Unitat Alimentària.

Inevitablement, la pandèmia també ha determinat el balanç comercial del conjunt d'empreses de Mercabarna, que en menor o major mesura s'han vist afectades per les conseqüències de la crisi sanitària.

El 2020 es van comercialitzar 2.273.689 tones d'aliments (fruites i hortalisses, peix i marisc, i productes carnis), un 3,46% menys que el 2019. Així mateix, a Mercabarna-flor es van vendre 7.185.154 unitats de flors, plantes i complements.

A grans trets, els Mercats Centrals de Fruites i Hortalisses i del Peix han estat operatius, tot i que s'ha reduït l'activitat comercial principalment per les restriccions en sectors com el turisme i la restauració.

En canvi, Mercabarna-flor, en no ser considerada un servei essencial, va estar tancada del 16 de març a l'11 de maig. Aquesta situació, sumada a la no celebració d'esdeveniments, fires, casaments, etc., ha comportat la pèrdua de gairebé el 17% de les vendes del mercat.

A banda de la crisi de la COVID-19, el 2020 també s'ha produït el tancament de l'Escorxador, aprovat per unanimitat pel Consell d'Administració de Mercabarna. L'equipament, l'activitat del qual va cessar el 30 de setembre, va funcionar fins aquell dia amb normalitat (vegeu pàgina 26).

Sector de fruites i hortalisses

El sector hortofructícola de Mercabarna, format pel Mercat Central de Fruites i Hortalisses i les empreses de la Zona d'Activitats Complementàries (ZAC), ha comercialitzat 2.075.323 tones de fruites i hortalisses, un 1,57% menys que el 2019.

Mercat Central de Fruites i Hortalisses

L'emergència sanitària ha afectat el volum de comercialització del Mercat Central de Fruites i Hortalisses. En total, s'han venut 1.149.701 tones, xifra que suposa una reducció del 5,16% en comparació amb el 2019. En canvi, el preu mitjà s'incrementa un 2,72% respecte a l'exercici anterior, i puja fins als 1,02 €/kg.

Evolució de la comercialització i del preu mitjà (2017-2020)		
Any	Tones	Preu mitjà
2017	1.150.169	0,91 €/kg
2018	1.176.292	0,89 €/kg
2019	1.212.275	0,99 €/kg
2020	1.149.701	1,02 €/kg

Fruites

La dinàmica general del mercat es reflecteix en el comportament de la comercialització de fruites, que amb 558.169 tones venudes ha retrocedit un 4,81%. En sentit contrari, el preu mitjà segueix la tendència alcista dels darrers exercicis i augmenta un 6,87%, que el situa en 1,28 €/kg.

Fruites més comercialitzades durant el 2020 (tones).

Plàtan	152.907
Taronja	63.614
Síndria	41.864
Mandarina	32.677
Meló	32.595

Hortalisses

Pel que fa a les hortalisses, el 2020 es produeix un descens generalitzat de les vendes i de la cotització mitjana dels productes. En total, s'han comercialitzat 573.624 tones a un preu mitjà de 0,71 €/kg, que suposen una reducció del 5,87% i 4,97%, respectivament.

Hortalisses més comercialitzades durant el 2020 (tones).

Patata	196.243
Tomàquet	77.777
Ceba	50.518
Enciam	36.128
Pebrot	32.648

Orígens del producte

El producte d'origen nacional representa el 68,8% del total comercialitzat, mentre que el producte d'importació se situa en el 31,2%.

Catalunya és el segon origen nacional de les fruites i hortalisses venudes i posa en relleu el pes específic del producte de proximitat en el global del mercat. Aquestes dades converteixen Mercabarna en un dels principals canals de comercialització de la producció hortofructícola catalana, el qual disposa, a més, d'espais de venda directa, com la zona de productors i la de cooperatives agrícoles. Per donar visibilitat al producte de proximitat entre l'àmplia oferta del mercat, també s'ha implementat una campanya informativa per identificar les parades que tenen, com a mínim, un 20% de producte de proximitat. Durant el 2021 es treballarà per redefinir aquesta campanya, amb l'objectiu d'ampliar l'oferta disponible i promoure la compra per part dels detallistes.

Espanya	
Andalusia	16,9%
Catalunya	12,9%
Comunitat Valenciana	12,2%
Canàries	10,6%

Percentatges respecte al total comercialitzat.

Importació	
França	13,2%
Brasil	4,8%
Sud-àfrica	3%
Costa Rica	2,9%

Percentatges respecte al total comercialitzat.

Exportacions

El volum d'exportacions de fruites i hortalisses se situa entre el 30 i el 35% del total comercialitzat, tot i que s'ha vist afectat per les restriccions de circulació derivades de la pandèmia i per la bona climatologia a Europa.

Zona d'Activitats Complementàries

A diferència del descens de la comercialització del Mercat, la ZAC del sector hortofructícola manté la línia ascendent dels últims anys, i incrementa un 3,3% les seves vendes, que arriben a les 925.622 tones. Tot i els mals resultats de les empreses que proveeixen el sector HORECA, que representen un 10% sobre el global de la ZAC, el volum més gran de vendes en supermercats, cadenes de fruiteries i comerç online ha determinat el sentit positiu dels resultats de 2020.

Dins de la ZAC s'inclouen les empreses de distribució i manipulació de fruites i hortalisses (elaboradors de quarta i cinquena gamma, cadenes de fruiteries, plataformes de compres de supermercats, proveïdors del canal foodservice i firmes d'import-export), processadors de tubercles i maduradors de plàtans i bananes.

Sector del peix i el marisc

El sector del peix i el marisc de Mercabarna, format pel Mercat Central del Peix i les empreses de la Zona d'Activitats Complementàries (ZAC), ha comercialitzat 160.937 tones, un 23% menys que el 2019.

De fet, aquest ha estat un dels sectors de Mercabarna que més ha acusat les aturades i restriccions d'activitat del sector de l'hostaleria.

Mercat Central del Peix

Les restriccions aplicades al canal HORECA durant la pandèmia han determinat l'activitat comercial del Mercat Central del Peix.

Evolució de la comercialització i del preu mitjà (2017-2020)		
Anys	Tones	Preu mitjà
2017	69.662	7,57 €/kg
2018	69.576	7,73 €/kg
2019	71.373	7,66 €/kg
2020	60.105	7,68 €/kg

Producte fresc

Durant el 2020 s'han venut 51.441 tones de producte fresc a 7,46 €/kg. En relació amb l'exercici anterior, ha suposat un descens del 15,07% de les vendes i un lleuger increment del preu mitjà del 0,4%. Tot i que la baixada ha estat generalitzada en la comercialització de peix i marisc, alguns productes han experimentat un augment de les vendes, entre les quals destaca destaca la gamba fresca (+17%), el lluç d'importació (+6%) i la sardina (+4%).

Cal destacar que el 31% del volum comercialitzat correspon a peix de cultiu, on el salmó, que ahora és el producte fresc més venut del Mercat, se situa al capdavant.

El producte fresc representa un 86% del total comercialitzat al Mercat, un punt més que el 2019.

Productes frescos més comercialitzats durant el 2020 (tones).

Salmó	5.281
Musclo	3.838
Musclo de roca	2.560
Lluç de palangre nacional	2.493
Rap nacional	2.263

Producte congelat

Les vendes de congelats han patit un retrocés del 20,31%, fet que trenca la tendència positiva dels dos darrers exercicis, a causa principalment de la reducció de vendes dels cefalòpodes i del marisc congelat. En total, s'han comercialitzat 8.368 tones a 8,84 €/kg de mitjana, un 0,23% per sota de la cotització mitjana de 2019.

Les vendes de producte congelat suposen el 14% del total del Mercat.

Productes congelats més comercialitzats durant el 2020 (tones).

Gamba llagostinera	493
Sèpia neta granissada	438
Calamar nacional	413
Anelles de calamar	380
Sèpia bruta	328

Orígens dels productes

Com el 2019, el producte nacional representa el 56% del total comercialitzat, mentre que el 44% restant és d'importació.

Espanya	
Galícia	28,4%
Catalunya	10,2%
Cornisa cantàbrica	7,9%

Respecte al total de productes frescos comercialitzats al Mercat Central del Peix.

Importació	
Noruega	10,9%
França	9,1%
Gran Bretanya	1,8%

Respecte al total de productes frescos comercialitzats al Mercat Central del Peix.

Zona d'Activitats Complementàries

Les empreses del sector ubicades a la ZAC han patit una davallada del 26,8% del volum comercialitzat en comparació amb l'anterior exercici, principalment perquè n'hi ha bastants que estan especialitzades en l'elaboració de peix i marisc per proveir el sector HORECA. Els frigorífics de servei, les firmes d'elaboració de peix i els vivers de marisc han distribuït 100.832 tones.

Mercabarna-flor

Durant el 2020 les empreses ubicades a Mercabarna-flor (tant les firmes majoristes com les especialitzades en comerç online) van vendre 7.185.154 unitats de flors, plantes i complements a un preu mitjà de 0,85€/unitat. Aquestes dades representen un descens del 16,58% de les vendes i de l'1,16% de la cotització mitjana.

La pandèmia ha afectat de manera molt significativa el sector floral i en concret Mercabarna-flor, que a diferència dels altres mercats centrals no ha estat considerat un servei essencial. Això va significar el tancament del mercat entre el 16 de març i l'11 de maig, període en què tenen lloc campanyes importants per al sector floral com Sant Jordi i el Dia de la Mare. La suspensió de celebracions, casaments i fires, a més de les successives restriccions aplicades a hotels i restaurants, han tingut un impacte molt negatiu en l'activitat comercial de les empreses del mercat, especialment d'aquelles especialitzades en esdeveniments (lloguer de material, venda de complements i realització de treballs florals, entre d'altres).

No obstant això, els e-commerce ubicats a Mercabarna-flor van trobar un gran aliat en el confinament, ja que van absorbir part de les vendes que normalment es realitzaven a través del comerç tradicional.

Evolució de les unitats comercialitzades i preu mitjà (2017-2020)		
Any	Tones	Preu mitjà
2017	8.994.812	0,88 €/u
2018	7.783.289	0,89 €/u
2019	8.613.184	0,86 €/u
2020	7.185.154	0,85 €/u

Flor

Les restriccions en l'organització d'esdeveniments a causa de la COVID-19 han afectat greument la comercialització de flor tallada, que el 2020 ha reduït un 15% les seves vendes (6.223.366 unitats comercialitzades). El preu mitjà (0,68 €/unitat) també ha descendit un 4,23%.

Tot i que continua sent la flor més comercialitzada del mercat, la venda de roses ha patit una davallada del 36,49%, principalment pel daltabaix de la campanya de Sant Jordi.

Flors més comercialitzades durant el 2020 (unitats).

Rosa	1.836.160
Clavell	1.077.570
Alstroemeria	433.580
Limonium	374.910
Crisantem	303.550

Planta

El descens de l'activitat a Mercabarna-flor també s'ha vist reflectit en la venda de plantes, que continua la tendència negativa de 2019 i baixa un 16,82%. En total, s'han comercialitzat 310.331 unitats a un preu mitjà d'1,86 €/unitat. En aquest punt, cal destacar l'increment important del 21,57% en la cotització mitjana.

Plantes més comercialitzades durant el 2020 (unitats).

Ponsètia	52.211
Cactus	22.093
Aromàtiques	19.307
Kalanchoe	17.746
Ciclamen	15.895

Complements

Els complements han patit un descens del 6% en el volum de comercialització, amb 239.122 unitats venudes. El preu mitjà (3,13€/unitat) s'ha mantingut estable respecte a l'exercici anterior.

Orígens dels productes

El 28,75% dels productes comercialitzats al Mercat durant l'any 2020 ha estat d'origen nacional, mentre que el 71,25% ha estat d'importació. Tant Colòmbia com Holanda queden per davant del producte nacional, que continua perdent pes en el global del mercat.

Colòmbia	33,86%
Holanda	32,71%
Espanya	28,75%
Equador	3,18%
Resta	1,5%

Percentatge respecte al total comercialitzat al Mercat.

Sector carni

El sector carni de Mercabarna, que inclou l'activitat de l'Escorxador i de les empreses ubicades a la ZAC, va comercialitzar 35.409 tones.

Escorxador

El mes de maig el Consell d'Administració de Mercabarna va aprovar per unanimitat el tancament de l'Escorxador, que fins al 30 de setembre va funcionar ininterrompudament. Les dades que es recullen a continuació corresponen a l'activitat desenvolupada entre els mesos de gener i setembre de 2020 i es comparen amb el mateix període de l'any anterior.

Durant el 2020 s'han sacrificat 12.910 tones, un 15,31% menys que en el mateix període de l'exercici precedent. Pel que fa al preu mitjà, ha estat de 4,21 €/kg, un 1,29% per sota del registrat el 2019.

La pandèmia ha tingut un gran impacte en el descens de l'activitat a l'Escorxador, que ha reduït dràsticament el volum de sacrificis per la baixa demanda interior i exterior. A nivell nacional, l'aturada de l'activitat dels sectors de la restauració i el turisme i la inestabilitat econòmica general han propiciat un canvi d'hàbits de consum, amb preferència per carns més econòmiques. Les exportacions també s'han vist afectades, ja que països com França, Portugal o Itàlia han patit un descens de la demanda interna. Per aquest motiu, han optat per consumir els seus propis productes o d'altres de procedents de tercers països que tenen preus més econòmics.

Tanmateix, l'Escorxador ha funcionat de forma ininterrompuda.

Comportament per espècies

- **Vedella.** Tant el volum de sacrifici (10.219 tones) com el preu mitjà (3,26 €/kg) han experimentat un descens del 13% i del 3,55%, respectivament. Tot i la baixada de preus, no s'ha pogut remuntar la demanda interna.
- **Xai.** La reducció del consum interior i de les exportacions han provocat una reducció de gairebé el 23% dels sacrificis (2.357 tones). A més d'aquests factors, cal tenir en compte la desaparició d'un dels principals operadors que sacrificaven xai a l'Escorxador. Pel que fa al preu mitjà, ha estat de 8,04 €/kg, un 9,24% més que en el mateix període de l'any anterior.
- **Cabrit.** Malgrat els bons resultats dels darrers anys, el sacrifici de cabrit pateix un descens del 26% (91 tones), ja que és una carn que s'associa a la restauració i a les celebracions, ambdós àmbits restringits a causa de la COVID-19. Pel que fa a la cotització mitjana, ha estat de 13,75 €/kg, un 2,27% per sota dels registres de 2019.
- **Cavall.** Durant el 2020 ha continuat la tendència negativa d'aquesta espècie, que es deu a la dis-

minució del consum de carn de cavall. En total, s'han sacrificat 243 tones (-8,11%), comercialitzades a 3,45€/kg de mitjana, el mateix import dels darrers exercicis.

Sobre el tancament de l'Escorxador

El mes de maig el Consell d'Administració de Mercabarna va aprovar per unanimitat el tancament de l'Escorxador el 30 de setembre, una decisió que es va comunicar a tots els actors implicats.

Diversos factors van motivar aquesta decisió, però el més immediat va ser la necessitat de renovar íntegrament l'edifici i la maquinària, demanda procedent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Sense aquesta renovació no es podia garantir la continuïtat del servei. Aquestes intervencions suposaven l'aturada de l'Escorxador durant un mínim d'un any i mig i unes inversions per valor d'11 milions d'euros que agreujaven la delicada situació econòmica de l'equipament, que en els darrers deu anys havia generat pèrdues acumulades per valor de més de 22 milions d'euros.

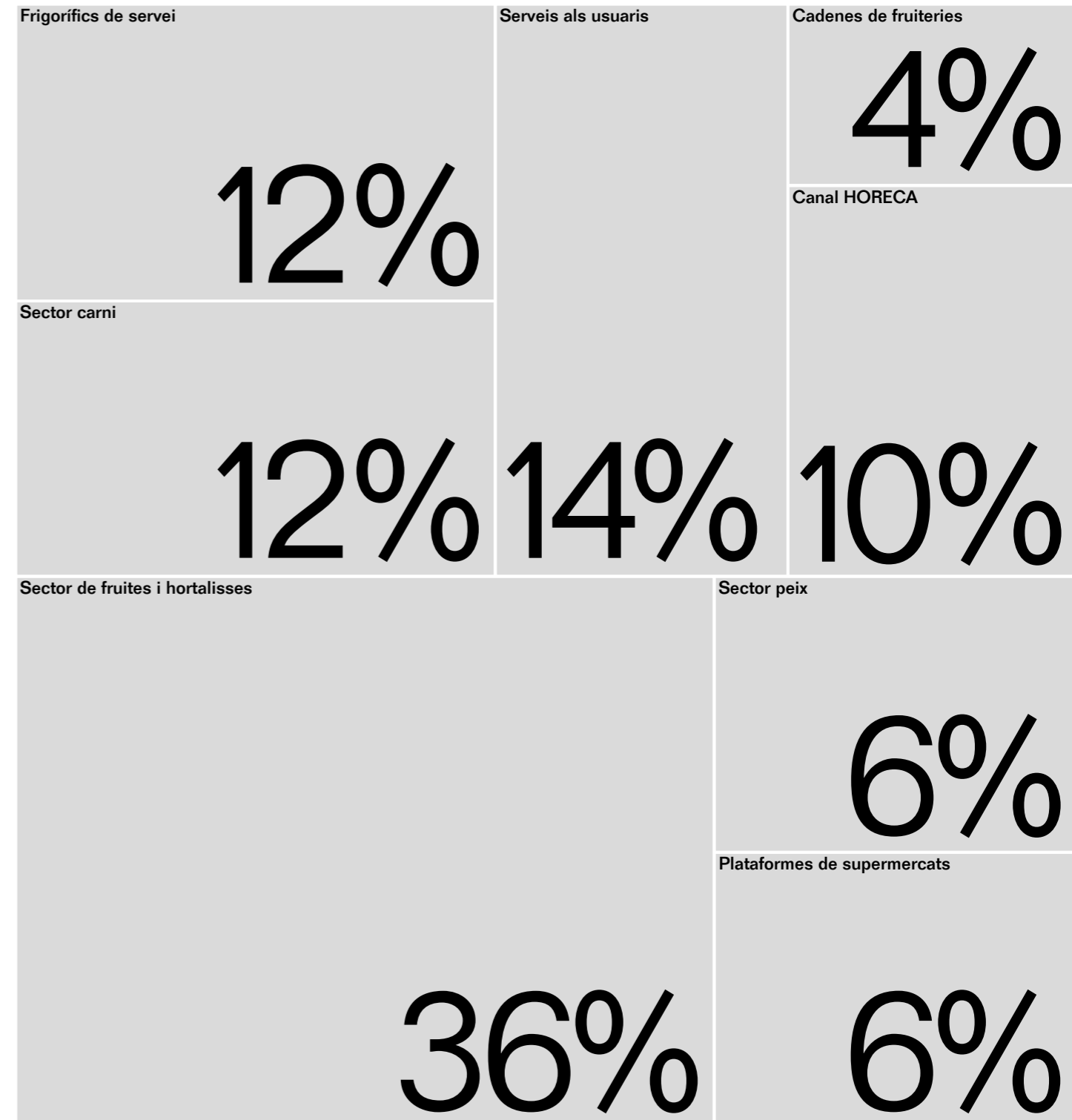
En aquest sentit, el Tribunal de Comptes va emetre un informe el 2015 en què destacava la improcedència de mantenir un establiment públic amb pèrdues continuades, i especificava que l'Escorxador de Mercabarna, pel seu nivell de pèrdues, era el que presentava la necessitat de finançament més gran de tot l'Estat espanyol.

Zona d'Activitats Complementàries

Pel que fa a la ZAC del sector carni, el volum d'activitat s'ha situat en 22.499 tones comercialitzades.

Zona d'Activitats Complementàries

Espai que ocupen les empreses de la ZAC per sector d'activitat:

Inauguració del Biomarket

Més enllà de garantir el subministrament alimentari, Mercabarna està compromesa amb la configuració d'un sistema alimentari més sostenible i conscient. El 2020 s'ha fet un pas endavant en aquesta direcció amb la posada en marxa del Biomarket, el primer mercat majorista de productes ecològics d'Espanya i el primer d'Europa en concentració d'empreses hortofrutícoles. Aquesta infraestructura es converteix en un dels projectes cabdals de Barcelona Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, que tindrà lloc al llarg del 2021.

El mercat bio va iniciar la seva activitat el 23 de novembre i es va inaugurar oficialment el 9 de desembre. Amb aquesta infraestructura es pretén satisfer la demanda creixent d'aliments ecològics entre part de la ciutadania de Catalunya, a través dels seus centres de compra habituals, el comerç detallista i la restauració (HORECA).

La concentració de l'oferta en un mateix espai permetrà promoure la competència entre els operadors i millorar la varietat de productes i la relació qualitat-preu. En segon lloc, donarà més visibilitat al sector majorista i a l'agricultura de proximitat del sector ecològic. Per acabar, també afavorirà els controls higienicosanitaris, els d'etiquetatge de certificació de producte ecològic i els de traçabilitat.

Sobre el Biomarket

Amb una superfície de 8.900 m², el mercat disposa de 21 punts de venda, la majoria dels quals estan especialitzats en fruites i hortalisses ecològiques, tot i que també n'hi ha que venen producte sec (cereals, olis, envasats, ous, begudes, etc.). Les empreses majoristes que hi operen són Aresca, Badosa, Baja Golden Dates, Green Growing Organics, Grupo Frutas Antonio, Grupo Hermanos Fernández, Naranjas Torres, Prats Fruits, Ronda Fruits, Sinergia Bio i la cooperativa Hortec. A data de tancament de la memòria, queden dues parades de fruites i hortalisses i una de multiproducte pendents d'ocupació.

El producte de proximitat també hi és present a través d'un espai per a cooperatives agràries i un altre per a petits agricultors de proximitat. A més, el 2020 l'Ajuntament de Barcelona i Unió de Pagesos van signar un conveni per a la creació del CIAP (Centre d'Intercanvi d'Agricultors de Proximitat), un espai per a productors especialitzats en ecològics destinat a la venda directa que entrarà en funcionament el 2021.

La previsió de captació inicial de negoci del Biomarket és del 20% (23.662 tones/any) del total de fruita i hortalissa ecològica comercialitzada a Catalunya. La penetració en el mercat arribarà previsiblement al 50% (78.100 tones/any) a partir de 2031.

El disseny i la construcció de l'edifici respon a criteris de sostenibilitat, ja que està concebut per reduir al màxim el consum elèctric amb l'ús de fonts d'energies renovables i elements passius de climatització. Això s'aconsegueix amb la instal·lació de plaques fotovoltaïques; la utilització de materials ecoeficients, no perjudicials per a la capa d'ozó; la instal·lació del sistema de gestió mediambiental SIGMA, per a residus i contaminació; una bona ventilació i llum natural per minimitzar el consum energètic; a través de l'estructura de suport de la coberta de fusta procedent de boscos gestionats de manera sostenible; gràcies a una il·luminació artificial de baix consum, i amb la instal·lació de sistemes de refrigeració de cambres eficients.

El 9 de desembre l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, va inaugurar el Biomarket, en un acte d'aforament reduït que es va retransmetre en directe. També hi va assistir la presidenta de Mercabarna, Montserrat Ballarín, el president de Mercasa, José Ramón Sempere, i la directora general de Comerç de la Generalitat, Muntxa Vilalta.

D'esquerra a dreta, el director general de Mercabarna, Jordi Valls; el president de Mercasa, José Ramón Sempere; l'alcalde de Barcelona, Ada Colau; la presidenta de Mercabarna, Montserrat Ballarín, i la directora general de Comerç de la Generalitat, Muntxa Vilalta.

Una Unitat Alimentària segura

Protecció davant la COVID-19

Des de l'inici de la pandèmia, la direcció de Mercabarna ha posat en marxa mesures de contingència per garantir que l'activitat essencial es realitzés amb les màximes garanties. De fet, Mercasa i la xarxa de mercats majoristes, de la qual Mercabarna forma part, han obtingut el certificat d'AENOR per les bones pràctiques de prevenció davant la COVID-19 i la implementació de protocols de seguretat.

En primer lloc, es va configurar un comitè de coordinació format per la direcció de Mercabarna i els gremis majoristes del recinte amb l'objectiu d'actualitzar les informacions relacionades amb l'evolució de la pandèmia, conèixer les inquietuds dels clients i donar suport davant d'actuacions concretes (adaptació dels horaris, organització de neteges i adquisició d'EPI, entre d'altres). Inicialment, les reunions telemàtiques eren diàries, però amb la millora gradual de la situació van passar a ser mensuals.

Més enllà de la creació d'aquest òrgan, la comunicació ha estat constant amb les empreses de la Unitat Alimentària a través dels mailings "INFO COVID", informació al web, xarxes socials i diferents materials de la campanya "Ara no et relaxis" (banderoles, cartelleria i opis).

En segon lloc, s'ha treballat perquè l'entorn laboral de la Unitat Alimentària sigui segur i presti servei ininterrompudament. En aquest sentit, es va establir un procediment segons el qual les empreses han d'informar Mercabarna de possibles positius. Quan hi ha una notificació, la responsable de prevenció de riscos laborals fa un seguiment de la situació, assessora sobre la normativa i la documentació que cal aportar a l'Agència de Salut Pública de Barcelona i, si s'escau, determina altres mesures preventives. Complementàriament, es realitzen visites de seguiment en horaris de màxima activitat i s'elabora un pla de millora en cas que es detectin deficiències. Per reforçar les mesures de contenció de la COVID-19, a finals de novembre es va establir un acord de col·laboració de Mercabarna i ASSOCOME amb Foment del Treball i el hub de laboratoris MyCovidTest per dur a terme una campanya massiva de tests d'antígens al recinte.

En tercer lloc, també s'ha produït un increment de les neteges i desinfeccions dels carrers i de l'interior dels mercats, en què s'ha utilitzat hipoclorit en espais oberts i biocides en espais tancats. A més dels Serveis de Neteja de Mercabarna, que han realitzat desinfeccions per valor de 340.000 euros, la Unitat Militar d'Emergències (UME) i l'Exèrcit de Terra es van desplaçar al recinte sis vegades per reforçar les tasques de desinfecció. Des del novembre i durant el 2021 se segueix un calendari de desinfecció extraordinària als Mercats de Fruites i Hortalisses i del Peix.

Quant a la protecció dels usuaris, al llarg del 2020 es van repartir 16.700 mascaretes higièniques i es van instal·lar 20 dispensadors de gel hidroalcohòlic. El personal de Seguretat i Vigilància, entre altres funcions, vetlla pel compliment de l'obligació d'utilitzar mascaretes i s'encarrega

de controlar la temperatura dels usuaris que accedeixen al recinte en metro i, de manera aleatòria, en vehicles.

De cara al 2021 i mentre continuï l'emergència sanitària prosseguiran els protocols actuals i s'inclourà la figura de l'agent COVID, persones que es desplaçaran pel recinte recordant l'obligatorietat de complir les mesures exigides: ús de mascareta, higiene de mans i distància de seguretat.

A finals de novembre es va dur a terme un cribratge massiu al recinte.

Durant el 2020 es van incrementar les neteges i desinfeccions al recinte.

Compromís amb la seguretat alimentària

La seguretat alimentària és un dels eixos fonamentals del funcionament de Mercabarna i durant el 2020 ha pres més rellevància pública a causa de l'emergència sanitària. En aquest sentit, l'equip de veterinaris de l'Agència de Salut Pública és l'encarregat de garantir el compliment de les normes de seguretat i d'higiene, a través d'inspeccions sanitàries periòdiques als mercats centrals, a l'Escorxador i a les empreses ubicades a la ZAC.

Dins d'aquesta responsabilitat destaca el control de la traçabilitat de productes i animals, de manera que si es detecta alguna anormalitat (frau, incongruència o no aptitud per al consum), s'obre un expedient informatiu i es procedeix a decomissar l'aliment, que es retira del canal de comercialització.

Els controls són especialment exhaustius a l'Escorxador, on se supervisa cada canal abans i després del sacrifici. Per aquest motiu, fins al darrer dia d'activitat es va mantenir el cos de veterinaris i auxiliars assignat a l'equipament, que van certificar que les condicions higienicosanitàries de les instal·lacions i els processos eren els adequats. A partir del seu tancament, una part de l'equip sanitari s'ha destinat a la inspecció de les empreses de la ZAC i del Mercat Central de Fruites i Hortalisses, mentre que l'altra ha començat a fer altres tasques a la ciutat de Barcelona.

Durant l'any també es va seguir implementant la campanya de sensibilització sobre com evitar problemes amb la histamina de la tonyina. Aquesta acció, que han dut a terme l'Agència de Salut Pública de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona, ha comptat amb el suport dels gremis majoristes i detallistes i de Mercabarna.

La campanya "Bones pràctiques d'higiene en el transport dels productes de la pesca", organitzada per les mateixes entitats, també va tenir continuïtat el 2020. De manera paral·lela, es van impulsar accions destinades a sensibilitzar els professionals del sector sobre la importància de complir les normes d'higiene, mantenir la cadena del fred i controlar l'etiquetatge i la manipulació del producte.

S'ha treballat perquè l'entorn laboral de la Unitat Alimentària sigui segur i presti servei ininterrompudament.

L'equip de seguretat i vigilància està format per 77 persones, 15 més que el 2019.

Serveis de Seguretat i Vigilància

L'activitat constant i la interacció diària de 23.000 persones i 14.000 vehicles converteixen Mercabarna en un espai complex, on la seguretat i la salut dels usuaris és una qüestió vital. El Departament de Seguretat i Vigilància s'encarrega de garantir el compliment del reglament, a través d'un equip format per 77 persones —15 més que el 2019— i integrat per personal propi (40 persones) i per personal d'una empresa de seguretat externa (37 persones). Durant el 2020 s'han instal·lat 24 càmeres de seguretat noves, que amplien el sistema de videovigilància del recinte fins als 379 dispositius.

Dins el recinte alimentari s'ha de complir l'Ordenança reguladora publicada al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona el 2010. L'Ajuntament de Barcelona, com a gestor del servei públic, ha atribuït a Mercabarna la potestat de gestionar directament l'ordenació dels mercats, recollida al "Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya" (DOGC).

A més del compliment del reglament, l'equip de vigilància s'encarrega de canalitzar les incidències —majoritàriament relacionades amb peticions de neteja i manteniment—, prioritzar-les i derivar-les al departament corresponent. Durant el 2020 es van produir 1.597 peticions d'incidència, xifra que suposa un descens del 9,5% respecte a l'any anterior.

La millora de la seguretat vial i la prevenció d'accidents de trànsit també són elements fonamentals de la gestió de la Unitat Alimentària. Des de 2018 està en marxa la campanya de sensibilització "Benvingut a Mercabarna, aquí les normes són les mateixes", una iniciativa que vol conscienciar els usuaris del recinte en el compliment de les normes de circulació. En el marc dels Premis Asepeyo Antoni Serra Santamans a les millors pràctiques preventives, es va reconèixer la campanya amb el tercer premi.

Pel que fa als sinistres registrats, al llarg de l'any se'n van comptabilitzar 98, dos més que en l'exercici anterior. Tot i així, els sinistres amb responsabilitat civil de Mercabarna es van reduir i van passar de 18 a 15.

Accessos a Mercabarna

Durant el 2020 han accedit a Mercabarna 2.960.987 vehicles, un 12,01% menys que en l'exercici anterior. El destaquen afecta totes les categories de vehicles, però destaca especialment els camions (-14,29%), les furgonetes (-15,93%) i les motos (-21,62%).

També ha patit una davallada important el volum de persones que utilitzen el metro per arribar a Mercabarna. Segons dades facilitades per Transports Metropolitans de Barcelona, s'ha produït un descens del 25% en comparació amb el 2019, que es tradueix en 1.540 usuaris al dia.

Aquestes dades s'emmarquen en el context de l'emergència sanitària, en el qual, a més dels períodes de confinament rigorós i de les restriccions d'alguns sectors d'activitat com la restauració, s'han reduït els desplaçaments. En aquesta línia, empreses de la Unitat Alimentària han implantat el teletreball total o parcial en aquells llocs de feina que no requereixen presencialitat. Pel que fa als proveïdors i clients, també s'ha apreciat un canvi d'hàbits, en què s'han concentrat els trajectes i s'ha prioritzat la relació a distància.

	2019	2020	Variació
Turismes	1.678.786	1.517.305	-9,62%
Furgonetes	475.913	384.988	-15,93%
Camions	651.570	558.449	-14,29%
Tràilers	277.951	258.643	-6,95%
Servei públic (autobús i taxi)	277.951	258.643	-6,95%
Motos	205.782	161.295	-21,62%
Total	3.365.223	2.960.987	-12,01%

Control d'acreditacions als accessos de Mercabarna.

5 Compromesos amb la societat

La defensa del dret a una alimentació adequada i suficient ha vertebrat les accions de Mercabarna. Davant l'increment de persones en situació de vulnerabilitat, s'ha intensificat la distribució de productes frescos amb el suport de moltes empreses del recinte. Els programes educatius també s'han adaptat a la nova realitat per seguir conscienciant dels beneficis de l'alimentació saludable.

Lluita contra el malbaratament

El Pla estratègic d'aprofitament alimentari de Mercabarna té com a objectiu la reducció del malbaratament d'aliments, la millora de la gestió de residus i la promoció del consum responsable. Atesa la magnitud de la fita, s'han creat aliances amb actors diversos (empreses, universitats, entitats, institucions i ciutadania en general) per tal d'impulsar projectes transversals amb impacte econòmic, ambiental i social.

Si bé anteriorment s'havien dut a terme actuacions en aquesta línia, és el 2016 quan es realitza una diagnosi del malbaratament d'aliments al recinte gràcies a l'estudi de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), l'empresa Spora Synergies, spin-off de la UAB, i la Plataforma Aprofitem els Aliments (PAA).

Al llarg d'aquests anys, s'ha treballat per optimitzar el reaprofitament d'aliments (col·laboració amb el Banc dels Aliments i altres entitats socials i disseny i construcció del Centre d'Aprofitament d'Aliments), reduir els residus orgànics vegetals (millora tèrmica de les parades del mercat i implementació de noves compactadores), impulsar el treball en xarxa (posada en marxa de la Càtedra UPC-Mercabarna, participació en iniciatives i grups de treball) i sensibilitzar tant professionals com ciutadania en general (premis Paco Muñoz, campanyes infantils, esdeveniments populars com la Cursa Mercabarna).

Aprofitament alimentari amb impacte social

La crisi econòmica i social sobrevinguda a l'emergència sanitària ha intensificat la vinculació de Mercabarna i de les empreses majoristes amb les entitats socials. En aquest sentit, s'han multiplicat els esforços per donar resposta a les necessitats alimentàries de persones en risc de vulnerabilitat, que s'han vist agreujades per l'aturada de l'activitat econòmica.

Al mateix temps, aquesta col·laboració té un impacte positiu en la seguretat alimentària, ja que fa possible que aquests col·lectius puguin accedir a aliments suficients, segurs i nutritius.

Col·laboració amb el Banc dels Aliments

En un any especialment complicat, les empreses del recinte van aportar 1.576.659 quilos de fruites i hortalisses al Banc dels Aliments, un 18,3% més que l'exercici anterior. A més del sobreesforç del teixit empresarial del polígon, Mercabarna va comprar producte per valor d'11.400 euros per fer front a la demanda social.

Durant el 2020, 172 entitats es van adreçar al Banc dels Aliments per sol·licitar donacions, xifra que suposa un increment del 85% respecte al 2019. Coincidint amb els mesos més durs de la pandèmia, al voltant de 40 entitats també van adreçar-se al magatzem de manera puntual.

A més, Mercabarna va repartir entre entitats i menjadors socials 2.509 quilos de carn i peix procedents dels cursos de manipulació dels Serveis de Formació.

Evolució de les donacions de fruites i hortalisses al Banc dels Aliments (2016-2020)	
2016	1.300.900 kg
2017	1.444.690 kg
2018	1.275.154 kg
2019	1.333.238 kg
2020	1.576.659 kg

T-Mercabarna Solidària

En el marc d'aquesta crisi social, també s'ha posat de manifest el valor del treball col·laboratiu al servei de la societat. En aquest punt, cal destacar la posada en marxa de l'app T-Mercabarna Solidària, impulsada de manera conjunta per T-Systems i Mercabarna. Aquest projecte és un marketplace solidari que connecta l'oferta d'excedents alimentaris de les empreses majoristes, la demanda de les entitats socials i l'operador logístic encarregat del transport.

Després d'una hackathon de 24 hores, on va participar un equip de 20 experts entre programadors i membres de Mercabarna, es va crear aquesta plataforma que optimitza la distribució d'aliments frescos a col·lectius vulnerables. Per fer possible el projecte, van col·laborar de manera desinteressada sis empreses majoristes de la Unitat Alimentària (Hermanos Fernández, Flores Frutas y Hortalizas, KopGavà, Germans Barri, Maleubre Cano i Frutas Escandell) i un operador logístic (TAE Transports).

L'entitat social beneficiada de l'aplicació va ser Creu Roja Catalunya, que entre el juny i el setembre va distribuir 140.000 quilos de fruites i hortalisses entre persones en situació d'alta vulnerabilitat.

Un projecte premiat

- Reconeixement del Pacte Mundial de les Nacions Unides per afavorir la distribució d'aliments frescos als col·lectius més vulnerables.
- Millor iniciativa compartida dels premis 'Barcelona es mou' BizBarcelona.
- Millor projecte TI solidari dels premis Era Digital de Computing.

L'app T-Mercabarna Solidària.

Persones voluntàries al Banc dels Aliments de Mercabarna.

La càtedra UPC-Mercabarna analitzarà l'impacte social, econòmic i ambiental del malbaratament alimentari.

El Centre d'Aprofitament d'Aliments de Mercabarna.

Cistelles contra la COVID

Durant el confinament domiciliari, l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Salut van coordinar la iniciativa "Cistella contra la COVID", que consistia a repartir 20.000 lots alimentaris a persones més grans de 70 anys i malalts crònics. Entre els productes distribuïts, hi havia fruita i hortalissa fresca, local i de temporada procedent de Mercabarna, que va canalitzar les donacions, d'empreses majoristes i cooperatives.

Càtedra UPC-Mercabarna

En matèria de lluita contra el malbaratament alimentari, el 2020 ha estat un any rellevant gràcies a l'acord de col·laboració amb la Universitat Politècnica de Catalunya per desenvolupar la Càtedra UPC-Mercabarna contra el malbaratament alimentari.

Presentada al novembre, es desenvoluparà durant el període 2020-2022 i tindrà un pressupost de 30.000 € anuals. La UPC, a través de l'Escola d'Enginyeria Agroalimentària i Biosistemes de Barcelona (EEABB), és, conjuntament amb Mercabarna, l'encarregada de dur a terme el projecte, ja que va guanyar el concurs convocat entre universitats públiques catalanes.

Des d'una visió acadèmica, la càtedra vol aprofundir en l'anàlisi de l'impacte social, econòmic i ambiental derivat del malbaratament alimentari, principalment d'aquell que es produeix en la distribució majorista i detallista. Així mateix, pretén determinar les causes que hi ha rere les pèrdues alimentàries per impulsar eines de prevenció, reducció i reaprofitament basades en la innovació i l'economia circular.

En aquest sentit, la creació de sinergies, aliances i punts de trobada amb actors clau de la lluita contra el malbaratament alimentari serà un dels elements essencials del projecte. Tanmateix, transcendirà als grups d'interès implicats directament i es duran a terme accions de sensibilització adreçades a la societat en general.

Més recursos contra el malbaratament

L'optimització de la gestió de residus és una de les línies d'actuació per reduir el volum de malbaratament d'aliments al recinte. En aquest marc, l'any 2020 es va instal·lar la primera compactadora intel·ligent de matèria orgànica al Mercat Central de Fruites i Hortalisses. Aquest tipus de contenidors estan dotats d'un sistema d'identificació i pesatge que permet quantificar el volum de residus dipositats per cada usuari, fet que afavoreix la reducció dels productes llençats.

Des del mes de setembre i fins al novembre es va dur a terme una prova pilot al pavelló F, al mateix temps que es va posar en marxa una campanya informativa per mostrar-ne el funcionament. Posteriorment, es van analitzar els resultats i les valoracions dels usuaris per ajustar el sistema a les necessitats de les empreses de cara al futur desplegament a la resta dels pavellons del mercat.

Un altre dels puntals del Pla estratègic d'aprofitament alimentari de Mercabarna és el Centre d'Aprofitament d'Aliments (CAA). Durant el 2020 pràcticament s'ha finalitzat la construcció d'aquesta instal·lació, que millorarà l'aprofitament alimentari al recinte des d'un marc d'actuació social, mediambiental i d'economia circular.

El CAA permetrà triplicar el volum de fruites i hortalisses que actualment es gestionen a través del Banc dels Aliments del recinte.

Promoció d'hàbits d'alimentació saludable

Tot i que arran de la pandèmia la salut s'ha erigit com una de les principals preocupacions, el confinament i les restriccions han afectat els hàbits de vida de bona part de la ciutadania. Per aquest motiu, Mercabarna i els gremis majoristes han continuat incidint en la divulgació dels beneficis d'una alimentació saludable, especialment entre els nens i nenes i les seves famílies. Les activitats s'han adaptat a la realitat del moment, primer amb el desenvolupament de materials online i, més endavant, amb la realització de visites a les escoles respectant les mesures de seguretat. Les enquestes fetes als participants indiquen una bona acollida per part dels docents i escolars, que han valorat positivament la continuïtat de les campanyes, amb activitats que combinen el vessant didàctic amb el lleure.

Campanyes infantils

Les campanyes educatives materialitzen el compromís de Mercabarna amb la promoció de la dieta mediterrània, el foment d'hàbits saludables i el consum responsable.

Les activitats "5 al dia", "Creix amb el peix" i "Flors i plantes, cada dia!", que s'impulsen conjuntament amb les associacions empresarials del recinte, tenen com a eix central una visita a Mercabarna. Aquest any, però, l'emergència sanitària ha suposat un obstacle a la continuïtat de activitats, en un context marcat pel tancament de les escoles i les restriccions de mobilitat i de reunió. Per donar resposta a la situació, les campanyes s'han traslladat majoritàriament als centres educatius i a les entitats.

Campanya "5 al dia"

El 2020 era un any important per a la campanya "5 al dia", ja que celebrava el vintè aniversari. El moment més destacat havia de ser al mes de maig, amb l'organització d'una festa al Tibidabo que havia d'aplegar al voltant de 4.000 nenes i nens, tot i que la pandèmia va forçar la cancel·lació de l'esdeveniment.

Fins a la declaració de l'estat d'alarma, la campanya es va desenvolupar amb total normalitat. En aquesta primera etapa de l'any, 3.105 alumnes de 59 escoles catalanes van fer la tradicional visita al Mercat Central de Fruïtes i Hortalisses de Mercabarna per aprendre la importància de consumir un mínim de cinc racions diàries entre fruites i hortalisses i de no malbaratar aliments a casa.

El confinament va derivar en la paralització de tota activitat presencial no essencial i, per tant, en la suspensió dels programes educatius. En aquest escenari, es va treballar per seguir difonent el missatge de "5 al dia" entre els nens i nenes i es va plantejar una versió digital de la campanya. Durant set setmanes, les escoles que amb anterioritat havien participat en el programa van rebre una proposta pedagògica, que consistia a descobrir les propi-

La campanya "5 al dia" es trasllada a les escoles.

Les campanyes infantils han desenvolupat materials online i han realitzat visites a les escoles per garantir-ne la continuïtat.

etats i curiositats de les fruites i hortalisses a partir d'activitats didàctiques i divertides accessibles des del web i les xarxes socials de Mercabarna.

Amb l'inici del curs escolar 2020-2021 es va recuperar l'activitat presencial als centres educatius. En el nou context, i respectant les recomanacions sanitàries dels departaments d'Educació i Salut de la Generalitat de Catalunya, "5 al dia" es va traslladar a les aules.

A partir del mes d'octubre, els monitors van realitzar activitats relacionades amb l'alimentació sostenible i responsable als centres educatius, principalment de l'àrea metropolitana de Barcelona. Per reduir els riscos, es van substituir els tallers que requerien manipulació d'aliments per alternatives més higièniques, com la degustació de macedònies i sucres naturals preparats en formats individuals.

En total, 1.456 alumnes de 25 escoles van participar en aquest nou format de campanya, que previsiblement es mantindrà mentre perdurin els riscos de la pandèmia.

Malgrat els entrebancs per seguir oferint l'activitat, les escoles van valorar la campanya molt positivament.

Campanya "Creix amb el peix"

Fins al mes de març, 3.044 alumnes de 59 escoles van participar de manera presencial a la campanya "Creix amb el peix". Per tant, van poder visitar el Centre Interactiu del Peix, l'espai museogràfic que mostra tota la cadena comercial dels productes de la pesca, i passejar pel Mercat Central del Peix de Mercabarna, que hi té un rol important.

Com en el cas de "5 al dia", la pandèmia va forçar la reconversió del programa i la preparació d'activitats online pedagògiques i lúdiques relacionades amb els productes del mar. Enfocades a infants entre 8 i 18 anys, es va incidir en les virtuts de consumir peix i marisc en el marc d'una dieta saludable.

A partir de l'octubre, "Creix amb el peix" va reprendre l'activitat amb la realització de tallers a cinc escoles, en els quals van participar 259 nens i nenes.

Tot i les dificultats que han marcat el 2020, el grau de satisfacció dels grups participants va ser molt positiu.

Campanya "Flors i plantes, cada dia!"

El tancament de Mercabarna-flor durant el primer estat d'alarma va provocar la suspensió de "Flors i plantes, cada dia!" des de mitjans del mes de març i durant la resta de l'any. Fins a la data d'inici del confinament, 198 nens i nenes de 4 escoles van gaudir d'una visita a Mercabarna-flor, on van aprendre a distingir les plantes aromàtiques del nostre entorn i a preparar un ram de flors.

Campus d'estiu "Refresca't amb 5 al dia"

La crisi sanitària no va impedir la realització del campus d'estiu "Refresca't amb 5 al dia", una iniciativa que es va endegar el 2016 i que s'adreça a nens i nenes en situació de vulnerabilitat. En resposta a la situació actual, Mercabarna va substituir les visites a les seves instal·lacions per la realització de tallers lúdics gratuïts als casals d'onze entitats socials de Barcelona i de l'àrea metropolitana.

Durant tot el mes de juliol, 376 infants d'entre 4 i 14 anys van participar en activitats que fomenten l'alimentació saludable i la lluita contra el malbaratament, així com els valors de l'amistat i el treball en equip.

Per minimitzar riscos, es van substituir els tallers que requerien manipulació d'aliments, com el tast a cegues o l'elaboració de broquetes i de batuts de fruites. D'aquesta manera, es va optar per alternatives més segures, com la degustació de fruites exòtiques, macedònies i sucres naturals preparats prèviament en formats individuals.

Mercabarna subvenciona el campus d'estiu, que també té el suport de l'AGEM i d'empreses de la Unitat Alimentària (Torribas, Patatas Bonet i Cultivar) que aporten el producte.

El campus d'estiu es va adaptar a les recomanacions sanitàries.

Vincle amb la ciutat: col·laboracions, homenatges i iniciatives

Mercabarna impulsa iniciatives molt diverses per donar a conèixer el seu univers tant als seus clients com als ciutadans. En aquest bloc, s'inclouen aquelles accions que no estan relacionades directament amb el desenvolupament de l'activitat econòmica, però que actuen com un nexa d'unió més informal entre la Unitat Alimentària i la societat.

Col·laboracions

Mercabarna dona suport a iniciatives liderades per entitats socials que s'alineen amb els valors de l'empresa. La suspensió de la majoria d'esdeveniments del tercer sector i la crisi social derivada de la COVID-19 van fer que bona part de les col·laboracions s'orientessin a pal·liar els efectes de la pandèmia.

Destaca la caminada solidària Barcelona Magic Line, que en aquesta edició va destinar els recursos a projectes de suport a col·lectius en situació de vulnerabilitat, especialment afectats per la situació sanitària. Per Sant Jordi, Mercabarna es va sumar a l'homenatge simbòlic del Gremi de Floristes de Catalunya i va repartir més de 3.000 roses al personal de l'Hospital Universitari de Bellvitge. També es va col·laborar amb La Marató de TV3, que enguany estava dedicada a la recerca de la COVID-19.

El 2020 va prosseguir la col·laboració amb la Fundació Formació i Treball per a la gestió dels contenidors de roba usada ubicats al recinte, que van recollir 2.757 quilos de roba. En el marc de les festes nadalenques, es va organitzar la recollida de joguines per a l'Associació Casal dels Infants i l'aportació de vesc per a les persones usuàries i educadores d'Aldees Infantils SOS Catalunya.

Homenatges als professionals de Mercabarna

Durant el 2020 es van retre diversos homenatges als professionals de la Unitat Alimentària, gràcies als quals s'ha garantit l'aprovisionament d'aliments a la ciutadania des de l'inici de la pandèmia. El 17 d'abril els Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Urbana van realitzar un acte de reconeixement a Mercabarna per la tasca realitzada.

Així mateix, la direcció de Mercabarna ha volgut agrair el compromís de totes les persones que treballen en primera línia. Una de les accions va tenir lloc el dia de Sant Jordi amb el repartiment de 6.000 roses al recinte, una iniciativa que també donava suport al sector floral, especialment afectat per la crisi. Els treballadors també van ser els protagonistes de la felicitació de nadal de Mercabarna. En un exercici de mostrar la diversitat de perfils professionals del polígon, es va seleccionar una trentena de persones que representaven els treballadors i treballadores anònimes que fan possible el servei essencial.

Per Sant Jordi Mercabarna va lliurar unes 9.000 roses als professionals que treballen en primera línia.

Iniciatives

En la línia de reduir la interacció social i evitar situacions amb risc de contagi, es va decidir suspendre la Cursa Mercabarna. Des de la primera edició, l'esdeveniment ha anat creixent fins a convertir-se en una prova atlètica molt popular i una celebració que aplega al voltant de 5.000 persones. Encara que l'objectiu és recuperar la cursa el 2021, dependrà de l'evolució de la pandèmia i de les recomanacions de les autoritats sanitàries.

La programació de visites d'estudiants es va interrompre per la crisi sanitària, que va obligar a anul·lar-ne el 50%. De l'1 de gener al 10 de març es van atendre 15 visites de 12 centres educatius, en les quals van participar 258 alumnes. Principalment, es tracta de nois i noies que cursen estudis relacionats amb l'hostaleria, la restauració, la dietètica o la indústria i el comerç alimentari.

Acte d'homenatge dels Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Urbana als professionals de Mercabarna.

Relació amb els mitjans

Al llarg del 2020 Mercabarna ha reforçat el seu posicionament d'infraestructura responsable de l'aprovisionament alimentari de la ciutadania. El context sanitari especialment crític, que ha derivat en aturades successives de l'activitat econòmica no essencial, ha estat una oportunitat per explicar el funcionament de la cadena agroalimentària, en la qual Mercabarna té un paper determinant.

Aquestes circumstàncies expliquen l'increment de les aparicions de Mercabarna als mitjans de comunicació d'un 68,81% en relació amb el 2019. Sobre el total d'aquestes notícies (3.264), Mercabarna n'ha impulsat el 71,17% (2.323).

Altres temes que també han tingut repercussió mediàtica han estat la inauguració del Biomarket i la implicació de Mercabarna i de les empreses del recinte amb l'aportació d'aliments a persones sense recursos (Banc dels Aliments, T-Mercabarna Solidària, les cistelles per a la gent gran, etc.).

Xarxes socials

La dinàmica positiva experimentada als mitjans de comunicació tradicionals també es replica a les xarxes socials corporatives, que han augmentat en un 46% els seguidors. Els diferents canals de l'entorn social han servit d'altaveu d'informació pràctica de servei relacionada amb la gestió de la COVID-19 al recinte (horaris especials i mesures higienicosanitàries, entre d'altres).

Així mateix, han desenvolupat un paper important en el reforç del sentiment de pertinença dels professionals de la Unitat Alimentària, ja que s'ha reivindicat públicament el caràcter essencial del seu treball. Aquest missatge també ha impactat en el global de la ciutadania, que ha pogut apropar-se al funcionament del polígon i a les implicacions que té en la distribució alimentària.

A finals de 2020, coincidint amb la posada en marxa del Biomarket, Mercabarna va iniciar l'activitat a Instagram.

Facebook: 6.612 seguidors (+53,7%)

Twitter: 1.965 seguidors (+32,6%)

LinkedIn: 5.685 seguidors (+49,7%)

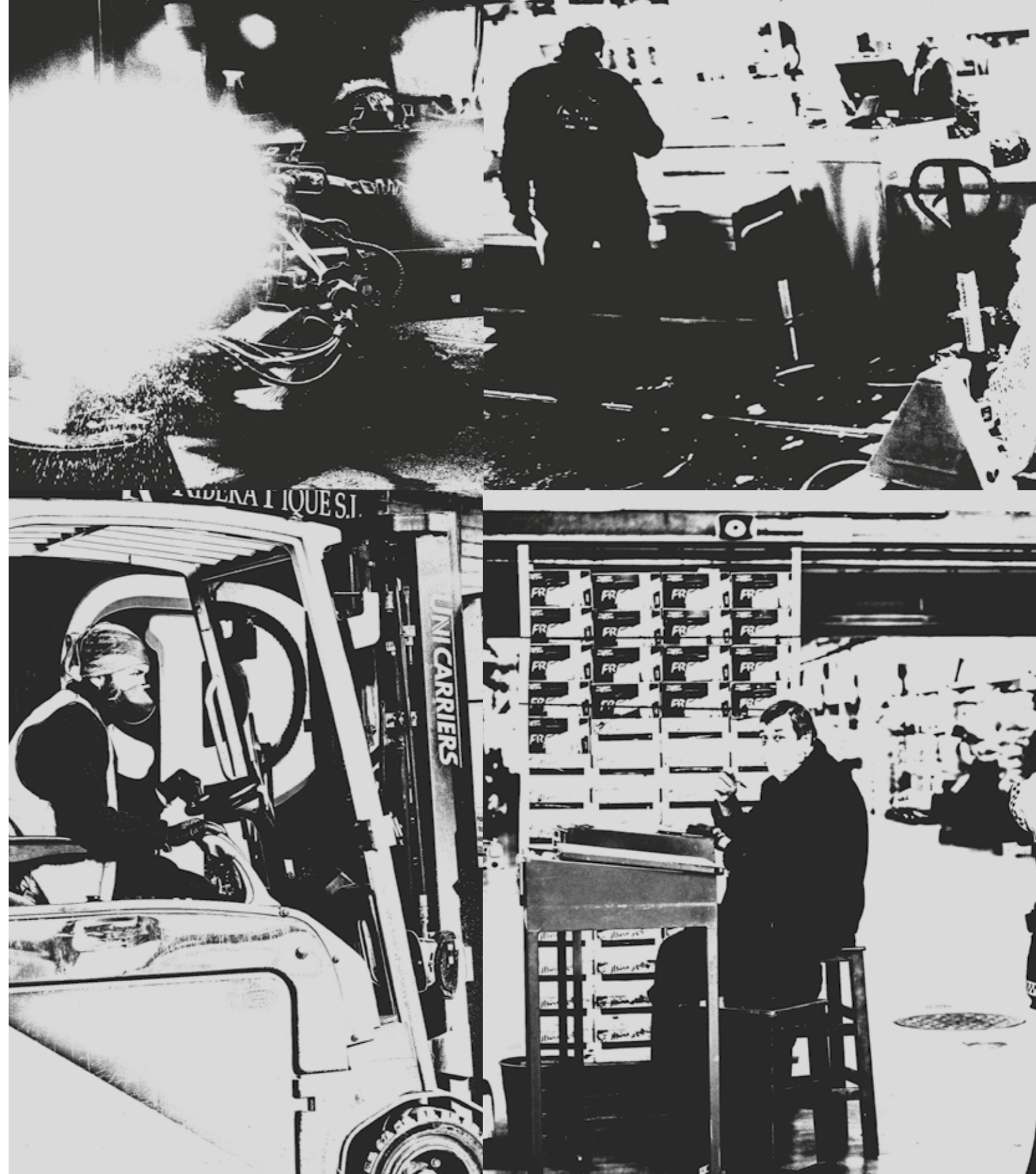
YouTube: 516 seguidors (+42,5%)

Instagram: 1.248 seguidors (a partir de novembre)

6 Compromesos amb el medi ambient

Mercabarna treballa per avançar cap a una Unitat Alimentària més sostenible i minimitzar l'impacte mediambiental de les activitats que es desenvolupen al recinte. Aquest compromís es materialitza en actuacions dirigides a millorar la gestió de residus, lluitar contra el malbaratament alimentari, utilitzar de forma eficient els recursos i potenciar l'ús d'energies verdes.

Política ambiental

Els objectius de la política ambiental de Mercabarna són la lluita contra el malbaratament alimentari, la promoció de la reutilització dels envasos i embalatges i la gestió eficient dels recursos naturals, les matèries primeres i l'energia.

Pel que fa a la millora en la gestió de residus, l'empresa aposta pel principi de reducció de residus incidint especialment en la lluita contra el malbaratament alimentari. En aquest sentit, el 2020 es va desenvolupar el disseny del projecte de millora i ampliació del Punt Verd, que optimitzarà el seu funcionament a través de la digitalització de les eines de gestió i la seva adequació a la normativa vigent. També cal destacar la posada en marxa de la Càtedra UPC-Mercabarna contra el malbaratament alimentari, la construcció del Centre d'Aprofitament Alimentari, que entrarà en funcionament el 2021, i la prova pilot dels nous compactadors intel·ligents de matèria orgànica del Mercat Central de Fruites i Hortalisses (vegeu pàgina 39). D'altra banda, al Mercat Central del Peix es van instal·lar 9 compactadors nous i es va adquirir una bàscula digital per al pesatge de la matèria orgànica del peix.

En paral·lel, amb els gremis majoristes s'està estudiant de quina manera es pot millorar la gestió dels envasos a través de la creació d'espais específics i de la cerca de materials reutilitzables. En aquesta mateixa línia, el Clúster Alimentari Mercabarna-Barcelona va realitzar un estudi per ajudar els operadors de Mercabarna a avaluar tècnicament les seves solucions d'envàs i embalatge, així com a identificar recursos i solucions al seu abast per implementar alternatives més sostenibles.

En matèria d'eficiència energètica i consum de recursos hídrics, s'efectua anualment el càlcul anual de la petjada de carboni de l'activitat de Mercabarna, SA, acompanyat dels plans de millora corresponents, la comparativa amb dades d'anys anteriors i un estudi evolutiu.

En el desenvolupament de la seva activitat empresarial Mercabarna també garanteix la prevenció de les conductes que el Codi penal tipifica com a delictives, que en l'àmbit mediambiental són:

- Emissions, vessaments, radiacions a l'atmosfera, el sòl, el subsòl o les aigües, sempre que s'hagin produït com a conseqüència de conductes contràries a la normativa mediambiental d'aplicació.
- Adulteració amb substàncies greument nocives de les aigües potables o les substàncies alimentàries destinades al consum públic.
- Ús o producció de substàncies destructores de l'ozó.

En aquest sentit, el Departament de Medi Ambient i Neteja disposa d'una sèrie de mecanismes en el desenvolupament de les seves activitats que s'han classificat en el sistema de compliance penal de l'empresa com a controls dels riscos esmentats anteriorment:

- El model de gestió de la recollida de residus sòlids urbans certificat segons la norma ISO 14001.
- La disposició de codi de gestor habilitat com a planta de transferència per part de l'Agència de Residus de Catalunya, que, a més, efectua inspeccions en relació amb aquesta activitat.
- Els controls setmanals de la gestió dels serveis de neteja viària i de pavellons, que estan subcontractats.
- El control del cicle de l'aigua a les instal·lacions pròpies, que inclou la salubritat i la càrrega contaminant.
- La inclusió dins de la llicència ambiental de l'activitat de l'Escorxador de l'EDAR de Mercabarna, on es gestionen les aigües residuals de l'Escorxador i el Mercat Central del Peix, i les inspeccions que l'AMB realitza sobre aquesta activitat.

El sistema de compliance penal de l'empresa ha estat certificat per AENOR en funció de la norma UNE 19601, de tal manera que s'ha acreditat l'eficàcia de les mesures relacionades de què disposa Mercabarna per fer front als riscos penals en matèria mediambiental.

Els nous compactadors de matèria orgànica del Mercat Central de Fruites i Hortalisses.

Gestió de residus i embalatges

Mercabarna s'encarrega de la gestió dels residus comercials que es generen al recinte com a conseqüència de l'activitat diària. En aquest sentit, disposa de les infraestructures necessàries per facilitar que les empreses i els usuaris puguin dur a terme una separació correcta de les deixalles generades.

Al llarg dels anys s'han signat acords de cooperació publicoprivada per a la gestió dels residus comercials:

- Acord cívic per una Mercabarna més neta i sostenible (2002), signat entre Mercabarna i totes les entitats operadores de la Unitat Alimentària.
- Acord de cooperació entre Mercabarna i l'Ajuntament de Barcelona per a la millora en la gestió dels residus comercials generats pels usuaris de la Unitat Alimentària (2005).
- Compromís de Mercabarna per a la reducció del malbaratament d'aliments (2016), signat entre Mercabarna i totes les entitats operadores de la Unitat Alimentària.

A més de la gestió dels residus de la Unitat Alimentària, els centres de treball de Mercabarna, SA, estan equipats perquè els treballadors puguin separar correctament els residus que generen diàriament a la feina. Així mateix, disposa de la Guia de bones pràctiques ambientals i reciclatge a l'oficina i de la Guia de compra verda per sensibilitzar els treballadors sobre la minimització i gestió de residus.

Residus i reciclatge durant el 2020

Mercabarna continua treballant per optimitzar el sistema propi de recollida i separació de residus, eix central de la seva política mediambiental. Durant el 2020 es va reciclar el 77% dels residus generats, rècord històric des de la posada en marxa del Punt Verd l'any 2002.

Els embalatges i els residus orgànics són els principals residus generats per l'activitat comercial de les empreses del recinte. Per aquest motiu, es fomenta el reciclatge dins de la planta de transferència (Punt Verd) i es propicia la reutilització dels palets de fusta destinant-hi un espai dins de la Unitat Alimentària que gestiona una empresa externa.

El 2020 es van generar 32.040,17 tones entre residus comercials i industrials a la Unitat Alimentària, una xifra inferior a la de l'anterior exercici a causa del tancament de l'Escorxador.

Residus comercials a la Unitat Alimentària

Durant l'exercici 2020 es van recollir 27.227,16 tones, de les quals el 87,93% corresponien a l'activitat dels majoristes del recinte, i la resta als detallistes que van utilitzar el Punt Verd per dipositar-hi les seves deixalles.

Les empreses majoristes ubicades al Mercat Central de Fruites i Hortalisses tenen a la seva disposició diversos contenidors per dipositar-hi, de forma selectiva, els residus comercials. Per a quantitats superiors a mig palet o 400 kg, han de portar els residus al Punt Verd de Mercabarna.

Pel que fa als residus que generen els operadors del Mercat Central del Peix i de Mercabarna-flor, es gestionen als contenidors específics que hi ha als seus recintes.

La gestió dels residus comercials de les empreses de la Zona d'Activitats Complementàries es pot fer a través d'un gestor privat o de les instal·lacions del Punt Verd de Mercabarna. Finalment, les empreses de serveis complementaris (bars, restaurants, bancs...) poden utilitzar els contenidors de recollida urbana del carrer. Els detallistes o les empreses que s'abasteixen a la Unitat Alimentària poden utilitzar el Punt Verd de Mercabarna per dipositar els residus comercials que han generat amb la seva activitat.

El servei de gestió de residus sòlids urbans dels usuaris de les instal·lacions incloses en el recinte de Mercabarna disposa del certificat ISO 14001 des del 2003. Aquest servei s'audita anualment de manera interna i externa i es fa un seguiment exhaustiu dels residus comercials, tant per fracció com per centre d'origen, integrat en un sistema de millora continuada. Això permet que el percentatge de valorització, històricament, sempre hagi superat el 70% anual. Cada any es presenta la declaració anual de residus industrials per als gestors (DARIG) per tal de donar compte dels residus que porten directament al Punt Verd els seus usuaris.

Residus comercials recollits a la Unitat Alimentària* (2020)	
Matèria orgànica vegetal	43,29%
Indiscriminat	22,72%
Fusta	11,93%
Cartró	10,16%
Matèria orgànica peix	4,89%
Matèria orgànica vegetal recuperada	5,35%
Plàstic	1,51%
Vidre	0,05%
Poda	0,09%
Envasos lleugers	0,01%

*Percentatges respecte al total de residus comercials.

Valorització dels residus comercials generats a la Unitat Alimentària (en tones)					
Residu	Codi CER	Tipus de valorització	2020	2019	2018
Fracció resta municipal	200301	Triatge i reciclatge o disposició	6.186,64	6.638,45	6.354,17
Matèria orgànica peix (SANDACH)	-	Farines	1.330,33	1.354,05	1.301,15
Fusta	150103	Aglomerat + recuperació palets	3.248,95	3.133,94	3.338
Cartró	200101	Pasta de paper	2.766,18	2.554,43	2.800,02
Vidre	200102	Trituració i reciclatge	12,80	28,30	16,25
Plàstic	200139	Reutilització i/o reciclatge	411,44	460,53	357,38
Envasos lleugers	150106	Triatge i reciclatge	1,60	3,46	1,71
Matèria orgànica vegetal	200108	Compostatge i/o biogàs	11.785,88	11.055,16	11.662,10
Matèria orgànica vegetal recuperada	-	Consum humà	1.456,66	1.207,77	1.118,93
Poda	200201	Compostatge	23,93	16,66	20,70
Tèxtil	200110	Reutilització i/o reciclatge	2,76	1,92	2,31
TOTAL			27.227,16	26.454,66	26.972,72
% reciclatge			77,27%	74,90%	76,44%

Residus industrials generats a Mercabarna, SA* (2020)

El tancament de l'Escorxador a finals de setembre explica el descens dels residus industrials (4.815,77 tones), que tendiran a zero durant el 2021. Cal tenir en compte que la depuradora donava servei, principalment, a l'Escorxador i, en menor mesura, al Mercat Central del Peix. Anualment, es presenta la declaració de residus industrials a l'Agència de Residus de Catalunya (ARC).

Fangs EDAR (estació depuradora d'aigües residuals)	35,27%
Sang	22,71%
Materials específics de risc	20,77%
Matèria femària	17,39%
Teixits animals	3,69%
Líquids pastosos de neteja	0,01%
Oli hidràulic usat	0,01%

*Percentatges respecte al total de residus industrials.

Valorització dels residus industrials generats a Mercabarna, SA (en tones)					
Residu	Codi CER	Tipus de valorització	2020	2019	2018
Matèria femària	020106	Compostatge	791,95	1.266,13	1.343,17
Fangs EDAR	020204	Compostatge	1.845,19	2.567,61	2.620,73
Oli hidràulic usat	130205	Regeneració	0,81	0,56	1,22
Sang (SANDACH)	020102	Compostatge	1.004,37	1.653,36	1.626,77
Teixits animals (SANDACH)	020202	Farines	269,915	268,72	257,93
Líquids pastosos de neteja	161001	Tractament fisicoquímic	1,78	11,20	0,30
MER	180202	Valorització energètica	901,75	1.512,26	1.355,95
TOTAL			4.815,77	7.279,84	7.204,85

Residus comercials a Mercabarna, SA

Com a empresa de serveis, Mercabarna, SA, genera residus assimilables a urbans que se separen en les fraccions de matèria orgànica, paper i cartró, fusta, envasos lleugers i fracció resta. A banda d'això, es generen altres residus no assimilables a urbans que estan formats per fluorescents, equips electrònics (RAEE) i tòners. El 2020 cal destacar la instal·lació de fonts d'aigua als centres de treball en substitució de les ampolles de plàstic.

Valorització dels residus generats a Mercabarna, SA (en tones)					
Residu	Codi CER	Tipus de valorització	2020	2019	2018
Fracció resta	200301	Triatge i dipòsit controlat	2,46	3,65	3,33
Paper i cartró	200101	Reciclatge	11,72	3,56	6,07
Envasos lleugers	150106	Reciclatge	0,06	0,80	0,53
Palets fusta	150103	Reciclatge	0	0,09	0,43
Matèria orgànica	200108	Compostatge	0,04	0,38	0,04
Fluorescents	200121	Reciclatge	0,15	0,16	0,15
RAEE (equips electrònics)	200136	Recuperació components	0,35	0,49	0,22
Tòners	80318	Reutilització i/o reciclatge	0,29	0,00	0,09
TOTAL			15,07	9,13	10,63
% reciclatge			83,69%	60,02%	68,71%

Optimització del consum d'aigua

L'aigua és un recurs natural que es caracteritza per ser un bé públic, econòmic i comú. Des de Mercabarna s'adopten les mesures necessàries per utilitzar-la a les instal·lacions de manera sostenible i per conscienciar les empreses i els usuaris.

Les empreses de la Unitat Alimentària gestionen de forma privada l'ús de l'aigua. Pel que fa als abocaments, és l'Administració competent qui regula les diferents activitats, exigeix controls i mesures i supervisa el compliment de la normativa vigent. Per la seva banda, Mercabarna, com a gestora de la Unitat Alimentària, s'ocupa de la neteja dels usos comuns dels pavellons dels mercats centrals i la via pública i del manteniment de la xarxa general de clavegueram i dels espais verds amb aigua de xarxa i de subsol. A més, es disposa de l'autorització d'abocament per a aquests usos en cada centre de treball.

El 2020 es va consumir un 24,27% menys d'aigua de xarxa a causa del tancament de l'Escorxador el darrer trimestre de l'any i de la disminució de l'activitat al recinte derivada de la pandèmia. No obstant això, s'aprecia un increment molt important als consums associats en els locals, que s'explica per una fuga i per l'increment de les desinfeccions específiques al recinte. En aquest darrer punt, cal tenir en compte que per dur a terme les neteges amb aigua clorada és necessari utilitzar aigua de xarxa i no d'origen freàtic.

Com a actuacions desenvolupades durant l'any, destaca la instal·lació d'atomitzadors a totes les aixetes dels edificis de Mercabarna per reduir el consum d'aigua i la implementació d'un sistema d'alarmes per facilitar la localització de possibles fugues i excessos de consum.

Consum d'aigua de xarxa per a usos domèstics en les seves instal·lacions (m³)			
	2020	2019	2018
Escorxador	124.651	168.138	176.798
Mercat Central de Fruites i Hortalisses	6.406	6.797	7.772
Depuradora	5.842	8.342	5.335
Mercat Central del Peix	4.526	4.201	4.426
Punt Verd	3.303	4.320	4.842
Altres (Centre Directiu i regs de zones verdes)	1.184	2.213	2.760
Mercabarna-flor	3.220	4.219	3.267
Pavellons	1.444	1.468	1.671
Locals	575	62	84
Aula de Formació	129	161	150
Biomarket	116	-	-
Total aigua	151.396	199.921	207.105

Mercabarna disposa d'una depuradora d'aigües residuals (EDAR) que disminueix la càrrega contaminant de l'aigua procedent de l'Escorxador i abocada al col·lector públic. El control de l'abocament final ve determinat per anàlisis periòdiques, l'elaboració cada quatre anys de la DUCA (Declaració de l'ús i la contaminació de l'aigua) i la renovació cada cinc anys de l'autorització d'abocament. A més, anualment es presenta la declaració d'emissions PRTR, que inclou les emissions a l'aigua.

Consum d'aigua a l'Escorxador (en m³/any)			
	2020	2019	2018
Aigua de subsol	12.912	26.512	17.932
Aigua tractada EDAR de sortida que es depura	85.549	108.984	106.775

Fangs a l'Escorxador (en kg/m³)			
	2020	2019	2018
Fangs/aigua tractada	1.834	2.389	2.477

Una part important del consum d'aigua es deu a les neteges i desinfeccions realitzades.

Eficiència energètica

Mercabarna treballa per reduir el consum de recursos, incrementar l'ús de fonts energètiques sostenibles i fer front al canvi climàtic. Periòdicament s'analitzen els consums registrats, que permeten determinar si hi ha hagut desviacions i, en cas afirmatiu, determinar-ne l'origen i les causes. Les principals fonts d'energia que es consumeixen al recinte són l'electricitat, el gas natural i el gas liquat del petroli (només a Mercabarna-flor).

Cal destacar que el 100% de l'energia que es fa servir a la Unitat Alimentària és verda, és a dir que durant la seva producció no es generen emissions de CO₂.

Pel que fa al consum d'electricitat, durant el 2020 s'ha produït un descens del 9,97% respecte al passat exercici. Darrere d'aquesta baixada hi ha els efectes de l'enllumenat led, que es va acabar d'instal·lar l'exercici anterior, i la disminució de l'activitat a la Unitat Alimentària derivada de la crisi sanitària.

Electricitat	2020, kW	2019, kW	2018, kW
Mercat Central del Peix	231.002	256.137	288.272
Mercat Central de Fruites i Hortalisses	598.853	562.997	610.206
Escorxador	5.771.448	6.630.174	6.888.611
Pavellons	150.925	265.061	28.008
Parcel·les	423.567	481.139	752.161
Locals	165.713	149.208	178.391
Altres	310.508	341.009	339.075
Punt Verd	194.611	210.738	210.073
Aula de Formació	52.887	4.769	5.364
Depuradora	631.805	644.123	675.043
Mercabarna-flor	1.089.888	1.098.646	1.091.014
Total electricitat	9.621.207	10.687.192	11.366.566

El 2020 es van instal·lar plaques fotovoltaïques al Biomarket i es va dissenyar un projecte per a la instal·lació de panells fotovoltaïcs al Centre Directiu i a l'edifici comercial al llarg del 2021. Tot i això, l'energia consumida procedent d'aquesta font (85.026 kWh) es va reduir a causa d'una avaria.

	2020, kWh	2019, kWh	2018, kWh
Plaques fotovoltaïques	85.026	127.207	127.318

Pel que fa al consum de gas, s'aprecia una reducció del 34,4%, principalment per l'aturada de l'activitat a l'Escorxador. També cal tenir en compte que els dipòsits de GLP de Mercabarna-flor es van computar el 2019, tot i que el seu consum es va produir el 2020.

Gas	2020	2019	2018
Escorxador (kWh de gas natural)	4.315.325	6.617.770	6.115.790
Mercat Central del Peix (kWh de gas natural)	91.410	89.574	81.813
Mercabarna-flor (kg de gas liquat de petroli)	7.854	21.237	12.813
Total gas	4.414.589	6.728.581	6.210.416

Instal·lació de plaques fotovoltaïques al mercat bio.

Mitigació del canvi climàtic

Els compromisos adoptats per Mercabarna respecte a la seva política ambiental milloren les activitats pròpies per protegir el medi ambient i faciliten al conjunt d'empreses del recinte l'aplicació de polítiques empresarials cada vegada més sostenibles. Un d'aquests compromisos és l'adopció de mesures de mitigació amb l'objectiu de minimitzar l'impacte sobre el canvi climàtic mitjançant la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH).

- Contractació de vehicles de rënting menys contaminants. Aquesta mesura ha suposat un estalvi del 49,75% associat a les emissions de GEH derivades del consum de dièsel entre el 2015 i el 2020.
- Instal·lació de cinc punts de càrrega per a vehicles elèctrics al nou mercat bio, que se sumen als quatre punts instal·lats a l'aparcament P2 del carrer Major.
- Aposta per l'energia d'electricitat verda, que ha permès reduir les emissions associades al consum elèctric en un 100% entre el 2015 i el 2020.
- Control exhaustiu per evitar consums innecessaris d'electricitat, aigua i gas i minimitzar les emissions de GEH que se'n deriven.
- Manteniments específics de totes les instal·lacions per detectar i solucionar incidències.
- Aposta per l'energia procedent de panells fotovoltaïcs, amb instal·lacions a Mercabarna-flor i al Biomarket. Durant el 2021 està previst executar una instal·lació fotovoltaïca per abastir els serveis comuns de l'edifici d'oficines i el Centre Directiu.

Des de 2015 es calcula la petjada de carboni segons la metodologia establerta per la Norma UNE-EN ISO 14064-1:2012. El càlcul de la petjada de carboni ajuda a definir millor els objectius, polítiques i mesures de reducció d'emissions. Durant 2020, s'ha reduït la petjada de carboni de Mercabarna, SA en un 76,97% respecte de l'any 2015.

Emissions de gasos d'efecte hivernacle (tCO ₂) 2020			
Abast	2020	2019	2018
Abast 1	1.087,68	1.349	1.076
Abast 2	0	0	1.076
Total	1.087,68	1.349	2.152

Nota: el 100% de les emissions totals generades corresponen a l'abast 1, és a dir a emissions directes de GEH derivades del consum de combustibles de fonts fixes i mòbils i de fuites de gasos refrigerants. Les emissions indirectes de GEH de l'abast 2 el 2019 i el 2020, corresponents al consum elèctric de les instal·lacions, són nul·les degut a la compra d'electricitat procedent de fonts 100% renovables.

7 Compromesos amb el nostre equip

El compromís amb la pròpia organització i amb la prestació del servei essencial ha estat cabdal per gestionar les incerteses d'aquest any inusual i complex. L'equip humà de Mercabarna ha demostrat una gran capacitat de resiliència i d'aprenentatge, eines que han servit per superar els obstacles i que seran clau per seguir creixent i evolucionant.

La COVID-19 i la gestió de l'equip humà

Mercabarna, SA, com a empresa pública que desenvolupa un servei essencial, no ha hagut d'acollir-se a mesures de regulació d'ocupació com a conseqüència de la crisi sanitària. No obstant això, la COVID-19 ha posat a prova la capacitat de reorganització i d'adaptació de l'equip humà de Mercabarna, que va respondre amb flexibilitat, comprensió i compromís amb l'empresa.

Organització interna

A partir de la declaració de l'estat d'alarma, es va definir un pla de reorganització de la plantilla que garantís, d'una banda, la prestació del servei essencial i, de l'altra, la reducció de riscos per a la salut dels treballadors. En termes generals, durant la pandèmia es va prioritzar el treball a distància i la limitació de la mobilitat.

En una primera fase, i coincidint amb el període estricte de confinament domiciliari, es va suspendre tota l'activitat presencial no imprescindible, inclosa la realització de reunions i viatges. En aquest sentit, es va establir el teletreball per als departaments que poguessin desenvolupar la feina a distància, tot i que es va mantenir la presència a l'oficina d'una persona de l'equip. En canvi, a departaments que requerien presencialitat, els de Vigilància o Manteniment, es va reduir els torns al 40%, amb la resta de personal de guàrdia, i es van crear grups de treball alterns. En el cas del Departament de Medi Ambient, es va reduir la presència d'operaris tant al Punt Verd com a la depuradora.

A la segona fase, que va començar a mitjans del mes de maig, es va iniciar el procés de desescalada, que va significar la recuperació progressiva de l'activitat presencial. En paral·lel, es van implementar mesures per minimitzar la interacció social i els riscos de contagi, com el subministrament continu d'equips de protecció individual (EPI), la instal·lació de mampares, l'increment de la neteja o la limitació d'aforament a les sales. A això cal sumar-hi la realització de proves diagnòstiques i la presa de temperatura diària a tots els treballadors, una mesura que s'ha mantingut en el temps.

A partir del 15 d'octubre, coincidint amb la segona onada de la pandèmia i l'entrada en vigor de noves restriccions sanitàries, es va establir un sistema de treball per grups estancs que alternava el treball presencial i a distància.

També cal destacar que la pandèmia ha accelerat la reflexió interna al voltant del teletreball i s'ha creat una comissió específica formada per membres del Comitè d'Empresa i la Direcció de Mercabarna.

Benestar i seguretat al treball

Mercabarna disposa d'un sistema de gestió de prevenció de riscos laborals, en el qual s'apliquen els requeriments de la Llei de prevenció de riscos laborals i l'Estatut dels treballadors. Arran de la situació sanitària de 2020, es va posar en relleu el paper essencial d'aquest sistema per garantir la seguretat i el benestar de la plantilla. En aquest sentit, es va desenvolupar un pla en matèria de prevenció i contenció de la COVID-19, tant a la Unitat Alimentària (vegeu les pàgines 30 i 31) com entre l'equip humà. A més de les mesures aplicades en relació amb el teletreball i la reducció de la interacció social, es van establir protocols d'actuació davant diferents casuístiques (treballadors positius, amb convivents positius o amb convivents que tenen símptomes compatibles amb la COVID-19; contactes estrets i persones vulnerables i/o sensibles). En aquesta línia, també es van avaluar els riscos de cada lloc de treball i es va treballar de manera col·laborativa amb el Comitè de Seguretat i Salut, que integra tres persones de la Direcció i tres del Comitè d'Empresa. La funció principal del Comitè és vetllar per la implementació de polítiques preventives en l'organització, així com participar en l'elaboració i la posada en pràctica de plans i programes de promoció de la seguretat i salut en el treball i de prevenció d'accidents i/o malalties professionals. Durant el 2020 es van celebrar quatre reunions i es va mantenir un contacte estret per fer un seguiment de la gestió de la COVID-19.

Així mateix, es van adquirir equips de protecció individual (mascaretes, guants i pantalles facials) i col·lectiva (mampares, gel hidroalcohòlic, senyalització i cartelleria) i es va sotmetre tota la plantilla a proves diagnòstiques (PCR, proves serològiques i tests d'antígens). Aquestes proves es van realitzar de manera més continuada al personal presencial i als treballadors que s'incorporaven després d'absències prolongades per vacances o baixes laborals.

La comunicació interna és una eina imprescindible en un moment on impera la distància física forçosa. Per aquest motiu, al llarg de 2020 es van reforçar els missatges de la Direcció de Mercabarna, SA, que setmanalment destacaven la feina desenvolupada per l'equip, informaven sobre les mesures d'organització i compartien recomanacions relacionades amb la prevenció de riscos laborals. Amb aquest darrer punt es va intentar compensar el descens a causa de la pandèmia de formacions en PRL adreçades a les noves incorporacions i als llocs de treball amb més risc.

De cara al 2021, també es preveu que s'activin accions per reforçar la cohesió de grup i la gestió emocional de la plantilla.

Per fer front a la COVID-19, es van adquirir equips de protecció individual i col·lectiva, i es va sotmetre tota la plantilla a proves diagnòstiques.

A més, a finals d'any es va realitzar una enquesta sobre clima laboral per conèixer l'opinió de la plantilla en relació amb aspectes com la gestió i l'organització de l'empresa, el lideratge, la motivació i el desenvolupament de persones, entre d'altres. El 2021 s'analitzaran els resultats obtinguts i es duran a terme accions per donar resposta a les necessitats de la plantilla i alinear-la amb els objectius del Pla estratègic.

Per acabar, cal comentar que la pandèmia va forçar el tancament provisional del gimnàs i la suspensió de les activitats aeròbiques.

Incidència de la COVID-19 en la plantilla de Mercabarna		
	Nombre de baixes	Nombre de jornades perdudes
Dones	4	21
Homes	29	298

Accidents laborals				
Lesions per accident laboral	2020	2019	2018	Variació 2020-2019 (%)
Nombre de defuncions resultants d'una lesió per accident laboral	0	0	0	-
Taxa de defuncions resultants d'una lesió per accident laboral	0	0	0	-
Lesions per accident laboral amb grans conseqüències (sense incloure defuncions)	0	0	0	-
Taxa de lesions per accident laboral amb grans conseqüències (sense incloure defuncions)	0	0	0	-
Lesions per accident laboral registrable	7	2	4	+250%
Taxa de lesions per accident laboral registrable	0	0	0	-
Principals tipus de lesions per accident laboral (qualitatiu)	En tots els casos les lesions han estat contusions i/o luxacions			
Nombre d'hores treballades	224.100	227.420	234.060	-1,46%

L'equip Mercabarna

La crisi sanitària ha reafirmat que l'estructura de Mercabarna s'adapta a les necessitats de l'activitat, del mercat i del negoci. Es tracta d'una plantilla compromesa amb la companyia a través de la contractació estable, i d'una baixa rotació. En aquest sentit, de les 136 persones que treballaven a l'empresa el 2020, 125 ho feien amb un contracte indefinit. Pel que fa a la taxa de rotació, va ser del 6,2%.

Nombre de treballadors per gènere

	2020	2019	2018
Dones	42	44	40
% dones	30,88%	31,88%	31,21%
Homes	94	94	97
% homes	69,12%	68,12%	68,79%
Total	136	138	141

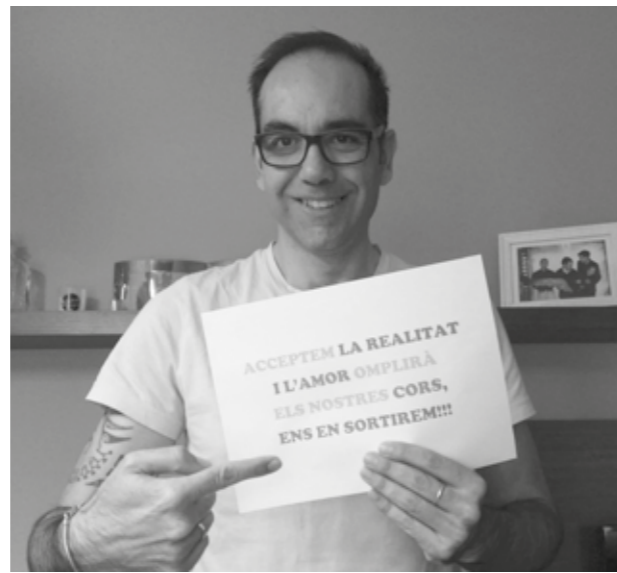
Nombre total de treballadors per gènere i distribució per tipus de contracte i de jornada (2020)

Contractació	Dones	Homes	Total
Indefinida	40	85	125
Temporal	2	9	11
Total	42	94	136

Jornada

	Dones	Homes	Total
Completa	40	93	133
Parcial	2	1	3
Total	42	94	136

Plantilla de Mercabarna: 136
Plantilla amb contracte fix: 125
Plantilla amb jornada completa: 133
Taxa de rotació: 6,2%

Altes i baixes laborals per gènere i edat

Durant el 2020 es van incorporar 7 persones a la plantilla de Mercabarna (5 dones i 2 homes), de les quals 2 eren majors de 50 anys. D'altra banda, 8 persones van causar baixa i 2 es van jubilar.

Altes laborals	2020	2019	2018
Segons edat			
Menors de 30 anys	7	9	9
Entre 30 i 50 anys	3	3	0
Més grans de 50 anys	2	6	2
Segons sexe			
Homes	2	4	2
Dones	5	5	7

Taxa d'altres laborals (%)	2020	2019	2018
Segons edat			
Menors de 30 anys	2,21	2,19	0,00
Entre 30 i 50 anys	1,47	4,38	1,42
Més grans de 50 anys	1,47	0,00	4,96
Segons sexe			
Homes	3,68	2,92	1,42
Dones	1,47	3,65	4,96

Baixes laborals	2020	2019	2018
Segons edat			
Menors de 30 anys	10	13	10
Entre 30 i 50 anys	3	1	0
Més grans de 50 anys	4	5	6
Segons sexe			
Homes	5	4	1
Dones	5	9	9

Taxa de baixes laborals (%)	2020	2019	2018
Segons edat			
Menors de 30 anys	2,21	0,73	0,00
Entre 30 i 50 anys	2,94	3,65	4,26
Més grans de 50 anys	2,21	5,11	2,84
Segons sexe			
Homes	3,67	2,92	0,71
Dones	3,67	6,57	6,38

Igualtat de gènere i d'oportunitats i conciliació

Mercabarna disposa d'un Pla d'igualtat que inclou les accions i bones pràctiques de caràcter transversal que garanteixen la igualtat entre dones i homes, el foment de la conciliació laboral i la no-discriminació. L'òrgan responsable de fer el seguiment de la seva implantació és la comissió d'igualtat paritària. Com a principal novetat, el 2020 es va adequar el Pla a la nova normativa vigent.

Així mateix, l'organització té un protocol d'actuació interna davant de possibles situacions d'assetjament des de 2013 que està publicat a la intranet de l'empresa.

Presència de dones i homes en llocs de decisió

El 2020 un 63,2% de les persones que formen part de l'equip directiu són dones. Pel que fa al Consell d'Administració, el percentatge femení se situa en el 43,8%.

Distribució dels membres de l'Equip directiu per gènere

	2020		2019		2018	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Dones	12	63,2%	12	63,2%	12	63,2%
Homes	7	36,8%	7	36,8%	7	36,8%

Distribució dels membres del Consell d'Administració per gènere

	2020		2019		2018	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Dones	7	43,8%	7	43,8%	7	43,8%
Homes	9	56,3%	9	56,3%	9	56,3%

El percentatge de dones a l'equip directiu i al Consell d'Administració és de 63,2% i de 43,8%, respectivament.

Distribució de dones i homes per categoria professional

	2020		2019		2018	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Personal directiu i responsables d'àrea	18		18		19	
Dones	12	66,67%	12	66,67%	12	63,16%
Homes	6	33,33%	6	33,33%	7	36,84%
Personal de comandament	10		12		11	
Dones	1	10%	2	16,67%	0	0%
Homes	9	90%	10	83,33%	11	100%
Personal tècnic	36		36		36	
Dones	14	38,89%	17	47,22%	17	47,22%
Homes	22	61,11%	19	52,78%	19	52,78%
Personal administratiu	13		14		16	
Dones	10	76,92%	10	71,43%	12	75%
Homes	3	23,08%	4	28,57%	4	25%
Personal operatiu	59		58		59	
Dones	5	8,47%	3	5,17%	3	5,08%
Homes	54	91,53%	55	94,83%	56	94,92%

Distribució de la plantilla per categoria professional i edat

	2020		2019		2018	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Personal directiu i responsables d'àrea	18		18		19	
<25	0	0%	0	0%	0	0%
25-35	0	0%	0	0%	0	0%
35-45	4	2,94%	4	2,90%	5	3,55%
45-55	4	2,94%	5	3,62%	6	4,26%
>55	10	7,35%	9	6,52%	8	5,67%
Personal de comandament	10		12		11	
<25	0	0%	0	0%	0	0%
25-35	0	0%	0	0%	0	0%
35-45	4	2,94%	4	2,90%	2	1,42%
45-55	3	2,21%	5	3,62%	5	3,55%
>55	3	2,21%	3	2,17%	4	2,84%
Personal tècnic	36		36		36	
<25	0	0%	0	0%	0	0%
25-35	4	2,94%	4	2,90%	4	2,84%
35-45	11	8,09%	14	10,14%	14	9,93%
45-55	12	8,82%	12	8,70%	11	7,80%
>55	9	6,62%	6	4,35%	7	4,96%
Personal administratiu	13		14		16	
<25	0	0%	0	0%	0	0%
25-35	4	2,94%	3	2,17%	3	2,13%
35-45	5	3,68%	6	4,35%	7	4,96%
45-55	3	2,21%	3	2,17%	4	2,84%
>55	1	0,74%	2	1,45%	2	1,42%
Personal operatiu	59		58		59	
<25	0	0%	0	0%	0	0%
25-35	13	9,56%	12	8,70%	12	8,51%
35-45	11	8,09%	11	7,97%	11	7,80%
45-55	21	15,44%	21	15,22%	21	14,89%
>55	14	10,29%	14	10,14%	15	10,64%

Mercabarna està dotada d'un Pla d'igualtat per garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, el foment de la conciliació laboral i la no-discriminació.

Mitjana retributiva per gènere

A Mercabarna no hi ha bretxa salarial entre homes i dones, ja que la retribució es basa en la igualtat d'oportunitats, les competències de cada nivell i la competitivitat del mercat laboral.

Mitjana retributiva per nivells i gènere (en euros bruts/any)						
	2020		2019		2018	
	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes
Nivell 4	23.314,47	23.314,47	22.857,32	22.857,32	22.300,60	22.300,60
Nivell 5	24.219,94	24.219,94	23.745,04	23.745,04	23.164,62	23.164,62
Nivell 6	25.374,57	25.374,57	24.877,03	24.877,03	24.268,94	24.268,94
Nivell 7	27.716,12	27.716,12	27.172,66	27.172,66	26.508,46	26.508,46
Nivell 8	30.007,59	30.007,59	29.419,21	29.419,21	28.700,09	28.700,09
Nivell 9	33.053,26	33.053,26	32.405,15	32.405,15	31.613,05	31.613,05
Nivell 10	36.633,97	36.633,97	35.915,66	35.915,66	34.435,13	34.435,13
Nivell 13	42.260,12	42.260,12	41.431,49	41.431,49	40.420,97	40.420,97
Nivell 14	47.149,59	47.149,59	46.225,09	46.225,09	45.097,65	45.097,65
Nivell 15	56.670,56	56.670,56	55.559,38	55.559,38	54.204,27	54.204,27
Nivell 16	66.603,41	66.603,41	65.297,46	65.297,46	63.704,84	63.704,84
Nivell 17	79.083,42	79.083,42	77.532,76	77.532,76	75.641,72	75.641,72

Conciliació

La gestió de la conciliació en el si de les organitzacions ha estat un dels grans temes de 2020. El confinament domiciliari i el tancament d'escoles bressol i centres educatius fins a mitjans de juny va afectar l'encaix entre la vida personal, familiar i laboral dels treballadors. La reobertura de les escoles amb l'inici del curs escolar 2020-2021 va simplificar l'organització familiar, però va comportar altres imprevistos. Per exemple, es van detectar casos de treballadors que s'havien de quedar a casa amb els fills, ja que formaven part de grups bombolla confinats. Els treballadors afectats van tenir l'opció d'acollir-se al teletreball, en cas que el lloc de feina ho permetés, o bé compensar les absències amb les hores de permís.

A banda de les mesures de conciliació sorgides arran de la COVID-19, el conveni d'empresa preveu el permís de maternitat de 17 setmanes, una setmana més que el que marca la legislació vigent. Així mateix, els treballadors i treballadores disposen de 16 hores anuals retribuïdes per acompanyar els fills menors de 18 anys i els pares i sogres a visites mèdiques del pediatre o l'especialista, entre d'altres permisos que superen els legalment establerts.

Permís parental			
	2020	2019	2018
Personal que ha tingut dret a permís parental	29	29	30
Dones	16	16	16
Homes	13	13	14
Personal que s'ha acollit al permís parental	3	3	1
Dones	1	1	0
Homes	2	2	1
Taxa de tornada a la feina			
Dones	100%	100%	
Homes	100%	100%	100%

Les polítiques de conciliació de Mercabarna, reconegudes amb el Premi Carles Ferrer Salat de Foment del Treball

Mercabarna també premia la natalitat amb ajuts econòmics per naixements, per l'escola bressol (pares de fills de 0 a 3 anys) i per despeses escolars (pares de fills de 3 a 18 anys).

	Premi de natalitat	Xec guarderia	Ajut escolar
2020	761,37 € 3 persones	2.610 € 2,6 persones	10.305,64 € 62 persones
2019	497 € 2 persones	3.060 € 5 persones	11.217,18 € 69 persones
2018	477,12 € 2 persones	3.030 € 7 persones	10.468,08 € 67 persones

El 2020 es van reconèixer les polítiques en matèria de conciliació de l'empresa. El juny Mercabarna va rebre el Premi a la conciliació de la vida familiar, laboral i personal, al foment de la corresponsabilitat i la responsabilitat social que atorga anualment la Fundació Alares, en la modalitat de mitjana empresa. El desembre, en el marc dels premis Carles Ferrer Salat de Foment del Treball, es va rebre el guardó en la categoria d'Igualtat per la defensa de valors com la inclusió, la igualtat d'oportunitats i la lluita contra la desigualtat de gènere.

La presidenta de Mercabarna, Montserrat Ballarín, recull el Premi Carles Ferrer Salat.

Formació i desenvolupament professional

El Pla de formació de Mercabarna té com a finalitat la millora de les competències de la plantilla i el seu desenvolupament professional per assolir els objectius estratègics de l'organització. Des de l'organització de recursos humans, es fan seguiments personalitzats de les competències dels treballadors i es valora el compliment dels objectius personals derivats del Pla estratègic. Aquestes avaluacions de competències permeten determinar el grau de compliment dels objectius vinculats al Pla triennal i detectar les necessitats de formació de la plantilla.

El 2020 els treballadors de Mercabarna van realitzar 2.621 hores de formació, un 48% menys que el 2019. Aquest descens s'emmarca en un any complex pel que fa a la gestió de l'organització, ja que es van haver de redefinir prioritats i adaptar-se a una situació extraordinària. Pel que fa a la tipologia de formacions, el 79,4% van correspondre a la millora de la tècnica del lloc de treball, el 5,7% a plans de carrera, el 13,4% a l'aprenentatge d'idiomes, i l'1,5% a la prevenció de riscos laborals.

Per garantir una formació de qualitat, Mercabarna disposa d'una comissió de formació paritària, integrada per dos membres del Comitè d'Empresa i dos membres de la Direcció, que es van reunir dues vegades. La funció d'aquesta comissió és controlar el desenvolupament del Pla de formació, els resultats de les avaluacions de satisfacció dels participants i la transferència al lloc de treball.

Mitjana d'hores de formació per empleat				
	2020	2019	2018	Variació 2020-2019 (%)
Segons sexe				
Dones	9,25	14,3	20,07	-35,31%
Homes	10,02	22,42	22,8	-55,31%
Segons categoria professional				
Personal directiu i responsables d'àrea	2,97	4,62	5,49	-35,71%
Personal de comandament	2,23	2,79	6,28	-20,07%
Personal tècnic	5,90	14,26	9,06	-58,63%
Personal administratiu	3,07	7,71	11,38	-60,18%
Personal operatiu	5,10	7,34	10,66	-30,52%

8 Compromesos amb la innovació

La innovació és un element transversal present en els projectes que tenen com a objectiu construir una Mercabarna més digital, competitiva i sostenible. Tot i que la COVID-19 no ha suposat un punt d'inflexió en aquest àmbit, sí que ha accelerat els processos de digitalització que milloren l'operativa del recinte i el servei als usuaris. En paral·lel, s'ha donat suport a projectes innovadors en l'entorn empresarial del sector agroalimentari.

Posada en marxa del marketplace logístic

L'octubre de 2020 es va llançar el Digital Logistics Marketplace, una plataforma digital que connecta les necessitats de transport de les empreses majoristes i l'oferta de les empreses logístiques.

Aquesta eina, que està desenvolupada per Mercabarna i T-Systems, estableix un sistema d'agrupatge que optimitza les rutes logístiques amb origen i/o destinació al polígon alimentari. Amb aquesta solució logística s'assegura que els vehicles completen la càrrega gràcies a la combinació de mercaderies de diversos clients. Amb tot això, es fomenta l'estalvi econòmic, la col·laboració entre les firmes i la sostenibilitat ecològica, i en el cas dels operadors logístics s'obre una via comercial addicional.

Abans de posar-lo en marxa, es va realitzar una prova pilot amb 7 empreses majoristes i 6 de logístiques que van poder sotmetre l'aplicació a tests de funcionament i suggerir noves funcionalitats per agilitzar els processos i guanyar flexibilitat. El Digital Logistics Marketplace es troba en una fase inicial i s'està treballant per incorporar-hi noves empreses que es puguin beneficiar de la plataforma.

Com funciona aquesta eina:

- 1) L'empresa majorista realitza una sol·licitud de transport on informa sobre el que necessita transportar, la destinació i la data.
- 2) Les empreses logístiques publiquen les seves ofertes, basades en les rutes que segueixen habitualment.
- 3) Les empreses majoristes i logístiques revisen les sol·licituds i ofertes rebudes.
- 4) L'empresa majorista escull l'oferta que més li interessi.

El marketplace logístic fomenta la sostenibilitat econòmica i mediambiental.

Demostració de la prova pilot "5G Anti Collision", un sistema que evita col·lisions.

La tecnologia 5G al servei del recinte

En l'àmbit de la innovació, l'aplicació de la tecnologia 5G presenta infinites oportunitats d'aplicació al recinte per millorar-ne el funcionament. El primer dels projectes desenvolupats va tenir lloc el 2020, de la mà de la prova pilot del "5G Anti Collision". Es tracta d'un sistema d'alerta que permetrà millorar la seguretat viària de la Unitat Alimentària, un recinte on la circulació mitjana diària és de 14.000 vehicles, la majoria dels quals són industrials (camions, furgonetes i carretons elevadors).

El test consisteix en el seguiment de dos vehicles que segueixen una trajectòria de col·lisió entre ells i l'emissió d'un senyal d'alerta. Tant el carretó elevador com la bicicleta estan equipats amb un dispositiu (OBU) connectat a la xarxa 5G que permet enviar i rebre de missatges de forma constant. També porten un dispositiu HW, necessari per geolocalitzar els vehicles amb precisió a partir de la fusió de dades de posicionament proporcionades via satèl·lit, sistemes autònoms inercials que mesuren l'acceleració i la rotació del vehicle i mesures de distància basades en tecnologia ràdio que aporta precisió addicional i fiabilitat en entorns desafians i complexos. Quan el sistema detecta un perill, emet un senyal d'avís per evitar la col·lisió.

Mercabarna és un banc de proves de la tecnologia 5G, que està implementada al recinte des del juliol de 2019.

En la presentació del projecte, el 3 de desembre a Mercabarna, hi va intervenir Jordi Puigneró, conseller de Polítiques Digitals i Administració Pública de la Generalitat de Catalunya; Montserrat Ballarín, presidenta de Mercabarna i regidora de Comerç, Mercats, Consum, Règim Intern i Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona; Eduard Martín, director del Programa de 5G de Mobile World Capital Barcelona i CEO de 5G Barcelona, i Víctor Vera, director territorial a Catalunya de Grans Empreses d'Orange. A l'acte també hi van assistir representants de Fundació Privada i2cat i CTTC, les empreses responsables de les tecnologies aplicades en la prova pilot.

Un cop desenvolupat el projecte "5G Anti Collision", se n'abordan d'altres de relacionats amb àrees com la neteja i desinfecció del recinte.

Premis a la innovació empresarial

El 2020 es va convocar la quarta edició dels premis Mercabarna Innova, que reconeixen els esforços innovadors de les empreses de la Unitat Alimentària per potenciar la seva competitivitat. Tot i celebrar-se en un context especialment complicat, 11 empreses van presentar 14 projectes innovadors, alguns dels quals es van desenvolupar arran de la crisi de la COVID-19. A grans trets, es van presentar innovacions relacionades amb l'aposta per models de negoci més digitals, el desenvolupament de nous productes i l'impuls de processos més sostenibles.

El jurat encarregat d'avaluar-los va estar format per professionals de prestigi del sector agroalimentari, empresarial i del món de la recerca. En aquest cas, els integrants van ser Toni Valls, director general d'Alimentària Exhibitions; Anna Gras, directora de l'Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB-UPC); Miquel Martí, CEO de Barcelona Tech City; Josep Usall, director general de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), i Carmel Mòdol, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries.

Els projectes guanyadors

El primer premi va ser per a l'empresa Gran Blau i la seva aposta per traslladar al món digital l'experiència de comprar a una peixateria tradicional. Amb aquesta finalitat, han posat en marxa una aplicació per a restauradors i un web per als consumidors finals, on el comprador pot triar com vol que li preparin el peix o quin tipus d'envasament prefereix. A més, es facilita informació d'interès com ara beneficis nutricionals, consells per cuinar i conservar els productes o receptes.

La firma Schara va rebre el segon premi gràcies a la implementació d'un innovador sistema de fumats per a les seves salsitxes. Aquesta tècnica, anomenada Clean Smoke o 'fum net', és més saludable i sostenible perquè no deixa restes de combustió en els productes, disminueix les emissions de CO₂ i el consum d'aigua i redueix el risc d'incendi a les cambres de fumatge.

El tercer premi va ser ex aequo per a dues empreses del recinte. D'una banda, Cultivar va presentar el seu projecte de digitalització de les activitats logístiques —recepció, preparació i expedició de les comandes— i vinculació en temps real amb l'acció comercial. Gràcies a la implantació gradual d'aquest sistema, s'ha aconseguit localitzar i identificar cada palet que entra al magatzem, digitalitzar completament l'operativa i reduir els errors.

De l'altra, es va reconèixer l'ecommerce B2B de Laumont, adreçada principalment a restauradors. L'empresa especialitzada en bolets i tòfones va aprofitar la baixada de l'activitat per ampliar els serveis als seus clients i desenvolupar aquest nou canal de venda.

Els projectes premiats apostaven per models de negoci més digitals, pel desenvolupament de nous productes i per l'impuls de processos més sostenibles.

D'esquerra a dreta, Manel Finestres, de Cultivar; Núria Gustems, de Gran Blau; Jordi Valls, director general de Mercabarna; Sabine Schara i Anna Batlle, de Schara; i Fernando Serra, de Laumont.

Es van reconèixer projectes innovadors que aposten per la sostenibilitat, l'impuls de l'alimentació saludable i la promoció dels productes de proximitat.

Suport a les start-ups

Mercabarna i Barcelona Activa van crear el programa Innofood el 2018 per generar innovació i ocupació al sector alimentari mitjançant el suport a empreses emergents. Aquesta iniciativa posa l'èmfasi en la innovació i l'emprenedoria aplicada a la sostenibilitat i a la resolució dels reptes actuals en alimentació.

La segona edició d'Innofood va tenir lloc al llarg del 2020 malgrat les dificultats ocasionades per la pandèmia. En total, hi va participar una dotzena de start-ups, que van rebre formació gerencial i sectorial, van desenvolupar habilitats emprenedores i van tenir accés a una xarxa de contactes rellevants del sector.

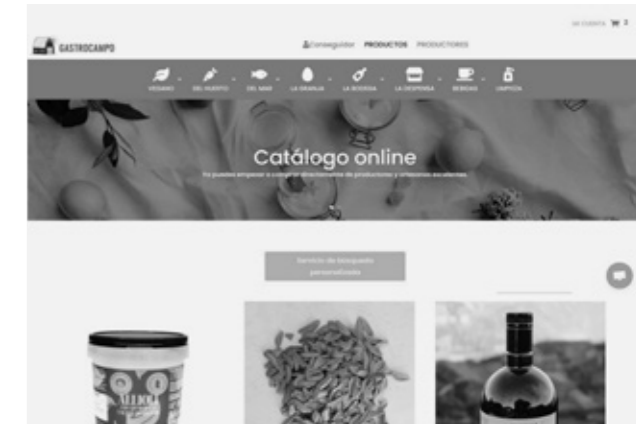
Premi a les millors start-ups

La start-up Voilà va rebre el primer premi gràcies al seu nou concepte de coberts comestibles que substitueixen els de plàstic d'un sol ús. Estan fets amb cereals, no tenen gluten ni lactosa i s'adrecen a tots els públics.

El segon premi va ser per a Let's Cook, que mitjançant la subscripció al web envien setmanalment els ingredients per preparar el menjar. Es tracta d'una iniciativa que ja està en funcionament i que al llarg d'aquest any ha experimentat un gran creixement.

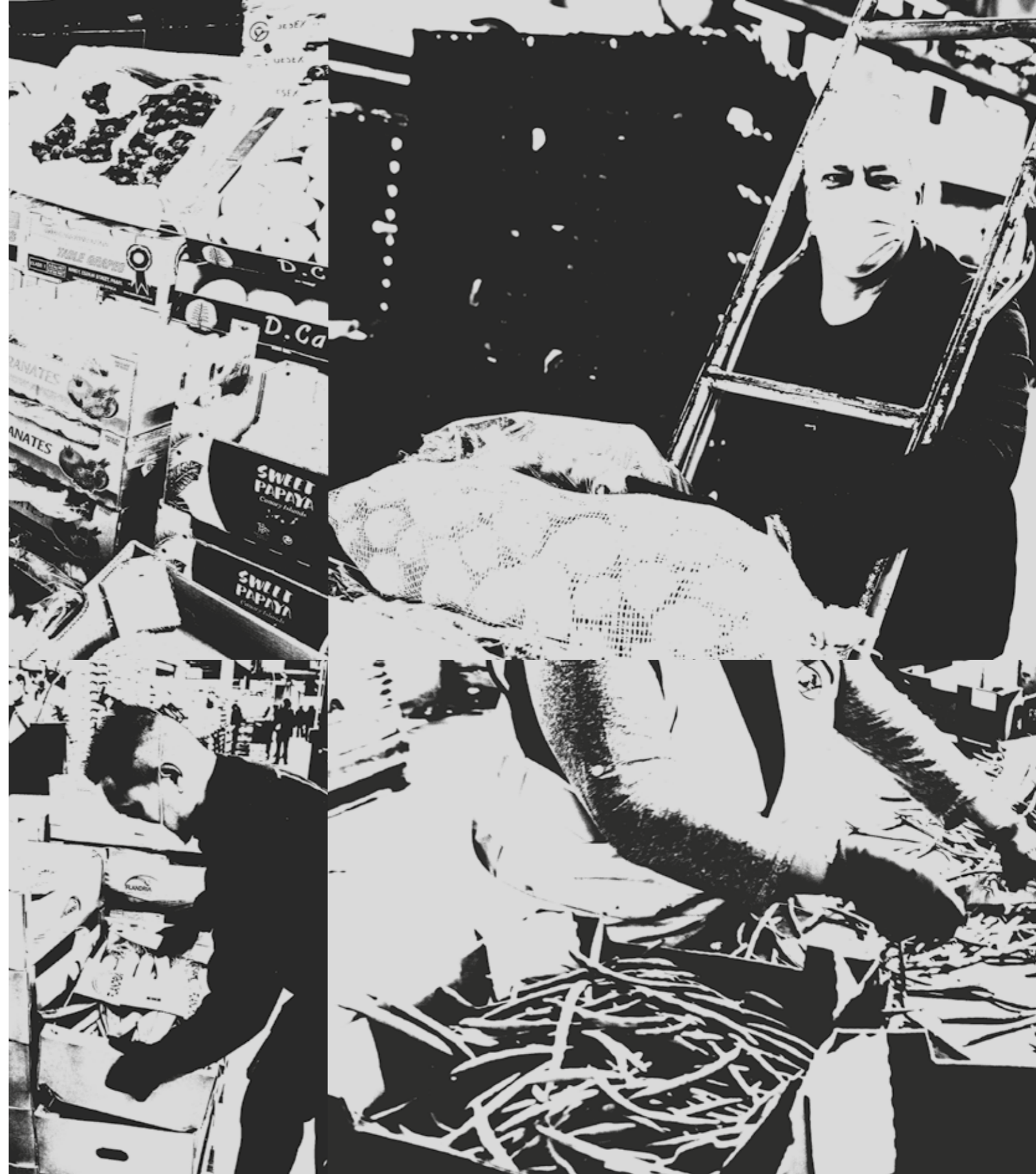
Per acabar, Gastrocampo va obtenir el tercer premi per la seva app que afavoreix la comercialització directa dels petits i mitjans productors en restaurants, botigues i càterings. Actualment, el projecte es troba en fase de prova pilot amb alguns restaurants i proveïdors.

Els projectes reconeguts, que van rebre una aportació econòmica de 12.000 €, 6.000 € i 3.000 €, respectivament, disposaran durant sis mesos d'un espai d'incubació al Food Trade Center de Mercabarna per acabar la implantació de les seves empreses.

9 Compromesos amb el sector alimentari

L'alimentació és un sector essencial i estratègic per a l'economia que ha resistit amb enteresa els embats de la crisi. Dins d'aquest ecosistema, Mercabarna teixeix aliances amb institucions, entitats i empreses rellevants que reforcen el seu rol en el sistema agroalimentari i l'ajuden a promoure la professionalització del sector a través de la formació, la contractació i la inserció laboral.

Aliances i col·laboracions

La col·laboració públicoprivada és un dels trets distintius del model de gestió de Mercabarna, en el qual s'estableixen aliances i col·laboracions amb entitats diverses en accions a favor del desenvolupament del negoci i de l'entorn en termes de sostenibilitat. L'objectiu és donar resposta a les necessitats dels grups d'interès, tenint en compte l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 17 (ODS 17), que preveu el treball en xarxa i l'establiment i la consolidació de relacions que permetin arribar a assolir les fites marcades per l'ONU en l'Agenda 2030.

Col·laboració amb les associacions empresarials del recinte

Durant el 2020 la col·laboració de Mercabarna amb els gremis ha estat decisiva per assegurar el funcionament ininterromput de la Unitat Alimentària i garantir la distribució d'aliments a la ciutadania.

En paral·lel, va continuar l'activitat de les comissions mixtes de treball, on es tracten aspectes relacionats amb la gestió del recinte, com la mobilitat, les obres, la seguretat i salut laboral i les telecomunicacions.

A més, també es va seguir col·laborant a través d'iniciatives diverses, com les campanyes infantils ("5 al dia", "Creix amb el peix" i "Flors i plantes, cada dia!") o l'edició dels calendaris del Mercat Central de Fruites i Hortalisses i de Mercabarna-flor.

Tanmateix, la situació sanitària ha reduït el nombre d'accions de caràcter presencial que s'han pogut dur a terme durant l'exercici. Per exemple, no es van poder realitzar les clàssiques degustacions als mercats municipals que organitza l'AGEM, com els tastats populars de calçots, gaspatxos i cremes de tardor. Malgrat això, la campanya de productes de temporada i de proximitat es va seguir divulgant a través dels mitjans i les xarxes socials.

Pel que fa a les accions en col·laboració amb l'AEM, les restriccions van obligar a suspendre les jornades professionals del sector floral. Tot i això, Mercabarna-flor va obrir el dia que estaven previstes les Mercademostracions per dinamitzar les vendes de la campanya de Nadal atès que les restriccions per la situació sanitària ho permetien.

L'únic acte presencial que es va poder celebrar va ser la roda de premsa de presentació de les previsions de venda i tendències gastronòmiques del Nadal. Aquesta trobada amb els mitjans, que organitzen l'ASSOCOME, el GMP, l'AGEM i els majoristes de carn i aviram, amb la col·laboració de Mercabarna, va tenir lloc el 14 de desembre.

Col·laboració amb entitats

Mercabarna, SA, col·labora també amb altres organitzacions (universitats, entitats, empreses i organitzacions privades, etc.) amb l'objectiu d'aconseguir millores per als grups d'interès.

A continuació, s'exposen les organitzacions amb què s'han signat convenis i acords:

- Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona (EEABB) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).
- Escola Superior de Comerç Internacional (ESCI) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).
- Universitat de Barcelona (UB).
- Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
- Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses (ESADE).
- Escola de Comerç i Distribució (ESCODI).
- Escola d'Hoteleria i Turisme de Barcelona (EHTB).
- Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC).
- Barcelona Activa.
- Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona.
- Gremi Provincial de Detallistes de Fruites i Hortalisses de Barcelona.
- Gremi de Peixaters de Catalunya.
- Gremi de Carnissers, Xarcuters i Aviram de Barcelona i Comarques.
- Gremi de Carnissers-Cansaladers-Xarcuters de Barcelona i Comarques.
- Gremi de Floristes de Catalunya.

- Acord de col·laboració amb el Bullifoundation per al desenvolupament del projecte de la Bullipèdia.
- Conveni de col·laboració amb la Fundació Barcelona Mobile World Capital Foundation, Fundació Privada i2cat, Internet i Innovació Digital a Catalunya, Orange Espagne, SAU, i el Centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya per impulsar la implantació de la tecnologia 5G dins el recinte.
- Conveni de col·laboració amb el Consorci de la Zona Franca per impulsar la visibilitat de la dona en l'àmbit industrial i laboral.
- Conveni de col·laboració amb el Gremi Provincial de Detallistes de Fruites i Hortalisses de Barcelona per col·laborar en accions conjuntes de promoció del Mercat Central de Fruites i Hortalisses de Mercabarna.
- Acord de col·laboració amb el Gremi de Restauració de Barcelona per donar a conèixer als establiments adherits al Gremi els serveis i productes que es comercialitzen a Mercabarna.
- Acord de col·laboració amb el Museu de Granollers per donar suport a l'exposició itinerant "Què mengem avui?" i les activitats relacionades.
- Acord de col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut de Mercats Municipals de Barcelona per cofinançar el projecte "Paradistes verds", que impulsa la comercialització de producte de proximitat i ecològic.

També s'ha establert un consorci transversal amb Esade Creapolis, Eurecat, Oxfam Intermón i Ideograma per al desenvolupament del projecte Mercabarna Gates de modernització del Hub Alimentari. Aquest projecte es planteja a través dels eixos de resiliència, digital, sostenibilitat i salut i seguretat alimentària per impactar en tots els àmbits que proposen els fons europeus Next Generation.

Mercabarna també dona suport a entitats socials que promouen valors compartits en matèria de responsabilitat social corporativa. Les col·laboracions solidàries realitzades durant el 2020 es poden consultar a la pàgina 43.

Pertinença a organismes

Mercabarna forma part de diferents institucions que tenen una especial rellevància en la cadena de proveïment d'aliments frescos, en la difusió de la dieta mediterrània i en el compromís amb el medi ambient.

- AECOC.
- Alimentaria.
- Asociación para la Promoción del Consumo de Frutas y Hortalizas "5 al día".
- Barcelona-Catalunya Centre Logístic (BCL).
- Barcelona Regional.
- Comunitat d'Usuaris d'Aigües de la Vall Baixa i del Delta del Riu Llobregat (CUADLL).
- Comissió de Bones Pràctiques Comercials del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP) de la Generalitat de Catalunya.
- Consell Català de l'Alimentació del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP) de la Generalitat de Catalunya.
- Consell d'Innovació Pedagògica de l'Ajuntament de Barcelona.
- Consell Empresarial de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).
- Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari (CREDA).
- IESE Business School.
- Fundació Dieta Mediterrània.
- Unió Mundial de Mercats Majoristes (World Union of Wholesale Markets).

Adhesió i participació en iniciatives externes

Mercabarna, SA, participa activament en iniciatives que guarden relació directa o indirecta amb els seus valors i objectius estratègics.

- Pacte Mundial de l'Organització de les Nacions Unides.
- Carta Alimentària de la Regió Metropolitana de Barcelona.
- Compromís ciutadà per la sostenibilitat – Barcelona + Sostenible.
- Acord ciutadà per una Barcelona inclusiva i Xarxa pel dret a una alimentació adequada de l'Ajuntament de Barcelona.
- Programa Ecowaste 4 Food (2017-2020) de la Unió Europea.
- Programa WaterProtect (2017-2020) de la Unió Europea.
- Decàleg "Alimentación sin desperdicios" d'AECOC.
- Pacte d'estat contra la violència de gènere.

Formació especialitzada

Des de fa més de trenta anys, els Serveis de Formació de Mercabarna imparteixen cursos de l'àmbit agroalimentari relacionats majoritàriament amb el tractament o la comercialització de producte fresc. Aquest servei està homologat amb la norma ISO 9001:2015, requisit imprescindible per ser centre col·laborador del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC).

Aquest 2020 la pandèmia ha condicionat la realització dels cursos, tot i que al darrer quadrimestre s'ha apreciat una reactivació de l'activitat. A grans trets, s'ha produït un descens de l'oferta formativa impartida i s'ha optat per reduir la presencialitat de les formacions a través de formats híbrids o telemàtics. La Universitat d'Estiu de Mercabarna també ha estat una de les grans damnificades, ja que les recomanacions sanitàries no van permetre la celebració de la tercera edició al juliol.

Amb l'aturada de tota activitat no essencial, del 12 de març al 12 de juny es van suspendre els certificats de professionalitat que ja s'havien iniciat, i que formen part del programa de formació d'oferta en àrees prioritàries (FOAP) del SOC. Les restriccions també van impedir l'inici dels cursos a mida programats per a empreses i institucions.

Durant aquest període es va mantenir el contacte amb els alumnes afectats per informar-los de les novetats i es va treballar en el disseny d'eines telemàtiques que permetessin la continuïtat de les formacions. Finalment, el 18 de maig, i amb l'autorització del SOC, es van reactivar les formacions suspeses a través de l'aula virtual, gràcies a la qual l'alumnat va poder avançar en els continguts teòrics.

Per a la represa de l'activitat presencial, es va establir un pla de contingència aprovat pels serveis de prevenció de Mercabarna, que determinava la creació de grups bombolla, l'habilitació de nous espais i l'ús prioritari del campus online i de les videoconferències. Tot i les dificultats, abans del període de vacances d'estiu es van poder finalitzar tots els certificats de professionalitat.

A banda de l'oferta formativa ordinària, durant el període del confinament els Serveis de Formació van organitzar 41 monogràfics online i en obert. L'Ajuntament de Barcelona va incloure aquesta iniciativa entre les mesures de reactivació econòmica recollides sota el nom "Barcelona mai s'atura".

Balanç 2020		
Tipus de curs	Nombre de cursos	Alumnes participants
Formació professionalitzadora		
Certificats de professionalitat	6	78
Cursos per a entitats socials i ajuntaments	11	120
Formació oberta professionalitzadora	3	27
Formació continuada		
Formació a mida per a empreses	26	599
Formació oberta	16	61
Càpsules formatives d'orientació laboral		
	2	22
Píndoles formatives online		
	41	1.577

La modalitat híbrida o 100% en línia guanya pes en l'oferta formativa.

Cursos de formació professionalitzadora

Aquesta tipologia de formació està orientada a la inserció laboral de persones desocupades en el sector agroalimentari.

En primer lloc, hi ha els cursos ocupacionals subvencionats pel SOC. Durant el 2020 es van realitzar 6 edicions en les quals van participar 78 alumnes, que van obtenir els certificats de professionalitat de carnisseria, peixateria, floristeria, auxiliar de magatzem i comerç.

A més, també s'organitzen formacions amb la col·laboració d'ajuntaments, institucions i entitats socials que tenen com a objectiu la incorporació al mercat de treball de col·lectius amb dificultats. El 2020 es van dur a terme 11 formacions amb el suport de Barcelona Activa, Mercats Municipals, els ajuntaments de Sant Feliu de Llobregat i el Prat del Llobregat, la Creu Roja i la Fundació Secretariat Gitano. En total, 120 persones van realitzar cursos relacionats amb oficis del sector de l'alimentació (carnisseria, xarcuteria, peixateria i comerç de productes ecològics) i de gestió (auxiliars de magatzem i carretoners).

Dins del programa d'ajuts a la formació, Mercabarna va subvencionar aquests cursos amb un descompte de 6.213,76 euros sobre l'import total.

En darrer lloc, es van impartir 3 cursos de pagament on van assistir 27 persones. Per a col·lectius vulnerables, Mercabarna preveu una reducció del 50% de l'import del curs, de la qual es van beneficiar 17 persones. En total, es van destinar 5.908 euros en concepte de subvencions.

El sector agroalimentari és un dels motors de l'economia catalana i espanyola, un posicionament que es tradueix en una alta demanda de professionals. En aquest sentit, la inserció laboral* de l'alumnat de Mercabarna és la següent:

- **Carnisseria i peixateria: 77,78%**
- **Floristeria: 63,4%**
- **Mossos de magatzem i auxiliars de comerç de fruites i hortalisses: 63,4%**

*Dades contrastades pel SOC amb l'afiliació a la Seguretat Social.

Durant el 2020 es van donar 2.509 quilos de carn, peix i productes de xarcuteria al Banc dels Aliments, Formació i Treball, Fundació Àurea, Nutrició Sense Fronteres i Menjador Gregal.

Cursos de formació continuada

Mercabarna també dissenya i imparteix cursos a mida per a empreses que volen posar al dia les competències dels seus treballadors. A causa de la pandèmia, aquest tipus de formacions van patir una davallada del 72% en comparació amb l'any passat. En total, es van realitzar 26 cursos, en els quals van participar 599 treballadors.

Així mateix, es van impartir 16 cursos de reciclatge professional a 61 alumnes. Principalment es tracta de formacions relacionades amb la higiene del manipulador d'aliments i la conducció de carretons.

Càpsules formatives d'orientació laboral

El 2020 només es van poder realitzar dues de les sis càpsules previstes, en les quals van participar 22 alumnes procedents de l'Institut d'Hoteleria i Turisme de Barcelona i l'Institut Montserrat Roig de Sant Andreu de la Barca. Els tallers, de tres hores de durada, són una primera aproximació als oficis de peixateria i carnisseria, coneixements que s'amplien en els cursos d'extensió dels Serveis de Formació.

Píndoles formatives durant el confinament

A banda de l'oferta formativa ordinària, a partir del mes d'abril i fins a principis de juny es van organitzar 41 píndoles formatives online i gratuïtes, en les quals van participar 1.577 persones. Estaven obertes a la ciutadania en general, però durant el confinament hi van participar especialment treballadors i alumnes de les escoles de formació agroalimentària i les empreses de la gran distribució d'aliments i del petit comerç. Les píndoles que han tingut més seguiment han estat "La temporalitat de les fruites i hortalisses", "Diferències entre el peix blanc i el blau" i "Les peces de vedella que cuinaven les nostres àvies". També cal destacar el curs "Pla de neteja i desinfecció dels establiments", que aprofundia en les noves normatives higienicosanitàries determinades per la situació sanitària.

Foment de l'ocupació

MercabarnaJobs

El 2020 es va posar en marxa MercabarnaJobs, una plataforma online que impulsa i facilita la captació de talent a les empreses del polígon i als comerços detallistes agroalimentaris. Aquest projecte reforça el posicionament de Mercabarna com a generadora d'ocupació de qualitat.

El portal contribueix a centralitzar les ofertes i demandes laborals, els dona més visibilitat i, a la vegada, ajuda les empreses a agilitzar i gestionar la incorporació de talent.

MercabarnaJobs va més enllà de l'ecosistema empresarial de Mercabarna i s'obre també al petit comerç del sector de l'alimentació, que hi pot compartir les seves vacants. En el seu primer any de funcionament, s'hi han inscrit 2.526 candidats i 90 empreses i s'han publicat 93 ofertes de treball, 9 de les quals s'han tancat amb candidats trobats a través de MercabarnaJobs.

Ampliació dels ajuts a la contractació

Des de fa set anys, Mercabarna concedeix subvencions per impulsar la competitivitat del teixit empresarial del polígon i, des d'aquest exercici, també del comerç de proximitat. L'objectiu d'aquesta mesura, fruit de l'acord amb els gremis de detallistes, és donar suport al comerç de proximitat de Barcelona i la seva àrea metropolitana a través de la incorporació de personal qualificat.

Aquest programa, fins ara conegut com "Beques Mercabarna" i ara reanomenat "Mercabarna Impulsa", afavoreix l'ocupació de col·lectius amb dificultats per incorporar-se al mercat laboral, com són les persones en situació d'atur formades a Mercabarna i joves acabats de graduar.

Per beneficiar-se dels ajuts, les botigues de carrer o les parades dels mercats municipals han d'estar adscrites a algun dels gremis detallistes següents: Gremi Provincial de Detallistes de Fruites i Hortalisses de Barcelona; Gremi de Peixaters de Catalunya; Gremi de Carnissers, Xarcuters i Aviram de Barcelona i Província; Carnissers-Cansaladers-Xarcuters de Barcelona i Comarques, i Gremi de Floristes de Catalunya.

Signatura de l'acord amb els representants dels gremis detallistes.

El balanç de 2020 és positiu, ja que es van atorgar tots els ajuts previstos. En total, 17 persones van incorporar-se al mercat laboral, 5 de les quals eren joves titulats i 12, exalumnes dels Serveis de Formació. Pel que fa a les 14 empreses beneficiades, 9 estan ubicades al polígon alimentari, 2 pertanyen al Gremi de Floristes de Catalunya; 2, al Gremi de Carnissers i 1, al Gremi de Peixaters.

Nombre d'ajuts concedits	
2014	9
2015	19
2016	17
2017	28
2018	10
2019	10
2020	17

Impuls de l'activitat comercial

La participació en fires del sector agroalimentari forma part de l'estratègia de Mercabarna per reforçar el seu posicionament nacional i internacional. No obstant això, la situació sanitària va alterar el calendari i el format habitual dels salons professionals, que en molts casos van optar per modalitats híbrides i virtuals.

El 2020 cal destacar la cancel·lació de la fira Alimentària, el saló biennal d'alimentació i begudes de Barcelona, que està previst que se celebri el 2022. Per contrarestar aquest impacte, es va crear un nou saló, l'FHG forum, un esdeveniment presencial i digital en què es van analitzar els reptes de futur del sector agroalimentari, la restauració, l'hoteleria, les col·lectivitats i el turisme. Mercabarna, que també va esponsoritzar la iniciativa, va donar a conèixer el Biomarket, a través d'una presentació i de dues visites guiades per a professionals.

Pel que fa a les fires del sector hortofructícola, Mercabarna va estar present al saló Fruit Logística de Berlín del mes de febrer, que es va poder dur a terme sense inconvenients. En aquest marc, es va impulsar una missió comercial directa amb potencials compradors de països escandinaus, de l'Europa de l'Est i de l'àrea d'influència de la fira, com Alemanya, el Regne Unit i Irlanda. En total, hi van participar 9 empreses de Mercabarna i es van organitzar més de 40 trobades B2B.

Al llarg del mes d'octubre, va tenir lloc Fruit Attraction que, a causa de la COVID-19, es va realitzar íntegrament en format virtual sota el nom de Live Connect. Mitjançant una plataforma, la comunitat hortofructícola nacional i internacional podia establir contacte per iniciar relacions comercials.

En aquestes dues fires, Mercabarna hi va participar conjuntament amb l'AGEM amb l'objectiu d'oferir una solució d'aprovisionament integral per als compradors de fruites i hortalisses d'arreu del món. A més, es va ressaltar l'àmplia oferta de productes i serveis que ofereixen les firmes del recinte i l'impuls de la comercialització de productes ecològics gràcies al Biomarket.

Per potenciar les exportacions de les empreses de la Unitat Alimentària, també s'organitzen missions comercials inverses, en les quals possibles compradors internacionals coneixen de primera mà el Mercat i el seu funcionament. El 2020 les restriccions derivades de la pandèmia han minimitzat l'acció comercial en aquest àmbit. En aquest sentit, al juliol es va realitzar una missió comercial inversa virtual amb possibles compradors d'Europa i del nord d'Àfrica, on van participar 6 empreses de Mercabarna i es van realitzar més de 25 reunions B2B.

Presentació del Biomarket al FHG forum.

10 Compromesos amb la gestió responsable

La integritat i la transparència defineixen el model de gestió de Mercabarna i la relació que manté amb els seus grups d'interès. Des del punt de vista econòmic, la incorporació de criteris de sostenibilitat contribueix a la consolidació del seu negoci i a la generació de valor per a la societat, alhora que proposa solucions per als problemes socials i mediambientals.

Estats financers

El tancament de l'Escorxador ha impactat en l'exercici econòmic de Mercabarna, que el 2020 ha trencat la tendència positiva dels darrers anys amb un resultat net al final de l'exercici de -6.880.553,25 euros. Tanmateix, la gairebé plena ocupació de la Unitat Alimentària fa que el resultat net de les operacions continuades se situï en els 5,2 milions d'euros. Aquest import fa possible que, d'una banda, es garanteixi una xifra adequada de beneficis i, de l'altra, es pugui seguir invertint en el manteniment del recinte i el desenvolupament de nous projectes.

Així mateix, s'estima que la COVID-19 ha tingut un impacte directe d'1,3 milions d'euros en l'exercici econòmic de la companyia, principalment pel descens dels ingressos i per l'increment de despeses relacionades amb la gestió de la pandèmia. També cal destacar que per intentar pal·liar els efectes de la crisi, Mercabarna i l'Ajuntament de Barcelona han donat suport econòmic a les activitats més afectades per les restriccions, com els sectors de flor i planta i HORECA.

Pel que fa als ingressos ordinaris (22,5 milions d'euros), s'han situat un 3,45% per sota dels de l'exercici passat, en part per la reducció de partides importants com els accessos al recinte (-7,9%). En canvi, en la partida d'altres ingressos d'exploració s'ha produït un increment del 22,52% en relació amb el 2019, principalment per la repercussió de les obres de modernització dels Mercats Centrals de Fruïtes i Hortalisses i del Peix.

En el cas de les despeses, cal posar en relleu el reforç de les neteges al recinte, la compra de materials de protecció i proves diagnòstiques i el reforç en seguretat i vigilància, entre d'altres.

L'aturada de l'activitat no essencial durant els mesos més durs de la pandèmia també ha alentit el desenvolupament de les inversions previstes, que en molts casos es van haver de paralitzar. En aquest sentit, el 2020 s'han invertit al voltant de 4 milions d'euros, un import molt per sota del que s'havia pressupostat inicialment.

Inversions per al 2021

Per al proper exercici es preveuen inversions valorades en 12,67 milions d'euros. Destaquen les obres de modernització dels mercats centrals, la renovació del Punt Verd, la finalització del Centre d'Aprofitament Alimentari, la compra dels compactadors intel·ligents i l'enderrocament de l'Escorxador. Així mateix, se seguiran implementant projectes de digitalització i modernització dels sistemes de gestió de Mercabarna.

	Balanç	
Actiu	2020	2019
Actiu no corrent	76.328.107,95	93.502.737,15
Immobilitzat intangible	876.706,95	595.194,27
Aplicacions informàtiques	825.014,57	541.921,25
Altres immobilitzats intangibles	51.692,38	53.273,02
Immobilitzat material	73.534.953,60	91.295.056,39
Terrenys i construccions	64.363.093,75	75.156.868,86
Instal·lacions tècniques i altres immobilitzats	6.972.639,59	9.753.176,21
Immobilitzat en curs i avançaments	2.199.220,26	6.385.011,32
Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini		
Instruments de patrimoni	90.151,82	90.151,82
Inversions financeres a llarg termini	615.487,08	1.202.582,84
Crèdits a tercers	599.469,23	1.186.659,98
Altres actius financers	16.017,85	15.922,86
Actius per impost diferit	1.210.808,50	319.751,83
Actiu corrent	56.993.506,59	50.601.310,31
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	6.134.185,95	3.745.280,18
Clients per vendes i prestació de serveis	3.730.331,04	2.592.553,95
Empreses clients del grup i associades	543.547,08	34.180,63
Deutors varis	6.719,19	75,56
Personal	29.463,69	40.996,45
Actius per impost corrent	1.824.124,95	1.065.850,24
Altres actius amb les administracions públiques	-	11.623,35
Inversions financeres a curt termini	695.425,90	21.744.618,24
Crèdits a empreses	91.042,63	159.083,52
Altres actius financers	604.383,27	21.585.534,72
Periodificacions a curt termini	23.142,75	41.860,89
Efectiu i altres actius líquids	50.140.751,99	25.069.551,00
Total actiu	133.321.614,54	144.104.047,46

Patrimoni net i passiu	2020	2019
Patrimoni net	100.624.340,28	110.532.040,17
Fons propis	100.398.712,37	110.079.265,62
Capital escriturat	14.287.813,40	14.287.813,40
Reserves	93.092.749,93	88.403.486,00
Legals i estatutàries	2.857.620,23	2.857.620,23
Altres reserves	90.235.129,70	85.545.865,77
Accions i participacions en patrimoni pròpies	(-) 101.297,71	(-) 101.297,71
Resultat exercici	(-) 6.880.553,25	7.489.263,93
Subvencions, donacions i llegats	225.627,91	452.774,55
Passiu no corrent	19.366.624,59	16.211.959,79
Provisions a llarg termini		
Altres provisions	4.001.815,16	1.168.366,91
Passius per impostos diferits	23.740,20	80.572,45
Periodificacions a llarg termini	15.341.069,23	14.963.020,43
Passiu corrent	13.330.649,67	17.360.047,50
Altres passius financers	3.701.447,57	3.537.488,18
Creditors comercials i altres comptes a pagar	2.857.982,55	3.862.888,34
Creditors varis	1.844.417,09	2.706.656,28
Personal, remuneracions pendents de pagament	333.806,00	576.025,47
Altres deutes amb administracions públiques	646.559,47	566.993,14
Bestretes de clients	33.199,99	13.213,45
Periodificacions a curt termini	4.151.336,39	9.959.670,98
Total passiu	133.321.614,54	140.043.976,56

Pèrdues i guanys		
Compte de pèrdues i guanys	2020	2019
Import net de la xifra de negocis	22.500.818,30	23.303.915,09
Prestació de serveis	22.500.818,30	23.303.915,09
Aprovisionaments	-141.232,77	-208.720,63
Consum de matèries primeres i altres consumibles	-	-
Treballs realitzats per altres empreses	-141.232,77	-208.720,63
Altres ingressos d'explotació	13.576.374,06	11.080.536,33
Ingressos accessoris i altres de gestió corrent	13.298.127,34	10.794.611,47
Subvencions d'explotació incorporades al resultat de l'exercici	278.246,72	285.924,86
Despeses de personal	-6.579.219,38	-6.862.080,84
Sous, salaris i similars	-4.559.637,91	-4.796.167,44
Càrregues socials	-2.019.581,47	-2.065.913,40
Altres despeses d'explotació	-10.528.925,38	-11.043.261,78
Serveis exteriors	-8.547.081,29	-8.904.250,14
Tributs	-1.866.413,18	-2.154.266,80
Pèrdues per deteriorament de les operacions comercials	-115.430,91	15.255,16
Amortització de l'immobilitzat	-13.591.342,24	-7.931.113,21
Imputació de subvencions d'immobilitzat no financer i altres	77.249,89	77.250,49
Deteriorament i resultat d'alienacions de l'immobilitzat	-4.444,74	634.851,42
Altres resultat extraordinari	0,00	-105.615,36
Resultat d'explotació	5.309.277,74	8.945.761,51
Ingressos financers	50.955,89	74.693,11
De tercers	50.955,89	74.693,11
Despeses financeres	-143.041,18	-199.649,98
Per deutes amb tercers	-143.041,18	-199.649,98
Diferències de canvi	-2,95	-1,65
Total resultat financer	-92.088,24	-124.958,52
Resultat abans d'impostos	5.217.189,50	8.820.802,99
Impost sobre beneficis	-578.960,71	-1.033.952,34
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	4.638.228,79	7.786.850,65
Resultat de l'exercici procedent d'operacions interrompudes	-11.518.782,04	-297.586,72
Resultat de l'exercici	-6.880.553,25	7.489.263,93

Estats financers auditats, amb resultat favorable, per la firma Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, SA.

Resultat de l'exercici 2020	
Resultat net de l'exercici	-6.880.553,25€
Dividends	1.214.464,14€
Reserva voluntària	-

Ingressos i despeses d'exploració

Ingressos d'exploració	
ZAC, pavellons i locals	30,22%
Mercats centrals	42,94%
Altres	5,40%
Escorxador	10,65%
Accessos	9,01%
Mercabarna-flor	1,70%
Biomarket	0,08%

Despeses d'exploració	
Serveis externs	26,44%
Personal	17,15%
Amortitzacions, baixes	52,33%
Aprovisionaments	4,53%
Tributs	4,91%

Generació de valor

Amb la seva activitat, Mercabarna contribueix al desenvolupament social de l'àrea metropolitana de Barcelona i genera riquesa a la zona on desenvolupa la seva activitat.

Resultat negatiu de l'exercici	-16,89%
Amortitzacions, baixes...	52,26%
Tributs i altres impostos	2,72%
Despeses financeres	0,35%
Despeses d'exploració	44,43%
Despeses salarials	17,13%

Valor econòmic directe generat: 40.744.014,08€

Desenvolupament sostenible de l'entorn

El compromís de Mercabarna amb l'entorn es materialitza en inversions, en el foment de programes i accions per a l'entorn social i en la relació amb els proveïdors locals. En aquest darrer punt, el 67,7% dels proveïdors han estat de la província de Barcelona i han suposat un 73,3% sobre el volum total de compres realitzades.

A més dels impactes econòmics directes que es deriven de la seva activitat, també genera altres impactes indirectes que contribueixen al desenvolupament econòmic i social.

Si ens centrem en les actuacions específiques dutes a terme aquest 2020, les inversions realitzades han tingut diferents repercussions:

Instal·lació	Inversió	Impacte
Modernització del Mercat Central de Fruites i Hortalisses	1.072.341 €	Ambiental
Modernització del Mercat Central del Peix	480.676 €	Ambiental
Centre d'Aprofitament Alimentari	646.475 €	Ambiental Social
Prova pilot dels contenidors intel·ligents al Mercat Central de Fruites i Hortalisses	64.243 €	Ambiental
Biomarket	992.626 €	Econòmic Social Ambiental

Programa	Inversió	Impacte
Ajuts a la contractació	70.676 €	Social: inserció laboral Econòmic: competitivitat de les empreses
Ajuts a la formació	6.213,76 €	Social: formació i inserció laboral
Col·laboracions amb entitats	55.322 €	Social: hàbits saludables

El 67,7% dels proveïdors són de la província de Barcelona.

Ètica empresarial i compliment

Mercabarna és una organització empresarial que desenvolupa la seva activitat sobre la base de criteris d'ètica i transparència que garanteixen el compliment de la legislació vigent que li és d'aplicació, i les decisions es prenen partint de criteris d'honestat i vetllant per la prevenció dels conflictes d'interessos.

Aquests criteris que guien l'activitat de l'empresa estan recollits al Codi ètic i de conducta, i la forma en què s'han d'aplicar està prevista en els processos i procediments inclosos en el sistema de gestió de Mercabarna.

El Codi ètic i de conducta defineix els principis bàsics d'actuació en què s'ha de basar la presa de decisions dels òrgans de govern i les pautes de conducta dels empleats i el personal vinculat a l'organització. L'aplicació d'aquest Codi està supervisada per un comitè format per quatre membres: un membre del Comitè de Direcció, la directora d'Organització i Recursos Humans, un cap de departament i el president del Comitè d'Empresa.

En aplicació dels principis i criteris del Codi, Mercabarna ha elaborat la Política de l'empresa i ha implementat regulacions internes en diferents àmbits, com per exemple el sistema de prevenció de riscos penals, el Pla d'igualtat, el Pla contra l'assetjament, el Protocol d'acceptació de regals, la Norma d'ús de sistemes d'informació i els sistemes de gestió de certificats de formació i de recollida de residus sòlids urbans.

Mercabarna és la primera Unitat Alimentària d'Espanya que obté la certificació del sistema de compliance penal.

Per facilitar el coneixement d'aquesta normativa interna, tots els treballadors disposen d'una còpia del Codi ètic i un manual en què s'esmenta la normativa interna i les obligacions en matèria de confidencialitat, de protecció de dades i d'ús dels sistemes d'informació. A més, dos cops a l'any s'efectua una formació a les noves incorporacions sobre els principis i valors continguts en el Codi ètic, sobre el sistema de prevenció de riscos penals i sobre la normativa interna principal.

En aquestes accions formatives s'informa sobre l'existència i el funcionament del Canal de denúncies de Mercabarna, habilitat al Portal de la Transparència del web, a través del qual els treballadors i aquells tercers que es relacionen amb l'empresa poden comunicar actuacions que consideren que poden contravenir els principis o valors del Codi ètic o bé els criteris de la normativa interna. Durant el 2020 no es va presentar cap denúncia.

Pel que fa al sistema de prevenció de riscos penals, el mes de gener de 2020 es va formalitzar l'obtenció de la certificació segons l'estàndard normatiu UNE 19601. La certificació la va realitzar AENOR, que el mes de desembre de 2019 va dur a terme una auditoria del sistema de compliance penal de l'empresa i va constatar que s'ajusta als requisits de la norma UNE 19601. D'aquesta manera, Mercabarna ha esdevingut la primera entitat gestora de mercats centrals d'abastiment de l'Estat que obté la certificació d'aquest sistema.

La norma UNE 19601 estableix les característiques que ha de tenir un sistema de compliance penal per tal de poder complir amb l'article 31 bis del Codi penal i, per tant, per evitar o reduir la responsabilitat penal de l'empresa en relació amb els delictes que puguin cometre els seus representants i/o treballadors en l'exercici de la seva activitat i en benefici directe o indirecte d'aquesta.

Amb el certificat del seu sistema de compliance penal, del qual es fa un seguiment anual, Mercabarna reforça el seu compromís amb el compliment de la legalitat, així com amb la integritat i objectivitat en l'actuació de l'empresa, que són els dos primers criteris de conducta inclosos en el seu Codi ètic. Així mateix, l'empresa garanteix a les parts interessades que fomenta una cultura de compliment dins de l'organització, que disposa de mecanismes sòlids i efectius per prevenir els riscos penals associats a la seva activitat i que els està aplicant.

Gestió de riscos i oportunitats

L'organització disposa d'un document d'anàlisi de les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats (DAFO), que és revisat per la Direcció cada tres anys, per a l'elaboració del Pla estratègic triennal, tal com s'ha fet per a la confecció del Pla corresponent als anys 2020 a 2022. En aquest document s'hi inclou la detecció dels riscos vinculats a l'activitat de l'empresa, i per a cada risc s'identifiquen les àrees afectades i es descriu el tipus d'impactes i el termini de materialització d'aquests impactes. Així mateix, es fa una previsió de mesures per fer-hi front. La gestió d'aquests riscos es fa a través de l'execució del Pla estratègic, del qual deriven els objectius anuals de l'organització i els plans d'acció dels departaments per assolir-los.

Pel que fa als sistemes certificats, en el cas del sistema de compliance, l'anàlisi de riscos efectuada inicialment ha estat revisada i inclosa al Programa de prevenció de delictes en el procés d'adaptació del sistema als requisits de l'estàndard UNE 19601. En la revisió del sistema per part de la Direcció i de l'òrgan de govern, s'avalua si s'han produït canvis que requereixin una nova avaluació de riscos, o bé si aquesta avaluació es considera necessària en funció dels resultats de l'aplicació de les mesures de prevenció que preveu el sistema. Quant als sistemes certificats a partir de les ISO 9001 i 14001 (formació i recollida i gestió de residus), hi ha un procediment aprovat per a la gestió dels riscos i, quant a la revisió anual per part de la Direcció, es determina si és necessari efectuar una nova avaluació de riscos com a conseqüència del resultat de la revisió. En qualsevol cas, al sistema s'hi inclou una DAFO en què es fonamenta l'anàlisi de riscos, i està previst que es revisi, com a mínim, cada tres anys.

Els Serveis de Formació i el sistema de recollida i gestió de residus estan certificats amb les ISO 9001 i 14001.

Pel que fa a l'activitat de matança de l'Escorxador, que va finalitzar el 30 de setembre de 2020, es disposava d'una APPCC (anàlisi de perills i punts de control crític) sotmesa al control diari d'un equip veterinari de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Dins del sistema de gestió certificat amb la ISO 14001, el Departament de Medi Ambient disposa de procediments de control de plagues, de situacions d'emergència i de control operacional.

En relació amb el Decret d'Alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona S1/D/2017-1271, que promou una contractació pública més sostenible, amb un retorn social més alt i respectuosa amb els drets laborals, s'han aplicat mesures de contractació en 26 dels 30 procediments de licitació de 2020. També s'han inclòs mesures de contractació pública de caire mediambiental en nou procediments.

Anàlisi de materialitat

Amb l'objectiu d'identificar els temes en matèria de sostenibilitat econòmica, social i ambiental més rellevants per als nostres grups d'interès, Mercabarna du a terme un procés de materialitat, vigent des del 2017, perquè no s'han produït canvis significatius en l'enfocament de gestió de l'organització.

Aquesta anàlisi es va dur a terme mitjançant un procés participatiu en el qual van prendre part tant l'organització com els nostres grups d'interès (associacions gremials, treballadors, proveïdors, escoles, fundacions i ONG, i entitats professionals vinculades al sector de l'alimentació).

Els temes més rellevants es recullen a la següent matriu de materialitat, que determina l'estratègia de l'organització en matèria de sostenibilitat.

Aspectes:

1. Economia 2. Medi ambient 3. Clients i responsabilitat de producte 4. Pràctiques laborals 5. Societat 6. Drets humans

Rellevància per als grups d'interès	Alta	2. *Emissions 3. *Productes de proximitat 4. *Ocupació	1. *Impactes econòmics indirectes	1. *Pràctiques d'adquisició 2. *Packaging 3. *Seguretat alimentària 3. *Salut i seguretat dels clients
	Mitjana	2. Biodiversitat 5. *Comunitats locals 5. Benestar animal	2. *Energia 4. *Formació i desenvolupament 3. *Alimentació sana i assequible	6. *No-discriminació
	Baixa	1. *Acompliment econòmic 2. Materials 2. *Efluents i residus 4. Relacions treballador-empresa 5. Política pública 3. Màrqueting i etiquetatge 6. Accés a les instal·lacions i serveis 4. Retribució igualitària	2. *Aigua 5. Avaluació social dels proveïdors 6. Llibertat d'associació i negociació col·lectiva	2. *Avaluació ambiental dels proveïdors 4. *Salut i seguretat en el treball 4. *Diversitat i igualtat d'oportunitats
		Baixa	Mitjana	Alta
	Rellevància segons l'empresa dels impactes de Mercabarna sobre la sostenibilitat			

* Temes materials.

11 Índex de continguts GRI

Abast i cobertura

La Memòria de sostenibilitat 2020 de Mercabarna fa referència al període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2020. S'ha elaborat seguint els estàndards de la Global Reporting Initiative (GRI).

La memòria cobreix el 100 % de l'activitat de Mercabarna i conté informació transparent, fiable i equilibrada sobre l'acompliment social, econòmic i ambiental de l'organització. S'hi reflecteixen tant els aspectes positius com els negatius, perquè els grups d'interès puguin obtenir una valoració raonable de l'acompliment de l'organització.

Per a qualsevol qüestió relacionada amb la memòria, podeu contactar amb el Departament de Responsabilitat Social de Mercabarna (rsc@mercabarna.cat).

Llista d'aspectes materials i cobertura

Aspecte material	On es produeix l'impacte (*)	Implicació de Mercabarna (**)	Motiu de la seva materialitat
GRI 201: Acompliment econòmic	Dintre i fora de l'organització	Directa	La gestió econòmica de l'organització, que depèn també de la situació econòmica general del sector i del país, té un gran impacte en els nostres grups d'interès. Especialment en els empleats, proveïdors, les associacions gremials. Afecta el nombre de llocs de treball generats, a les compres de productes i serveis, xarxa comercial, estratègia empresarial, gestió del deute i repartiment de beneficis, entre altres aspectes.
GRI 203: Impactes econòmics indirectes	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	La nostra activitat comercial i el nostre compromís amb la comunitat local on operem tenen un important impacte econòmic en els diferents grups d'interès de la cadena de valor. Accions com la millora de les infraestructures, les quals no tenen un propòsit comercial, suposen una contribució i impacte positiu en el nostre entorn.
GRI 204: Pràctiques d'adquisició	Fora de l'organització	Directa i indirecta	La gestió de la selecció de proveïdors i productes és clau per ajudar a garantir el subministrament, fomentar l'economia local i mantenir relacions estretes amb la comunitat. A més, l'origen dels productes és cada vegada més important en les decisions de compra dels consumidors i és un atribut de la nostra filosofia.
GRI 308: Avaluació ambiental dels proveïdors	Fora de l'organització	Directa i indirecta	Com a part fonamental del nostre compromís amb la sostenibilitat, és essencial la promoció del desenvolupament sostenible de la nostra cadena de subministrament. Per aquest motiu considerem primordial posar èmfasi en l'establiment d'una gestió responsable dels proveïdors que consideri qüestions mediambientals.
GRI 303: Aigua	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	La gestió sostenible de l'aigua és una qüestió crítica per al futur del planeta. Són nombrosos els factors que cal tenir en compte per aconseguir una gestió sostenible i integrada dels recursos hídrics: eficiència, ordenació del territori, normativa, tecnologia, etc. Per aquest motiu, a Mercabarna prenem accions per implantar mesures que impliquin un ús responsable d'aquest bé, tant per part dels nostres treballadors com dels operadors dins de la Unitat Alimentària.

GRI 302: Energia	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	La sostenibilitat té com a objectiu assolir l'equilibri correcte entre les consideracions financeres d'una empresa i el seu impacte en les persones i el planeta. Una correcta gestió de l'energia tindrà un impacte important en l'augment de la rendibilitat, alhora que disminuirà l'impacte mediambiental de la nostra organització.
GRI 305: Emissions	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	L'impacte en la salut humana i en el clima que les emissions de gasos d'efecte hivernacle produeixen és un dels grans problemes ambientals actuals i de major rellevància per als diferents grups d'interès.
GRI 306: Efluentes i residus	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	Una incorrecta gestió dels residus és un dels factors que condicionen la degradació ambiental. L'alteració dels ecosistemes, el canvi climàtic, estils de vida poc saludables, així com els patrons de consum i la producció insostenible, són alguns dels impactes associats a la gestió de residus.
Embalatges	Dintre i fora de l'organització	Indirecta	Els residus que principalment que es generen a la Unitat Alimentària són els embalatges i els residus orgànics. El seu ús i la seva disposició tenen un impacte important en el medi ambient, per aquest motiu Mercabarna fomenta el reciclatge a les instal·lacions.
GRI 401: Ocupació	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	La creació, l'estabilitat i la qualitat de l'ocupació són clau per a l'èxit de Mercabarna, així com pels nostres empleats, o altres treballadors i la comunitat local on operem.
GRI 403: Salut i seguretat en el treball	Dintre de l'organització	Directa i indirecta	Els nostres empleats són un dels nostres grups d'interès prioritari i es veuen afectats directament per les polítiques de seguretat i salut existents a l'organització.
GRI 404: Formació	Dintre de l'organització	Directa i indirecta	Un aspecte clau per la retenció del talent és l'oferiment de formació continuada. És imprescindible proporcionar programes de formació que afegixin valor a l'empleat i tinguin un impacte en les seves qualitats. Això reforça el vincle amb l'empresa i, al mateix temps, fa que l'empleat se senti valorat.
GRI 405: Diversitat i igualtat d'oportunitats	Dintre de l'organització	Directa	Les desigualtats existents en la societat i el món laboral actual entre les dones i els homes fan que sigui clau per potenciar l'empoderament de la dona, garantir la igualtat de salaris i drets i fomentar la conciliació laboral des de la nostra organització.
GRI 406: No-discriminació	Dintre i fora de l'organització	Directa	Qualsevol tipus de discriminació produeix efectes desiguals que posen a les persones en desavantatge. Això es tradueix en una pèrdua de motivació per treballar i un menor rendiment i, en conseqüència, en una menor productivitat laboral, tensions al lloc de treball, reducció dels nivells d'autoestima de la persona, etc.
GRI 413: Comunitats locals	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	Las activitats de Mercabarna generen impactes directes i indirectes, en especial en la localitat on operem, per l'ocupació de l'espai, la construcció d'infraestructures, el moviment de productes i residus, la generació de llocs de treball, la generació de riquesa a través de les compres i les contractacions locals, etcètera. El nostre compromís és treballar per maximitzar els aspectes positius i les oportunitats de generar valor compartit, i prevenir i minimitzar els impactes negatius a través del diàleg i la participació de la comunitat.

Alimentació sana i assequible	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	La promoció d'una alimentació sana i assequible està íntegrament relacionada amb la promoció del dret a l'alimentació i la lluita contra el malbaratament alimentari. El malbaratament té, per una banda un impacte ambiental important derivat de la reducció de recursos naturals en la producció ineficient o innecessària d'aliments. Per l'altre banda, la correcta gestió dels aliments genera un impacte positiu a la societat al distribuir aliments a persones en risc d'exclusió.
GRI 416: Salut i seguretat dels clients	Dintre i fora de l'organització	Directa i indirecta	Garantir la seguretat dels nostres serveis i infraestructures es un element essencial per al funcionament de Mercabarna i de la Unitat Alimentària.
Seguretat alimentària	Dintre i fora de l'organització	Directa	La seguretat alimentària és un element indispensable pel bon funcionament de Mercabarna i la Unitat Alimentària, que permet garantir el dret a l'alimentació.
Producte de proximitat	Dintre i fora de l'organització	Directa	Els beneficis d'adquirir aliments provinents de proveïdors de zones pròximes repercuteix directament en aspectes econòmics, socials i mediambientals (millora l'índex d'ocupació i el teixit socioeconòmic local, i suposa un menor cost logístic i ambiental).

(*) Indica on es produeix l'impacte: dins de l'organització, fora de l'organització o dins i fora de l'organització.

(**) Indica la implicació de l'organització respecte a l'impacte: directe (l'organització ha causat directament l'impacte) o indirecte (l'organització està vinculada a l'impacte a través de les seves relacions de negoci).

Índex de contingut GRI

Aquesta memòria de responsabilitat social corporativa ha estat elaborada de conformitat amb els Estàndards GRI: opció Essencial.

Fonaments i continguts generals bàsics

GRI Estàndards	Pàgina/resposta directa	Omissions
GRI 102 Continguts bàsics generals 2016		
Perfil de l'organització		
102-1 Nom de l'organització	Mercabarna, SA	
102-2 Activitats, marques, productes i serveis	12, 33, 80-83	
102-3 Localització de la seu central de l'organització	C/ Major de Mercabarna, 76, 08040 Barcelona.	
102-4 Localització de les operacions	Mercabarna opera a Espanya, principalment a Catalunya i concretament a Barcelona.	
102-5 Propietat i forma jurídica	14 Societat anònima de capital públic	
102-6 Mercats servits	12	

102-7 Dimensió de l'organització	60 Número d'operacions: 39.120	
	Productes i/o serveis	
	Serveis immobiliaris	74,9% 30.497.742 €
	Serveis d'escorxador	10,6% 4.331.887 €
	Serveis de formació	0,9% 379.783 €
	Serveis de medi ambient i gestió de residus	1,5% 624.273 €
	Accessos i peatges	9,0% 3.667.772 €
	Altres	3,0% 1.242.558 €
	Total	40.744.014 €
102-8 Informació sobre empleats i altres treballadors	60	
102-9 Cadena de subministrament	92, 94	
102-10 Canvis significatius en l'organització i la cadena de subministrament	9, 26	
102-11 Principi o enfocament de precaució	48, 93-94	
102-12 Iniciatives externes	79	
102-13 Participació en associacions	78-79	
Estratègia		
102-14 Declaració del màxim responsable de l'organització	8-9	
Ètica i integritat		
102-16 Valors, principis, estàndards i normes de conducta	13, 93	
Govern		
102-18 Estructura de govern	14-15	
Participació dels grups d'interès		
102-40 Llistat de grups d'interès	95	
102-41 Percentatge d'empleats coberts per convenis col·lectius	El 87% dels treballadors i treballadores estan coberts per convenis col·lectius.	
102-42 Identificació i selecció de grups d'interès	Mercabarna ha identificat els seus grups d'interès partint dels següents criteris: la dependència (els qui depenen de les activitats, els productes o els serveis o dels quals depèn per continuar les seves activitats), la responsabilitat (ja sigui de tipus comercial, legal, operativa, social, etc.), la proximitat (els que es troben en l'entorn més local) i la influència (poden generar un impacte en l'estratègia o en el negoci).	

102-43 Enfocament per la participació dels grups d'interès	95		
102-44 Temes i preocupacions clau mencionats	Grups d'interès	Principals canals de comunicació i diàleg	Principals qüestions identificades*
	Associacions gremials	Web, xarxes socials, newsletter, reunions, cartellera i e-mail	Priorització de proveïdors locals, reducció de les emissions generades a l'atmosfera, creació de llocs de treball i foment de l'ocupació, gestió del malbaratament alimentari, vetllar per la salut i seguretat dels clients
	Treballadors	Intranet, reunions, cartellera i e-mail	Priorització de proveïdors locals, avaluació ambiental dels proveïdors, oferir formació als treballadors, participar en el desenvolupament de polítiques públiques en defensa dels interessos de persones o organitzacions del sector alimentari i ser transparents respecte al suport de partits polítics, garantir informació correcta i completa sobre els serveis que ofereix Mercabarna
	Proveïdors	Web, reunions, e-mail i xarxes socials	Priorització de proveïdors locals, optimització del consum d'aigua, creació de llocs de treball i foment de l'ocupació, gestió del malbaratament alimentari, vetllar per la salut i seguretat dels clients
	Escoles	Xarxes socials, reunions i e-mail	Vetllar per la salut i seguretat dels treballadors, gestió econòmica adequada, reducció dels embalatges, avaluació social dels proveïdors, reducció de la generació de residus
	Fundacions i ONG	Xarxes socials, Web, reunions i e-mail	Creació de llocs de treball i foment de l'ocupació, reducció de les emissions generades a l'atmosfera, vetllar per la salut i seguretat dels clients, no-discriminació, promoció de productes saludables i biològics
	Entitats professionals vinculades al sector alimentari	Web, xarxes socials, reunions i e-mail	Foment de la diversitat i igualtat d'oportunitats, reducció d'embalatges, priorització de proveïdors locals, disminució de l'impacte de Mercabarna sobre la biodiversitat, participació de Mercabarna en iniciatives socials que contribueixin al desenvolupament econòmic i social de la comunitat
	*Al llarg de l'informe s'ofereix informació sobre com l'organització ha respost a aquests temes i preocupacions clau.		
Pràctiques per a l'elaboració d'informes			
102-45 Entitats incloses en els estats financers consolidats	98		
102-46 Definició dels continguts de l'informe i la cobertura dels temes	95, 98-100		

102-47 Llista de temes materials	95	
102-48 Reexpressions de la informació	No hi ha hagut reexpressió d'informació significativa continguda en memòries anteriors. En cas que s'hagi reformulat alguna dada, s'especifica amb una nota i s'explica la causa d'aquesta reformulació.	
102-49 Canvis en l'elaboració d'informes	No hi ha hagut canvis significatius en l'abast i la cobertura respecte a informes anteriors.	
102-50 Període objecte de l'informe	2020	
102-51 Data de l'últim informe	2019	
102-52 Cicle d'elaboració d'informes	Anual	
102-53 Punt de contacte per a qüestions relacionades amb l'informe	98	
102-54 Declaracions de l'elaboració de l'informe de conformitat amb els estàndards de GRI	La memòria de sostenibilitat ha estat elaborada segons l'opció "De conformitat – Essencial" dels GRI Estàndards.	
102-55 Índex de continguts GRI	100-108	
102-56 Verificació externa	La memòria de sostenibilitat no ha estat sotmesa a verificació externa.	

Temes materials

GRI Estàndards	Pàgina/resposta directa	Omissions
GRI 200 Temes econòmics		
GRI 201 Acompliment econòmic 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	98	
103-2 Enfocament i components de la gestió	88	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	88	
201-1 Valor econòmic directe generat i distribuït	92	
GRI 203: Impactes econòmics indirectes 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	98	
103-2 Enfocament i components de la gestió	28, 68-75, 80-85, 92	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	28, 68-75, 80-85, 92	

203-2 Impactes econòmics indirectes significatius	28, 68-75, 80-85, 92	
GRI 204: Pràctiques d'adquisició 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	98	
103-2 Enfocament i components de la gestió	92, 94	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	92, 94	
204-1 Proporció de despesa en proveïdors locals	92	
GRI 300: Temes ambientals		
GRI 302: Energia 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	54	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	54-55	
302-1 Consum energètic dins de l'organització	54-55	
GRI 303: Aigua 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	98	
103-2 Enfocament i components de la gestió	52	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	52	
303-1 Extracció d'aigua per font	52	
GRI 305: Emissions 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	55	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	55	
305-1 Emissions directes de GEH (abast 1)	55	

305-2 Emissions indirectes de GEH (abast 2)	55	
GRI 306: Efluent i residus 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	49	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	49	
306-2 Residus per tipus i mètode d'eliminació	50-51	
GRI 308: Avaluació ambiental dels proveïdors 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	98	
103-2 Enfocament i components de la gestió	94	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	94	
308-1 Nous proveïdors que han passat filtres d'avaluació i selecció d'acord amb els criteris ambientals	Informació no disponible	
NO GRI: Embalatges		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	48-49	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	48-49	
GRI 400: Temes socials		
GRI 401: Ocupació 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	60	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	60	
401-1 Noves contractacions d'empleats i rotació de personal	61	

401-3 Permís parental	64	
GRI 403: Salut i seguretat en el treball 2018		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament de gestió i components	58-59	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	58-59	
403-1 Sistema de gestió de la salut i la seguretat en el treball	58	
403-2 Identificació de perills, avaluació de riscos i investigació d'incidents	58	
403-3 Serveis de salut en el treball	58	
403-4 Participació dels treballadors, consultes i comunicació sobre salut i seguretat en el treball	58	
403-5 Formació de treballadors sobre salut i seguretat en el treball	58	
403-6 Foment de la salut dels treballadors	59	
403-7 Prevenició i mitigació dels impactes en la salut i la seguretat dels treballadors directament vinculats mitjançant relacions comercials	30-31, 58	
403-9 Lesions per accident laboral		
GRI 404: Capacitació i educació 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	59	
103-2 Enfocament i components de la gestió	99	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	65	
404-1 Mitjana d'hores de formació a l'any per empleat	65	

404-2 Programes per millorar les aptituds dels empleats i programes d'ajuda a la transició	65	
GRI 405 Diversitat i igualtat d'oportunitats 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	62-65	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	62-65	
405-1 Diversitat en els òrgans de govern i empleats	62-63	
GRI 406: No discriminació 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	62, 64-65	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	62, 64-65	
406-1 Casos de discriminació i accions correctives empreses	No s'ha produït cap cas de discriminació.	
GRI 413: Comunitats locals 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	99	
103-2 Enfocament i components de la gestió	34-43	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	34-43	
413-1 Operacions amb participació de la comunitat local, avaluacions de l'impacte i programes de desenvolupament	34-43	
GRI 416: Salut i seguretat dels clients 2016		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	100	
103-2 Enfocament i components de la gestió	30-31	

103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	30-31	
416-2 Casos d'incompliment relatius als impactes en la salut i seguretat de les categories de productes i serveis	No s'ha donat cap cas d'incompliment relatiu als impactes en la salut i seguretat de les categories de productes i serveis.	
NO GRI: Alimentació sana i assequible		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	100	
103-2 Enfocament i components de la gestió	28, 36-41	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	28, 36-41	
NO GRI: Seguretat alimentària		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	100	
103-2 Enfocament i components de la gestió	30-31, 36-39	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	30-31, 36-39	
NO GRI: Productes de proximitat		
103-1 Explicació i cobertura del tema material	100	
103-2 Enfocament i components de la gestió	23-25, 74	
103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió	23-25, 74	

Taula del pacte mundial

Vincles amb els deu Principis del Pacte Mundial (2000):

	Pàgines o resposta directa	Estàndards GRI
Principi 1: Les empreses han de donar suport i respectar la protecció dels drets humans fonamentals, reconeguts internacionalment, dins del seu àmbit d'influència.	Les nostres polítiques empresarials estan dissenyades d'acord amb els estàndards internacionals en matèria de drets humans i pràctiques laborals ratificats per Espanya. 34-39, 62, 93	Categoria social
Principi 2: Les empreses s'han d'assegurar que les seves empreses no són còmplices de la vulneració dels drets humans.	Les nostres polítiques empresarials estan dissenyades d'acord amb els estàndards internacionals en matèria de drets humans i pràctiques laborals ratificats per Espanya. 93	Categoria social
Principi 3: Les empreses han de donar suport a la llibertat d'associació i al reconeixement efectiu del dret a la negociació col·lectiva.	101	Categoria social
Principi 4: Les empreses han de donar suport a l'eliminació de tota forma de treball forçós o realitzat sota coacció.	No hi ha activitats que puguin ocasionar un risc d'originar situacions de treball forçós o no consentit.	Categoria social
Principi 5: Les empreses han de donar suport a l'erradicació del treball infantil.	No hi ha activitats que puguin ocasionar un risc d'originar situacions de treball forçós o no consentit.	Categoria social
Principi 6: Les empreses han de donar suport a l'abolició de les pràctiques de discriminació en el treball.	62	Categoria social
Principi 7: Les empreses han de mantenir un enfocament preventiu que afavoreixi el medi ambient.	48	Categoria mediambiental
Principi 8: Les empreses han de fomentar les iniciatives que promoguin la responsabilitat ambiental.	48-55	Categoria mediambiental
Principi 9: Les empreses han d'afavorir el desenvolupament i la difusió de les tecnologies respectuoses amb el medi ambient.	48-55	Categoria mediambiental
Principi 10: Les empreses han de treballar contra la corrupció en totes les seves formes, incloses l'extorsió i el suborn.	93-94	Categoria econòmica

Edita
Mercados de Abastecimientos de Barcelona, SA
Major de Mercabarna 76
Centre Directiu, 5a planta
08040 Barcelona
T. 935 563 000
www.mercabarna.es
mb@mercabarna.cat

Textos
Mercabarna

Fotografies
Toni Bofill
Pere Cots
Rubén Cruz
Toni Galitó

Concepte i disseny
Atipus
atipus.com

Impressió
Novatesa gràfiques

©textos, il·lustracions i fotografies, els seus respectius autors o drethavents.

Aquesta publicació no pot ser reproduïda, emmagatzemada o transmesa, ni totalment ni parcialment, de cap manera ni per cap mitjà sense la prèvia autorització de l'editor.

Dipòsit Legal: B 12230-2020

Aquesta memòria ha estat impresa amb paper procedent de boscos gestionats de manera sostenible

Des de Mercabarna no ens cansarem d'agrair la feina, l'entrega i la valentia de tothom qui va fer possible que tot continués en marxa. Perquè vau ser i sou essencials.

Memòries 2020

Mercabarna
Memòria de sostenibilitat 2020

04	Introducció	40	PABLO EGEA
06	Notícies		Els petits moments extraordinaris de cada dia
10	Comunicat	46	Equipats per a una pandèmia
12	RAMON BANACH	52	MÍRIAM PÉREZ
	Un ping-pong al menjador de casa		La NASA a dins de casa
18	MAGDA FERRÉS	60	ROSÓ AMAT
	Una mascareta emocional per enfrentar-se a les pors		Les flors que es belluguen i fan alegria
24	Editorial	68	La càpsula del temps
34	NATALIA GARCÍA		
	Un cotxe per a desconnectar abans d'arribar a casa		

Quan va començar la pandèmia es van haver de sobreposar a la incertesa i a les pors per seguir fent cada dia la seva feina durant el confinament. Totes i cadascuna de les persones que fan Mercabarna van ser essencials perquè no s'aturés res, perquè tothom tingués a casa seva tot el necessari. En aquestes pàgines recollim les memòries d'aquells dies a través dels seus records, les seves experiències i el seu sentir. Aquest és un homenatge al cor, a la valentia i a l'empenta de totes elles.

* Tot el contingut d'aquesta memòria ha estat pensat i creat per no posar en risc la salut de ningú, adoptant totes les mesures de seguretat com ara l'intercanvi d'informació digital o les converses a través de videoconferència.

18 de gener de 2020
Font: *El País*

L'OMS vigila l'avanç del nou virus que des de la Xina ja ha travessat dues fronteres

21 de gener de 2020
Font: *La Vanguardia*

Sanitat assegura que el risc que el coronavirus xinès arribi a Espanya és “molt baix”

25 de gener de 2020
Font: *El Punt Avui*

La Xina decreta la quarantena més gran de la història. Les persones confinades pel virus són ja més de 40 milions

27 de gener de 2020
Font: *La Razón*

El coronavirus dispara la venda de mascaretes a les farmàcies espanyoles

31 de gener de 2020
Font: *El Periódico de Catalunya*

Emergència global per frenar el virus de la Xina

1 de febrer de 2020
Font: *ABC*

Fernando Simón informa de la particularitat de l'esdeveniment que ha produït el primer positiu per coronavirus a Espanya

8 de febrer de 2020
Font: *ABC*

Gairebé 240 contagiats pel coronavirus, a 24 països fora de la Xina

11 de febrer de 2020
Font: *El Punt Avui*

El coronavirus ja té nom: Covid-19

15 de febrer de 2020
Font: *El Punt Avui*

Més de 1.700 sanitaris i metges s'han infectat amb el coronavirus a la Xina

25 de febrer de 2020. Font: *El Periódico de Catalunya*

L'OMS demana al món que estigui preparat. El coronavirus, a un pas de la pandèmia

26 de febrer de 2020
Font: *El País*

El coronavirus arriba a l'Amèrica Llatina després que es confirmi el cas d'un brasiler que va visitar el nord d'Itàlia

27 de febrer de 2020
Font: *Ara*

Espanya ja té 23 infectats pel Covid-19, un dels quals en estat greu

29 de febrer de 2020
Font: *La Razón*

Cimera “virtual” dels ministres de Finances de la UE per acordar mesures econòmiques contra el coronavirus

29 de febrer de 2020
Font: *Ara*

La Covid-19 és com una grip?

1 de març de 2020
Font: *Público*

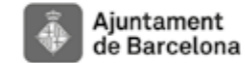
Els científics busquen la vacuna del Coronavirus

14 de març de 2020
Font: *El País*

El govern declara l'estat d'alarma durant 15 dies

14.03.2020

Comunicat de Montserrat Ballarín.
Regidora de Comerç, Mercats, Règim Interior
i Hisenda i presidenta de Mercabarna.

Benvolgut/benvolguda,

Aquests dies la propagació del COVID-19 ens ha portat a viure una situació inèdita, difícil d'imaginar per ningú de nosaltres. Estem patint una pandèmia que afecta globalment i localment i ha obligat als poders públics a prendre mesures dràstiques que afecten la vida privada i a les relacions socials de les persones.

En aquests moments, l'objectiu prioritari és detenir la propagació d'un virus que planteja un problema greu de salut pública i afecta, sobretot, a les persones més grans i/o que pateixen alguna patologia prèvia. Per fer-ho possible, el sistema sanitari està fent un gran esforç i mai no podrem agrair prou als i les professionals la seva gran feina i dedicació. Però, a més, s'està donant una resposta coordinada de les diferents administracions i de la ciutadania, que és l'única manera de superar aquesta crisi amb èxit.

L'ajuntament de Barcelona està treballant des del minut zero per garantir la compatibilitat de les mesures dirigides a frenar el COVID19 i l'atenció a les persones afectades, amb la prestació dels serveis essencials que permetin a la nostra ciutadania viure en les millors condicions possibles, sobretot tenint especial cura de les persones més vulnerables.

Ho estem fent tan ràpid com podem, reestructurant l'organització i els recursos per poder servir millor a la ciutadania en aquestes noves circumstàncies. En aquest sentit, vull agrair la magnífica resposta dels treballadors i treballadores municipals i de totes les entitats i empreses que, via contractual, també estan prestant serveis claus per als nostres ciutadans i ciutadanes. Estem parlant dels serveis socials, dels serveis de seguretat i mobilitat, de neteja, d'atenció a la ciutadania i a les activitats econòmiques, entre d'altres. Però també, i ho vull subratllar, de les persones que garanteixen que l'abastiment de productes frescs sigui una realitat diària, treballant en els 39 mercats municipals alimentaris i a Mercabarna. Ells i elles, juntament amb la xarxa de comerços privats, ens ofereixen la tranquil·litat de que tindrem tot allò que necessitem consumir.

És obvi que ens toca viure uns moments que preferiríem no haver de viure. Però en els moments difícils surt també el millor que cada ciutadà i cada servidor públic portem a dins en termes de responsabilitat, de generositat, de compromís, de superació, de sentiment de col·lectivitat, de fraternitat, de comunitat. Per tot això, estic convençuda que ens en sortirem bé i aviat, que Barcelona se'n sortirà bé i aviat.

Moltes gràcies, ànims i endavant!

A handwritten signature in blue ink that reads "M. Ballarín".

Montserrat Ballarín Espuña

Un ping-pong al menjador de casa. Conversa amb Ramon Banach, director comercial de CarnsB.

En Ramon és de paraula i somriure ràpids. Es nota, i molt, que s'ho segueix passant bé amb el que fa. Durant aquest primer any de pandèmia va haver de posar a prova la seva relació amb els clients. I com el ping-pong improvisat que va muntar a casa, va haver de reaccionar ràpid i negociar un a un amb ells a cop d'acords i confiança. Tu per mi i jo per tu. Diu que això els ha fet encara més propers.

Com comença la teva història en el sector de la carn i amb Mercabarna?

Vinc de pares que tenen carnisseries al mercat de les Corts i vaig començar a la carnisseria seguint el negoci, que ara porta el meu germà. Però m'agrada molt la venda i als trenta anys em va sortir l'oportunitat d'anar a una empresa càrnia a l'engròs, que estava situada a Mercabarna. Allà vaig anar promocionant fins a ser cap de vendes i vaig arribar a l'empresa on soc ara. Ho he mamat des de petit i m'agrada perquè hi entenc. Em dedico a portar el tema a l'engròs per a grans superfícies i majoristes que fan l'hostaleria, sobretot de la costa mediterrània i el mercat balear.

Com va afectar al sector i a la teva feina la pandèmia, sobretot al començament?

A nosaltres ens va afectar més, al ser majoristes. Un any abans anàvem molt bé i a partir del confinament la nostra línia de negoci es va quedar en un 30%. D'una setmana per l'altra vam perdre el 70% de vendes. La incertesa i l'angoixa de no saber què passaria va fer que es creés una situació completament nova, un estat de pànic pels nostres clients. Automàticament vam començar a rebre correus electrònics. El primer avís va ser que paralitzaven els pagaments fins que tot això passés. Nosaltres tanquem els contractes durant gener i febrer (per exemple a les Balears, perquè passin preus a les cadenes hoteleres). Són tractes de confiança de molts anys. I aquest pànic va fer que molts volguessin tirar enrere el gènere que havíem comprat per a ells. Nosaltres ja ho teníem guardat i pagàvem els costos de fred de la carn.

“Tu saps que els has ajudat i ells que no t'han fallat, i l'agraïment és mutu.”

Aleshores com vas adaptar-te a la nova situació?

Com va anar la relació amb els clients?

Cada contracte era una nova negociació. Vam arribar a acords de finançament, els hi vam donar facilitats. “Escolta, a veure, Rafel, tu m'has tancat tants quilos, jo te'ls guardaré, no et faré costos de fred i si no et va bé ara ja ens en fem càrrec nosaltres i pagues més tard”. I així, un per un, un per un. I la veritat és que vam sortir molt contents de la relació i això ens ha unit una mica més. Tu saps que els has ajudat i ells que no t'han fallat, i l'agraïment és mutu.

Com va canviar la teva forma de treballar durant el confinament?

Vam optar per treballar al 50% des de casa. Jo havia de ser-hi físicament per controlar el producte d'importació, les qualitats, gestionant els preus. I la part de negociació la feia des de casa. No em va anar tan malament, perquè així no era tanta pressió. A més, vaig tenir una lesió i havia de fer rehabilitació a Sant Cugat, lluny de casa, i això també em va anar bé per destensar el cap.

I com era l'ambient que es respirava a Mercabarna?

Així com la línia a l'engròs va baixar un 70%, els meus companys que porten botigues i supermercats van créixer. Recorda que l'únic que podia fer la gent era sortir a comprar. Ells tenien molta feina, al revés que nosaltres, i hi havia molt de moviment perquè era com un Nadal.

Com vas viure el confinament a casa personalment i familiarment?

I sent especialista en carns, en saps, de cuinar?

Tenim dos fills de vint anys i amb la meva dona, la Cristina, comentem que ho van portar molt bé. Tinc sort: tenim una terrassa bastant gran i vam fer coses amb els nanos. A mi m'agraden molt les plantes, una cosa que he heretat del meu pare, i això em va anar molt bé. Els hi parlava. I veia els terrats i la gent feia de tot, es buscaven la vida. Nosaltres som molt de fer coses i muntàvem cosetes, ara un ping-pong, ara una gimcana, i de seguida que podia feia una barbacoa. A mi no m'agrada cuinar, però soc un bon comensal. Tenia molt bona carn i el foc el faig molt bé i molt ràpid, però no em treguis d'aquí.

“Quan hi ha un problema és quan tothom defensa allò seu i quan arribes a un enteniment la relació es fa més estreta i més forta. I tot això queda.”

Tu que et dediques al món de l'alimentació, quin creus que ha estat el vostre granet de sorra durant la pandèmia?

Amb la carn ens ha passat que si la “vaca vieja”, que si un “chuletón”... Aquests talls, que potser es consumeixen més a l'alta restauració, com que estava tancada, doncs a la gent que li venia de gust els trobava a les carnisseries, per donar-se un caprici. Poca cosa més podies fer. Hem venut molt bona carn, això sí.

Han canviat moltes coses. Com era un dia normal de feina abans i com és ara?

Ara ja no treballo des de casa. Respecte a abans de la pandèmia hi ha menys feina, però ara comencen a demanar preus per a l'estiu perquè hi ha bones perspectives per les vacances, etc. Ja notem un rum-rum de més moviment per si s'aixequen restriccions. Òbviament el tema de seguretat està superintegrat ja: no es barregen els torns, les mascaretes, la distància, etc.

Has après alguna cosa de la pandèmia?

En clau positiva, em quedo amb valorar la llibertat que teníem. Jo tinc molt de contacte amb la gent i el que més trobo a faltar és el contacte físic, el no poder estar tots junts amb els amics. Vaig boig per anar a la muntanya, i ara ho valoro més. I, quant a la feina, en aquest sector quan tens un client no és només per un cop. Jo sempre dic que és com la perruqueria, tu hi vas i ja saben el que t'han de fer. Jo soc els seus ulls, la seva confiança. Quan hi ha un problema és quan tothom defensa allò seu i quan arribes a un enteniment la relació es fa més estreta i més forta. I tot això queda.

Si haguessis de triar un moment per recordar...

Doncs mira, un dia érem al menjador i vàiem el veí de l'àtic de davant tota l'estona movent-se, i dèiem... què deu estar fent? Perquè si a algú se li acudeix una cosa divertida, l'hem de fer.

“Estan jugant al ping-pong!” I vam agafar les llaunes de sardines i tot això, les vam posar en línia i vam fer una roda els quatre, deixant la pala perquè l'altre contestés. Quin riure! Qui m'havia de dir a mi que a la taula del menjador acabaríem jugant a ping-pong.

Una mascareta emocional per enfrontar-se a les pors. Conversa amb Magda Ferrés, comercial d'Hermanos Sanahuja, empresa del Mercat Central de Fruites i Hortalisses.

Des de ben petita la Magda sempre ha estat rodejada de fruites, que per a ella són molt més que això. Són records, són salut, són emocions. Conversem sobre l'altre virus, el de la por. Del que segur que ella no té por és de mostrar els seus sentiments amb sinceritat, de parlar des de dins de com va viure aquells primers dies de pandèmia, de la seva família i de l'amor per la seva feina.

La història de la Magda amb Mercabarna es remunta a la seva infància, “era la feina de casa, ho havia viscut sempre”. El contacte amb l’origen dels productes i el contacte amb el client eren les 24 hores. Els seus pares anaven a dormir d’hora i ben d’hora també es llevaven, i encara recorda el “xxxt, que els pares estan dormint”. De vegades, durant alguns dies de vacances, la portaven cap allà. Va anar

“Les emocions, tant positives com negatives, són encomanadisses. L’alegria s’enganxa, la por s’enganxa.”

creixent rodejada de fruites i boscos verds de mongetes tendres, tot i que no s’hi va dedicar de valent fins als vint anys i escaig. Com que la seva mare estava delicada de salut, de vegades la suplia a la feina, “feia de comodí i al final el més fàcil per a tots era que jo m’incorporés a la feina per si ella em necessitava”. Diu que al principi la seva intenció no era quedar-s’hi, “perquè és molt dur llevar-te a les dues de la matinada, pensava que no aguantaria”. Però va arribar el canvi d’horari al matí al sector de la fruita i tot va anar encaixant, fins avui. Ara segueix la tradició familiar com a comercial d’una empresa majorista especialitzada en cítrics. I des d’aquesta posició de cara al públic, venent, negociant i presentant la fruita, la va enxampar aquesta pandèmia.

La Magda té una filla adolescent, la Blanca. El seu home es dedica al mateix, però a París i de nit. Per això, quan es va decretar el confinament, la va envair una por immensa,

“de cop i volta havies d’anar a treballar dilluns i no hi havia mascaretes, els guants s’havien esgotat, i tenies la sensació que et volies protegir”. Ens explica que, al principi, estaven tots els treballadors al passadís i que ningú acabava de ser conscient d’allò que s’havia de fer, “que si ara la mascareta, que si se t’entelen les ulleres, que te l’abaixes, que te la toques...”. Després arribava a casa i, abans de saludar, anava directa cap a la dutxa i posava la roba a la rentadora a 60 graus. “La meva por més gran era emmalaltir per la meva filla, jo havia d’estar allà per a ella”, em diu. Se sincera confessant que se sentia molt vulnerable i que estava convençuda que aquest estat emocional la perjudicava, que li podia afectar la salut i acabar-ho encomanant: “Les emocions, tant positives com negatives, són encomanadisses. L’alegria s’enganxa, la por s’enganxa”. Però aleshores va decidir canviar el xip i fer tot el que estigués a les seves mans per protegir-se, encara que fos “a cops de les cantoneres dels palets” per tal de mantenir la distància. “No només ens havíem de posar la mascareta física, sinó que també ens havíem de posar la mascareta emocional perquè si no t’entrava l’altre virus”.

“No només ens havíem de posar la mascareta física, sinó que també ens havíem de posar la mascareta emocional perquè si no t’entrava l’altre virus.”

Recorda que durant aquella primera època de la pandèmia cada dia era una aventura, “tothom volia vitamina C per a les defenses”. Just en aquells dies la temporada de cítrics ja s’acabava i, com que hi havia molta demanda, havia de procurar tenir fruites per a tothom, “havies de dosificar-les perquè tots els clients estiguessin contents”. Ràpidament els protocols van anar establint-se, “tota la manera de treballar ha canviat i molts canvis han vingut per quedar-se”. Explica que abans estava al seu taulell molt exposada de cara al públic i que ara es troba pràcticament a dins del punt de

“Tothom volia vitamina C, havies de dosificar la fruita perquè tots els clients estiguessin contents.”

venda, més protegida. Quan arribava a casa ja era una altra història. Em parla amb infinita tendresa de la seva filla, que es quedava sola a casa, fent les classes online, “es va haver de fer gran de cop”. “Jo entrava per la porta, lleixius a gogó, una abraçada ben forta i a saltar i a passar estones juntes.” A la nit li deixava el dinar preparat per a l’endemà i, de vegades, li trucava per despertar-la: “Carinyo, que ja són les nou”.

La Magda no va faltar a treballar cap dia, molt conscient que la gent necessitava aliments i que Mercabarna no es podia parar. Quan parlem sobre el paper que ha fet per a la gent amb la seva feina, sobre si va sentir responsabilitat, somriu recordant que “me’n van fer sentir, és una sensació que em va venir de fora”. I m’ensenyava un missatge de WhatsApp que li va fer arribar un amic per agrair-li la seva tasca, unes paraules que la van tocar.

Acabem la nostra conversa parlant, com no podia ser d’una altra manera, de fruita. Si hagués de triar els seus fruits preferits ho té molt clar. La poma, perquè el seu marit és

especialista en pomes de tot tipus i “el vaig conèixer per les pomes”. També les mongetes tendres, que la fan emocionar perquè eren l’especialitat del seu pare i li encanten; “antigament les mongetes tendres anaven en sacs grandiosos, i de petita, quan arribava a Mercabarna abans de començar la venda, allò era com un bosc verd. En tinc molt bon record i quan les veig les he de tocar”. I, en darrer lloc, les mandarines, perquè ara s’hi dedica i també li fan sentir una barreja d’emocions. Salut i vitamina C, una combinació guanyadora, com el pa de pessic de taronja que prepara, i que va repartir amorosament, com tot el que sembla que fa, entre els companys de feina el dia del seu aniversari.

Mentre tot s'aturava Mercabarna no va deixar de moure's. Quan els carrers de les ciutats es buidaven, els pavellons se seguien omplint per fer arribar els aliments als mercats, els comerços i les cases. Revivim a través d'imatges el ritme i l'activitat que s'hi va viure.

Un cotxe per a desconnectar abans d'arribar a casa. Conversa amb Natalia García, administrativa a Frime, al Mercat Central del Peix.

És jove i té les coses molt clares: no deixarà de fer el que fa. Perquè és necessari per a la gent i perquè li agrada molt. La Natalia treballa tota la nit rodejada de peix, i els dies de confinament va trobar les seves estones de llibertat al cotxe de la seva millor amiga. Tot per trencar una mica la rutina i seguir amb l'energia i el somriure de sempre.

Un dia normal a la vida de la Natalia comença a la una de la matinada. És quan entra a treballar com a administrativa, encara que fa tasques molt diferents. “Primer faig una hora d’administració als ordinadors, entrem tots els productes que arriben a la nit, i a les dues de la matinada comença la venda a tots els peixaters i supermercats que venen a comprar.”

De dues a vuit del matí està al peu del canó venent el gènere al moment, fent els albarans i cobrant. I aquest dia a dia es va mantenir igual durant els mesos de confinament: “Jo he anat cada dia a treballar. Sí que és veritat que al principi tot era més complicat perquè les mascaretes i els guants estaven esgotats a tot arreu”. Me la imagino dreta i rodejada de peix, envoltada per tota aquella activitat frenètica. Explica que al principi ningú sabia com havien d’actuar, ni què estava passant, i que es feia complicat perquè estant envoltada de gent era molt difícil mantenir la distància. Confessa que, a l’inici del confinament, els costava fer-se’n a la idea, “al principi anàvem amb mascareta i rèiem al veure’ns, semblava un joc, però després ja no se m’acut baixar sense la meva

“Amb la meva amiga aprofitàvem i anàvem al seu cotxe (totes dues amb mascareta) a fer el tonto, perquè com que no podíem fer res ni anar enlloc, ens quedàvem cantant, ballant, fent vídeos, parlant... per marxar a casa desconnectades de tot.”

mascareta o sense posar-me el gel”. De mica en mica tot va anar canviant, “ho comences a veure tot diferent, quan hi ha molta gent t’atabales molt i la manera de treballar va canviant”. Com tots, la Natalia va integrar en la seva rutina la mascareta, els guants i evitar el contacte en la mesura del possible. També parlem sobre les pors, que més que per ella mateixa tenia pels seus familiars, “et fa molta por, no ja per tu, sinó per tots els familiars que tens a casa que sí que estan fent el confinament; tu saps que estàs una mica en perill”, i afegeix que “va ser complicat fins que tothom es va mentalitzar que s’havien de cuidar per ells i per nosaltres. Ara tothom va protegit i amb les mesures correctes”.

El pare de la Natalia també treballa al sector i va a Mercabarna cada nit, com ella. Això també la va fer sentir que, excepte les mesures de protecció, tot continua bastant igual. El que sí que van canviar van ser els desplaçaments, “anant de nit, com que hi havia el confinament i ara el toc de queda, agafem els controls policials, et pregunten que on vas i que per a què”. El peix és salut i en la seva secció també va augmentar la venda aquells primers mesos: “Com que els restaurants estaven tancats i no hi havia tant entreteniment, la gent el que feia era comprar, comprar i comprar per cuinar a casa”. Sempre va tenir clar que tot allò no podia parar, que Mercabarna no es podia aturar, perquè era essencial; tot i les pors, “sempre s’ha intentat que la feina sortís igual i hi ha hagut molta companyonia sempre”.

I precisament, quan la Natalia parla dels companys diu que seguir amb la feina li ha anat bé, perquè, encara que estar-se a casa fos més segur, també es feia més llarg. “Anar a treballar era com una via d’escapament, estar amb els teus companys, poder desconnectar i pensar en altres temes ens anava bé. Sí que és veritat que, com que el cap de setmana no podies fer res, entraves en una monotonia de feina-casa-feina-casa, però almenys tenia l’oportunitat de sortir de casa.” Seguim conversant sobre com fer per mantenir el cap desconnectat i aleshores somriu recordant els que per a ella van ser els millors moments durant el confinament, que van ser amb una gran amiga seva amb qui treballa: “Sempre estàvem molt cansades de la feina i aprofitàvem i anàvem al seu cotxe (totes dues amb mascareta) a fer el

tonto, perquè com que no podíem fer res ni anar enlloc, ens quedàvem

cantant, ballant, fent vídeos, parlant... per marxar a casa desconnectades de tot. Era la millor part del dia”.

Acabem la nostra conversa tornant als dies en què ella era encara més jove i li deia al seu pare: “Jo no treballaré mai de nit”. Un temps més tard va entrar a treballar on és ara per un estiu, i ja fa més de quatre anys que hi és. “Un cop entres tothom es porta molt bé amb tu i et cuiden perquè ets jove. I és una feina que m’agrada perquè no és rutinària, parles amb un, parles amb un altre, vas fent diferents tasques, no estàs asseguda davant d’un ordinador, i ho trobo molt divertit.” Si hagués de triar dos peixos, es quedaria amb la tonyina, que és el que més a prop té i més ven, i amb els escamarlans, que li agraden des de ben petita. I així mateix, aprenent d’aquesta feina i dels peixos cada dia, és com es veu en un futur.

“Anar a treballar era com una via d’escapament, estar amb els teus companys, poder desconnectar i pensar en altres temes ens anava bé.”

Els petits moments extraordinaris de cada dia. Conversa amb Pablo Egea, controlador de mercat de Mercabarna.

Fa més d'un any que en Pablo no pot anar a la seva enyorada Granada a veure la família. Tot i així, és positiu i sent que ha pogut posar el seu granet de sorra cuidant la gent perquè res s'aturés. Ara dona més importància que mai als petits moments, com anar a passejar, que per a ell s'han convertit en extraordinaris.

“Estem per al que calgui”, diu somrient des de l'altra banda de la pantalla. En Pablo transmet aquesta vocació de servei, la disposició a cuidar la gent, que en això consisteix la seva feina com a controlador de mercat. Fa deu anys que treballa a Mercabarna, encara que ell és de Granada, on hi ha la resta de la seva família. “La meva feina consisteix bàsicament a fer que Mercabarna funcioni. És un mercat que no s'atura mai, són 24 hores i la nostra feina és que el trànsit flueixi, que estigui tot organitzat, que es compleixin els horaris...”.

En resum, contribueix al bon funcionament del mercat, a fer que continuï dia a dia. I que ho fes durant la pandèmia era imprescindible.

El seu mercat principal és el del peix, a la nit, i explica que durant els primers mesos la feina va créixer molt en aquest sector. “Va ser com un boom de feina per als peixaters. Com que la gent no podia sortir i havia de menjar a casa un dels seus capricis era el peix. Ells han treballat molt i, per tant, nosaltres també hem treballat molt amb ells”. Per a ell la pandèmia va ser un cop inesperat i tenia sentiments contraposats perquè “veies que la gent no sabia per on anar, els carrers tots buits i, clar, com que nosaltres continuàvem igual es feia molt estrany”. Al principi, com que els protocols

s'estaven començant a establir, feien per estar sempre molt ben informats i començaven reunint-se abans de començar per organitzar-se.

Prenien la temperatura als treballadors a les entrades del mercat, posaven els controls i controlaven el trànsit i els horaris. “Hem adoptat totes les recomanacions de seguretat: la mascareta, la distància social, encara que de vegades era molt complicat perquè és un mercat petit i hi havia molta gent. Era una mica una batalla”. Perquè, quan obrien el mercat als compradors, havien de vigilar que la gent no s'acumulés. Per aquesta raó, explica que sempre han donat molta importància a l'ús de la mascareta i a fer que tothom la portés ben posada. De fet, les anaven repartint als treballadors en els cotxes patrulla. “Al final el nostre dia a dia és que la gent estigui bé, que portin la mascareta i respectin les distàncies per poder treballar sense posar en perill la seva salut”.

“Hem adoptat totes les recomanacions de seguretat: la mascareta, la distància social, encara que de vegades era molt complicat perquè és un mercat petit i hi havia molta gent. Era una mica una batalla.”

Confessa que, en realitat, el seu dia a dia era el mateix, tot i que té una filla i arribar a casa després de passar-se tota la nit rodejat de persones se li feia estrany. “La gent només sortia a passejar el gos i tu estaves totes les nits allà, amb molta gent, i era com un món paral·lel que sabies que no es podia aturar.” Per això diu que tenia un sentiment agredolç: “D’una banda pensava que bé que estic fent això per la societat, però de l’altra, tenia una mica de por per la família”. Quan arribava a casa, posava en marxa l’altre protocol: rentadora, dutxa i tot net. Reconeix que ha tingut sort perquè tothom de la seva família està bé, “perquè veies que el veí o la veïna o el company estaven malalts... tothom té algú que ho ha passat malament”. També m’explica que s’ha sentit molt recompensat per part de la gent, “considero que aquesta pandèmia és història viva i treballar en ella ens ha fet sentir molt essencials”. I recorda amb agraïment que “de vegades em venia gent i em deia: cuideu-vos perquè no pot tancar Mercabarna, i era bonic, això”.

Quan parlem sobre allò que ens ha deixat la pandèmia com a aprenentatge, en Pablo diu que ara ha après a valorar molt més tots aquells moments que abans potser ens semblaven insignificants, “anar a fer un passeig o anar a prendre alguna cosa... totes aquestes coses ara s’han tornat una mica extraordinàries”. Viu a Vilassar, al Maresme, i una de les coses que no perdonava el cap de setmana era anar a fer el vermut al costat de la platja, “ara valors aquests moments, d’ajuntar-se amb la família i amb els amics”. De fet, recorda com un dels

“Considero que aquesta pandèmia és història viva i treballar en ella ens ha fet sentir molt essencials.”

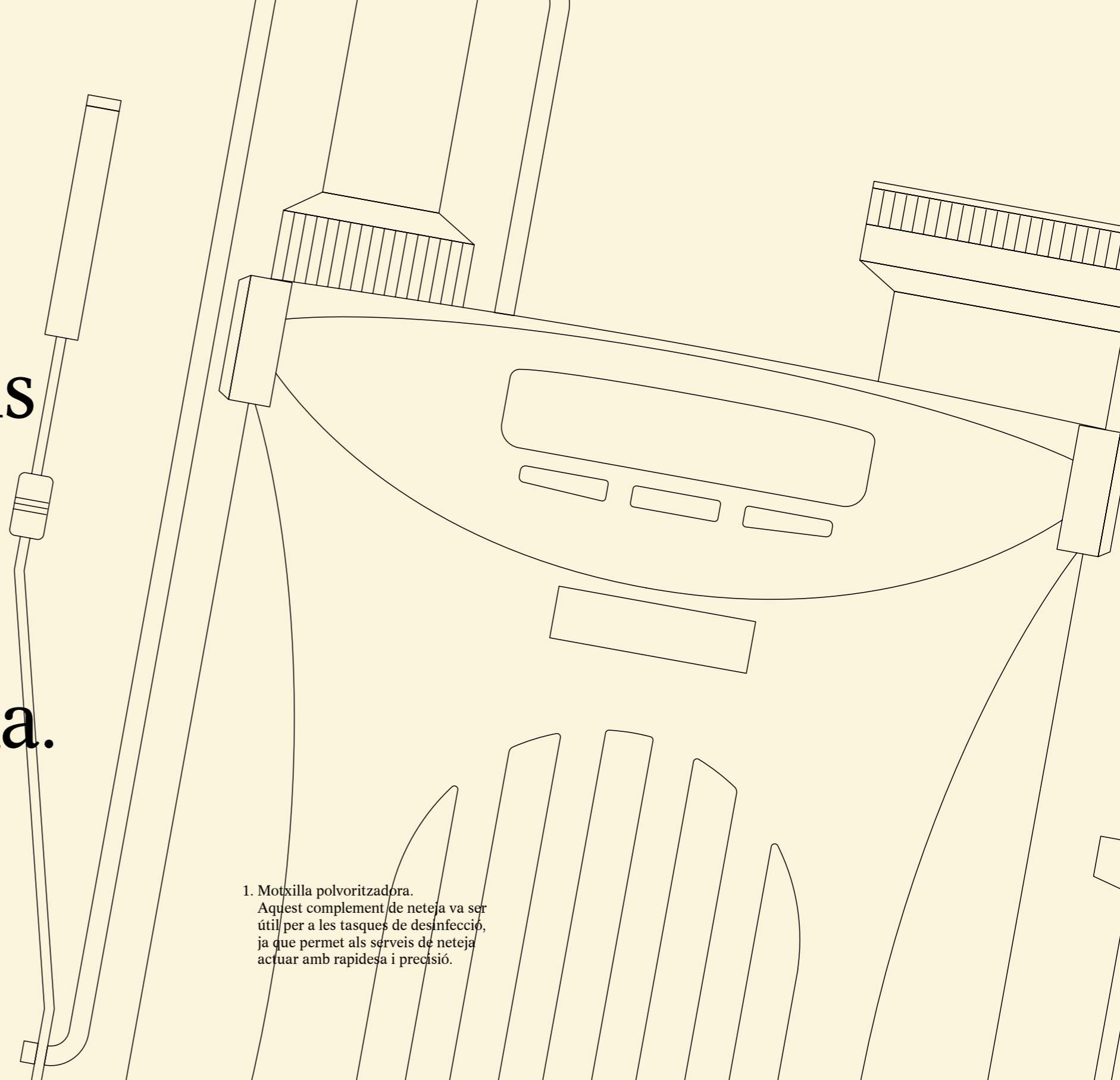
moments més bonics del confinament el dia de Cap d’Any, quan la seva família de Granada li va preparar una sorpresa per videotrucada, “va ser molt emocionant i em va encantar. Per a mi és el resum de qui vol i no pot, que vull anar-hi i no puc”. I té tota la raó. Resumeix molt bé com d’important ha estat la tecnologia per tenir una mica més a prop els qui estimem.

Ens acomiadem parlant una mica de cuina, que li encanta. A l’hora de menjar, es queda amb el peix, del qual està rodejat a la seva feina, i ens recomana la tonyina a la planxa i el lluç al forn amb patates, “senzills però boníssims, també per a la salut”.

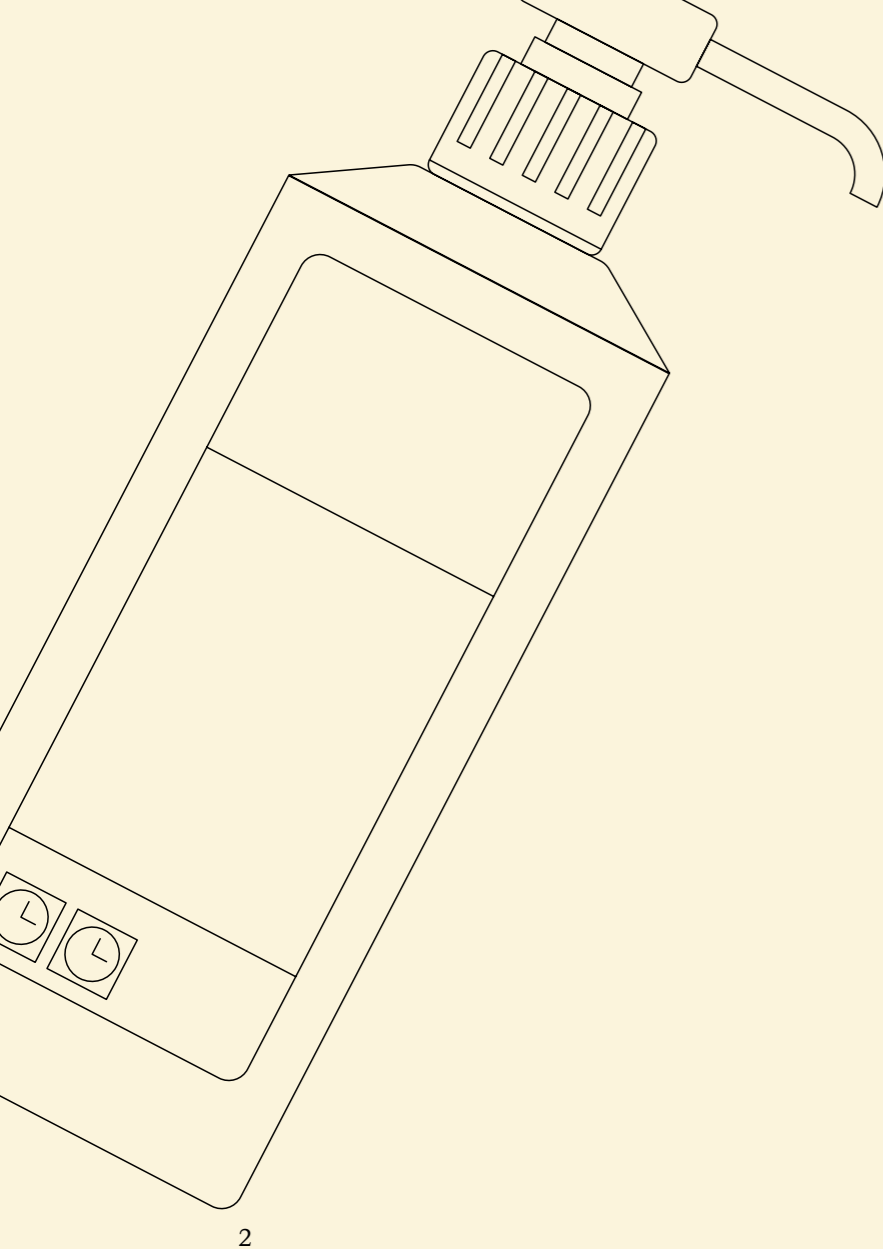
“Anar a fer un passeig o anar a prendre alguna cosa... totes aquestes coses ara s’han tornat una mica extraordinàries.”

Equipats per a una pandèmia. Un recull d'elements que de seguida es van convertir en quotidians i indispensables per al control del virus i per a la seguretat de les persones a Mercabarna. Tots els ulls a la salut.

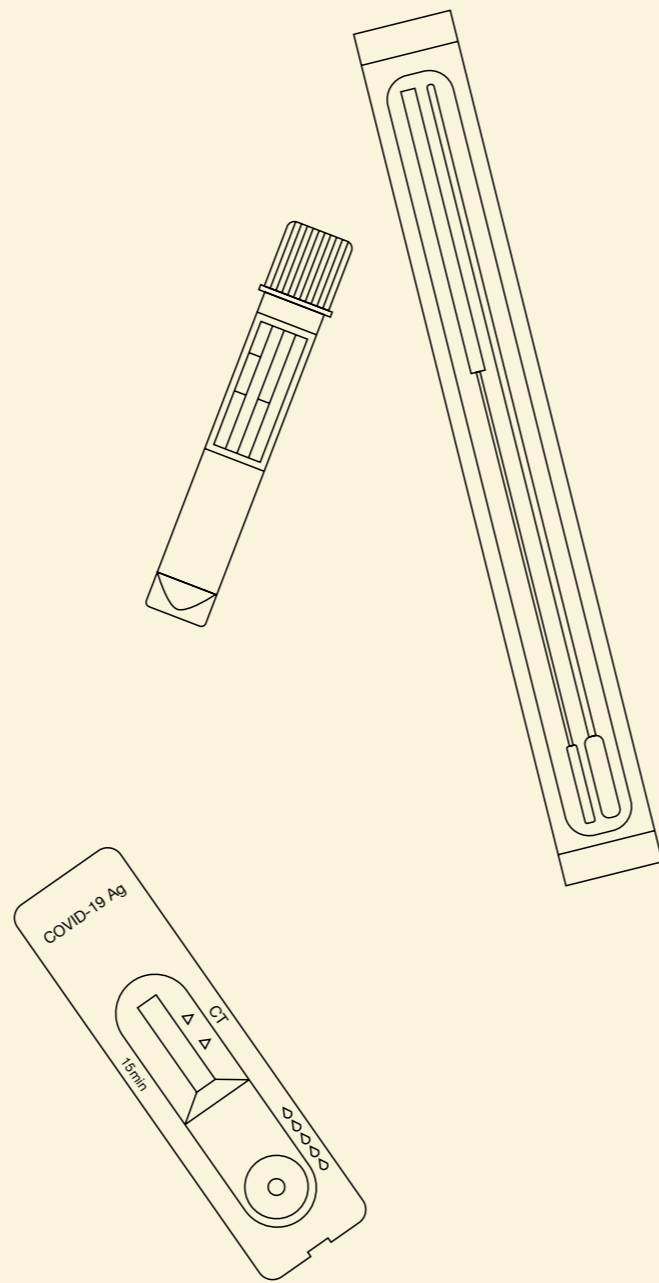

1. Motxilla polvoritzadora.
Aquest complement de neteja va ser útil per a les tasques de desinfecció, ja que permet als serveis de neteja actuar amb rapidesa i precisió.

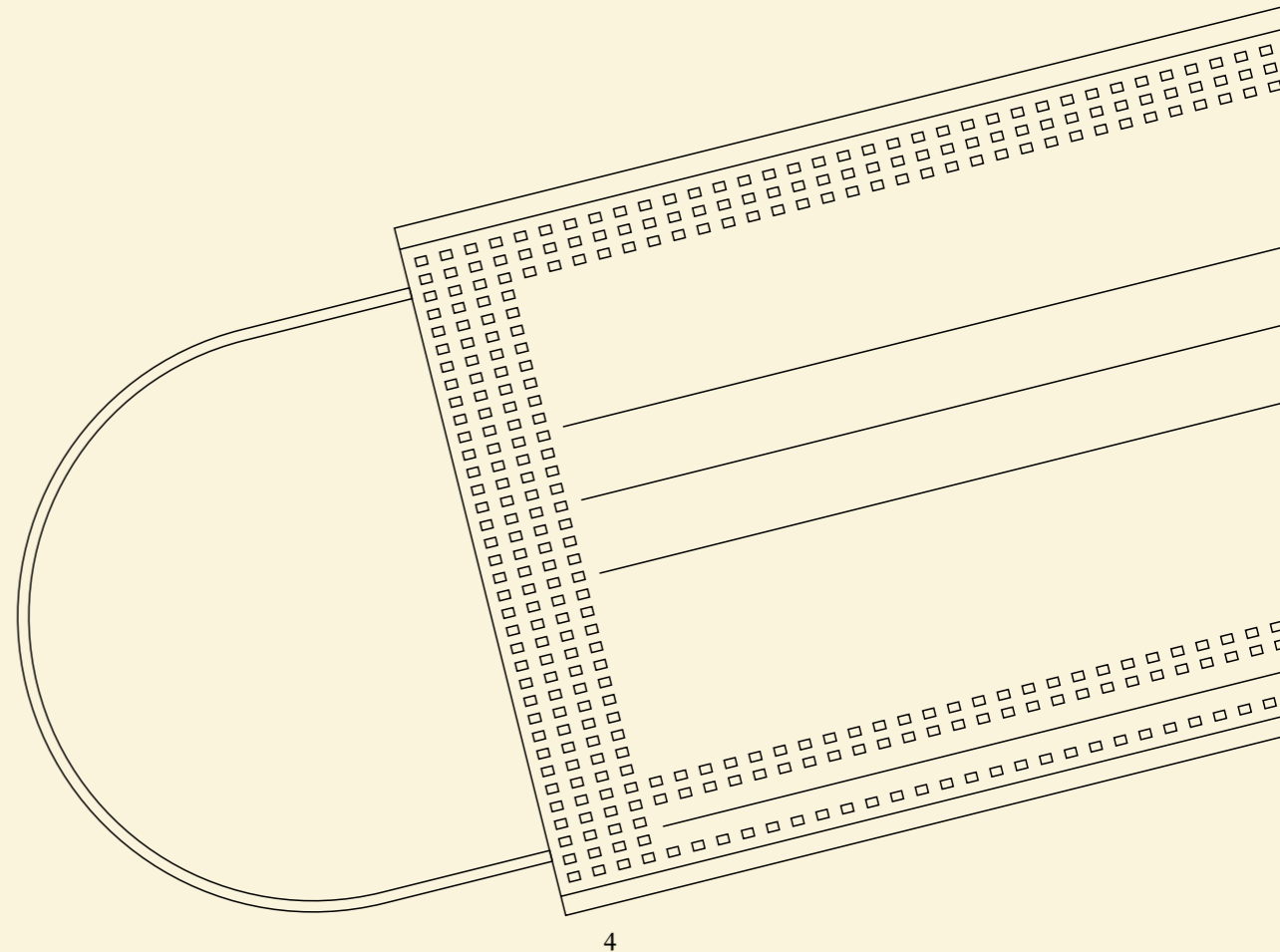
2

2. Gel hidroalcohòlic.
La neteja constant de les mans és un altre element primordial en el control de la pandèmia. Arreu de Mercabarna es van instal·lar dispensadors automàtics de gel per a la correcta desinfecció sense contacte.

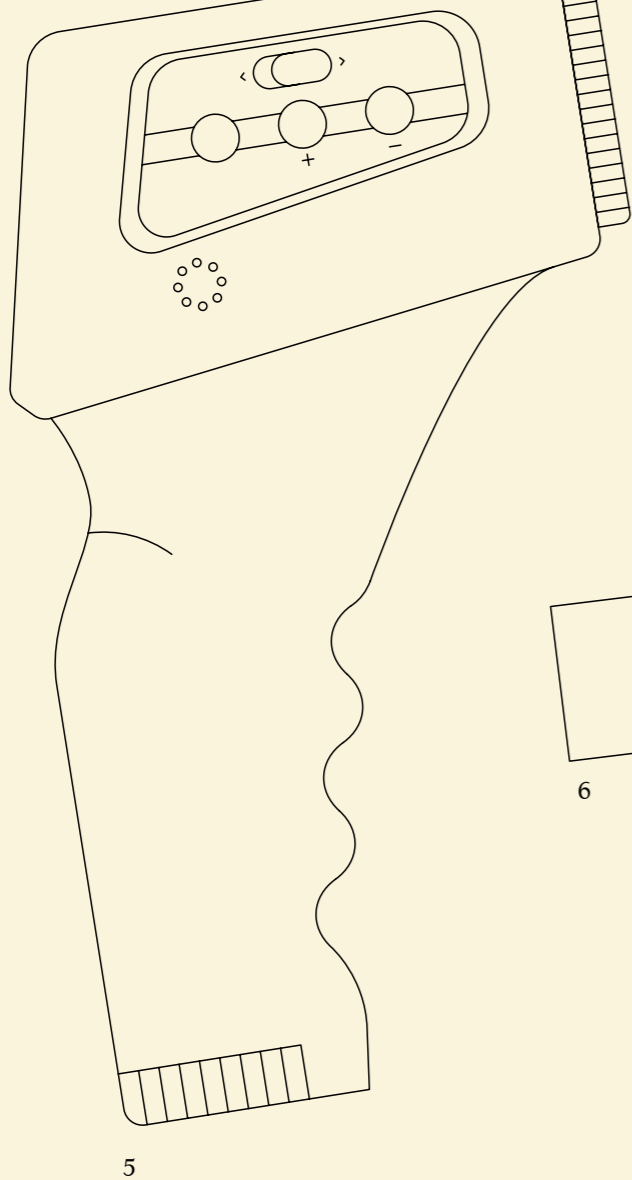
3

3. Test d'antígens.
Per tal de detectar i aïllar els casos positius per coronavirus, es va realitzar una campanya de tests massius als treballadors de Mercabarna. Aquest tipus de test permet fer la detecció de forma ràpida.

4

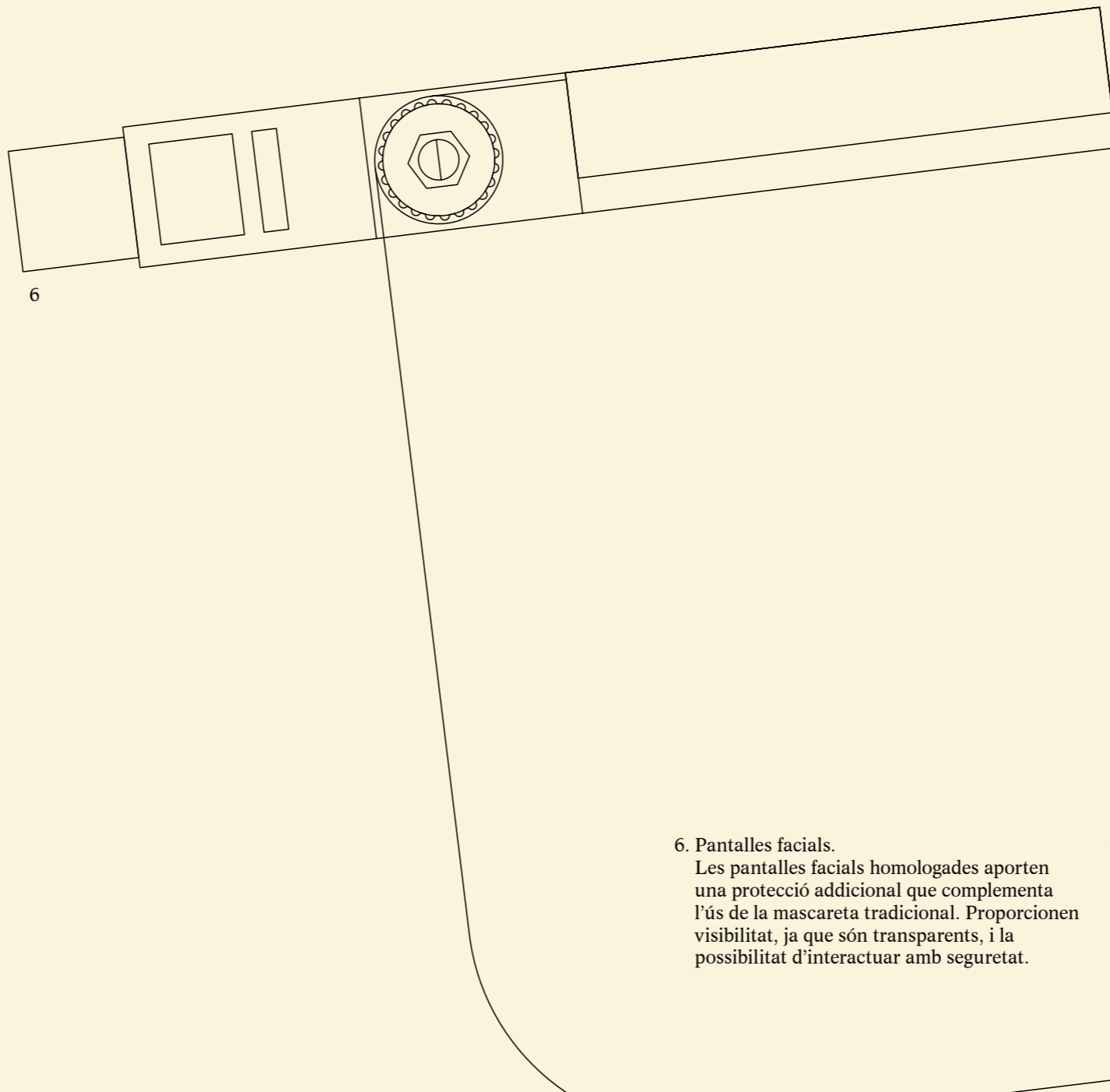
4. Mascaretes.
D'ús obligatori, la mascareta és l'element més icònic i potser el més necessari per evitar la propagació del virus, en especial quan no es pot mantenir la distància. A més de les higièniques i FFP2, Mercabarna en va distribuir de pròpies i del Biomarket.

5

5. Termòmetres.

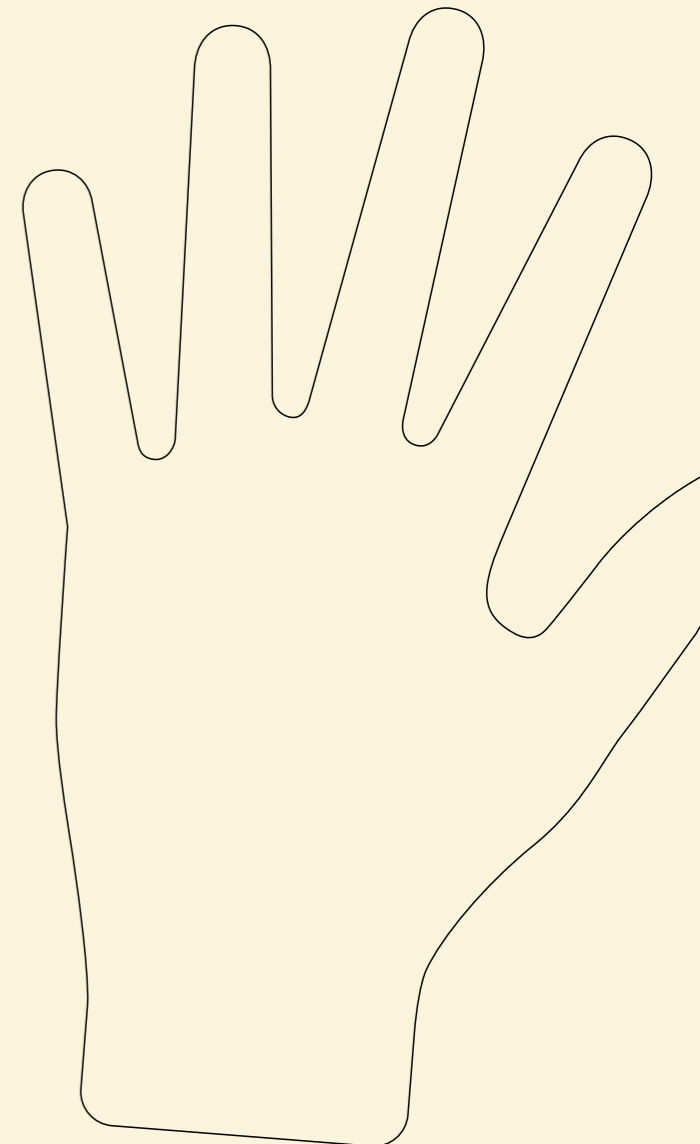
Els termòmetres d'infrarojos digitals es van convertir en habituals per a controlar els accessos. També es van instal·lar termòmetres de paret al Centre Directiu. Aquesta tecnologia permet detectar la temperatura de forma ràpida i sense contacte.

6

6. Pantalles facials.

Les pantalles facials homologades aporten una protecció addicional que complementa l'ús de la mascareta tradicional. Proporcionen visibilitat, ja que són transparents, i la possibilitat d'interactuar amb seguretat.

7

7. Guants.

Els guants higiènics són un equipament indispensable per a la manipulació dels aliments i per a vetllar per la salut de tothom als magatzems i pavellons.

La NASA a dins de casa. Conversa amb Míriam Pérez, gerent de l'empresa logística TAE.

Quan parles amb la Míriam, et transmet un optimisme que s'encomana. Va haver de fer malabars per combinar feina i vida familiar. Diu que aquells dies casa seva semblava la NASA. Reconeix que no pot viure sense la gent i que anar cada dia a treballar la va ajudar a sobreviure. Sembla que la seva recepta és posar-hi a tot un gran sentit de l'humor i una altra gran dosi d'energia.

Ets gerent d'una empresa logística i de transports a Mercabarna.
Com us va impactar la pandèmia al principi?

Nosaltres estem especialitzats en el tema del fred i el transport a temperatura controlada suposa més d'un 80% del nostre volum. Fem exportació i importació a escala europea i també distribuïm a cadenes de supermercats. A més, també som proveïdors dels palets vermells per a l'alimentació. Els primers mesos vam compensar molt a nivell de negoci perquè la gent es tornava boja per comprar i no vam parar en la distribució, però l'exportació va baixar molt al tancar fronteres. El que sí que es va parar del tot va ser la importació; vam tenir problemes perquè continuàvem exportant però no teníem mercaderia per retornar.

I com vas combinar la teva vida laboral amb la familiar durant aquells mesos de confinament?

Soc gerent d'una empresa en un món d'homes, mare de dues nenes i el meu home és transportista. Clar, no teníem "cole", teletreballava al matí a casa i anava a Mercabarna cada tarda. No vaig parar perquè aquí hi havia gent tot el dia. M'ho vaig combinar com vaig poder, fent invents. Tenim la sort que el meu marit és transportista al Port de Barcelona, és autònom i tenia més flexibilitat. Jo al matí teletreballava i estava amb les nenes, feia de professora i treballava, i després marxava al migdia fins al vespre. Feia el que podia, van ser mesos complicats. A més, al principi et donaven informació que canviava: ara mascareta, ara no, ara compra guants, però no hi havia guants... i el gel hidroalcohòlic a preu de gasoil!

"Jo al matí teletreballava i estava amb les nenes, feia de professora i treballava, i després marxava al migdia fins al vespre."

Al tenir nenes petites, com us ho fèieu per entretenir-les?

La primera setmana era "no tablets, no mòbils, juguem i llegim" i a la segona setmana era "agafeu el que vulgueu", perquè tenien una estoneta de "cole" però molt poca. A la meva filla petita de sis anys li feien fer manualitats i jo parlava amb la professora i li deia "estic teletreballant al matí i no puc posar-me a fer castells i dibuixos, on compro tot això que demaneu si tot està tancat?". La gran té onze anys, però tampoc és gran, havies d'estar amb elles perquè fessin cas.

"La meva casa semblava la NASA, un ordianador per aquí, un altre per allà, l'etiquetadora, la impressora, l'escàner."

La meva casa semblava la NASA: un ordinador per aquí, un altre per allà,

l'etiquetadora, la impressora, l'escàner. I clar, nosaltres sortíem a treballar, però elles no. Em posava al seu lloc i pensava "pobretes, aquí tot el dia", i amb un balcó de tres metres quadrats. Al final crec que ho vam passar pitjor nosaltres que elles, que ho fan molt bé, tenen un nivell d'adaptació tan ràpid. Jo no m'imagino tot el dia amb mascareta i les meves nenes van tot el dia amb mascareta.

Et va costar adaptar-te a la nova situació?
Com et senties?

Doncs mira, jo he sobreviscut perquè treballava a Mercabarna. Això és com un món a part. És com una ciutat i qualsevol que ve a treballar aquí t'ho diu, inclús ve un director d'un banc i et diu "ostres, jo això no ho havia vist mai", perquè tot és moviment, és un "tot ho volem per ahir". Sí que ens vam haver d'adaptar molt, però aquí podíem anar a buscar esmorzar i dinar als bars, teníem farmàcia, és que no ens faltava res. Encara que portessis mascareta, podies estar amb persones, mentre que molta gent ha estat a casa un munt de mesos sense veure ningú. Era una realitat a part. Estàvem confinats, però venies aquí i veies moviment, és com que ens afectava diferent. No paraves i això et donava "vidilla". A mi a casa em costa concentrar-me, necessito ser aquí, escoltar què diuen, anar a un pavelló de fruita i parlar amb un client, fer compres, a on aneu, què feu, podem col·laborar? Això és el dia a dia i això no es va perdre. De dilluns a divendres estaves treballant, treballant i treballant, i es portava molt millor.

Al dedicar-te al món del transport, has sentit responsabilitat?

Quin paper ha tingut el sector en la pandèmia?

Òbviament no hem estat tan visibilitzats, però també hem fet la nostra part perquè sense transport no tenim benzina per anar a treballar, no tenim alimentació per poder menjar, és que no tenim res. Tot el que tens a casa algú ho ha portat. I bé, tu fas la teva feina, saps que ets essencial, t'has d'adaptar, has de buscar solucions. Ha estat un any dur, però a la vegada hem après molt. Tenies dues responsabilitats diferents. La de no parar perquè la gent ha de poder menjar. I la responsabilitat que tothom estigués bé a la feina. Perquè no és el mateix el que estava a l'oficina o podia teletreballar a casa, que el senyor que és dalt d'un camió, o els que hi ha al magatzem. Venien transportistes des de França o des d'Itàlia i tots "ah, un italià!". I havies de fer que tothom estigués bé per no parar. Als magatzems vam haver de posar moltes restriccions, havies de fer que tothom se sentís segur, perquè ningú és imprescindible però tothom és necessari.

"Hem fet la nostra part perquè sense transport no tenim benzina per anar a treballar, no tenim alimentació per poder menjar, és que no tenim res. Tot el que tens a casa algú ho ha portat."

En un món parat, no us heu deixat de moure.

Com ha canviat la logística des d'aleshores?

Et posen tantes mesures i et canvien tant les coses d'un dia per l'altre... Molts canvis que vam fer després no servien de res i les directrius no eren gaire concretes. Era una mica, "m'ho invento", tirem per aquí, investiguem, mirem què han fet empreses més grans. Ara tot és molt diferent. Per exemple, el tema de les mampares, el tema de les mascaretes, el gel... i a veure d'aquí cinc anys com tenim les mans!. També és veritat que arran d'això ens hem preparat moltíssim per teletreballar. Nosaltres abans no teníem ningú teletreballant, ni tan sols ho visualitzàvem, i ara estem superpreparats, hem canviat moltíssim la forma de fer, des de la centraleta mateixa. Si tornés a passar, ja tenim tot un quadrant de torns perquè sempre hi hagi algú pel tema documentació. Perquè, al principi, correus no funcionava i no podíem enviar documentació ni facturar, i si no els hi fèiem arribar als clients no ens podien pagar. A més, just al març havíem canviat el sistema i la persona que ens havia de fer la formació era a Madrid i no podia venir i vam fer les formacions telemàtiques. Al final, es va fer tot per supervivència pura i dura. Ara mires cap enrere i penses "ho hem passat malament, però estem molt preparats pel que vingui". Qualsevol cosa que passi, ja sabem que tenim uns protocols per escrit i això et dona seguretat i tranquil·litat, "ahora me pilla peinada".

Has après alguna cosa de la pandèmia?

M'he adonat que som capaços d'adaptar-nos a situacions extremes i amb mesures extremes. M'ha ensenyat a valorar molt més tot el tema de la llibertat. Poder fer el que tu vulguis quan tu vulguis, i anar on vulguis sense horaris i veure qui vulguis. És que no te n'adones fins que no et diuen "això no ho pots fer". També el contacte amb la gent, que ens fa tanta falta, a mi almenys. He après que no sé viure sense la gent, soc una persona molt sociable, molt de tocar, i em fa molta falta.

Amb quin record et quedes del confinament?

A casa hem fet molts jocs de taula: l'oca, l'Uno... Quan les meves filles ja estaven avorrides de jugar entre elles, sèiem els quatre a la taula i jugàvem. Em quedo amb aquests moments familiars. Al final es tracta de fer-nos cas i estar junts, perquè de vegades tots som a casa i no ens fem cas. I de fet ho seguim fent. Abans era una cosa molt puntual i ara cada setmana ho fem una estoneta.

Tu que estàs rodejada d'aliments, com et portes amb la cuina?

Nosaltres no cuinem gaire, i el tema cuina va ser una mica dur, perquè abans menjàvem tots a fora i em vaig trobar "ara què faig tants dies per cuinar coses diferents?". Em faltava imaginació. Vam provar algunes coses, tot i que no ens sortien gaire bé. Pastissos i rebosteria amb les nenes sí (quan trobaves farina). I vam fer galetes de mantega, que els hi sortien molt bones.

Les flors que es belluguen i fan alegria. Conversa amb Rosó Amat, comercial de Reigmat a Mercabarna-flor.

Com les flors que més li agraden, les que es belluguen, la Rosó i el seu home no van deixar de moure's durant el confinament perquè la gent no deixés de rebre flors a casa quan més les necessitava. Valenta i treballadora incansable, repartir una mica d'alegria va ser el seu motor per seguir dia a dia.

“Hagi de ser-hi o no, hi soc”, així respon la Rosó quan li pregunto si ha de ser cada dia al mercat de la flor. Resumeix molt bé la seva passió i dedicació: “Bàsicament el que faig és estar pel client; molts volen que sigui jo mateixa qui els atengui. També m’encarrego de la facturació i la comptabilitat de l’empresa”. Porta el negoci amb el seu marit, el Josep, amb qui passa totes les hores del dia. Per això, quan va començar la pandèmia, es van haver d’enfrontar a decisions difícils. “La primera decisió que vam haver de prendre com a empresaris va ser posar tothom a l’ERTO, perquè al mercat es va decidir tancar la persiana i només deixar-la oberta per fer la venda online”. Al final, van optar per continuar oberts, però només amb ells dos al capdavant: “Fixa’t que, de portes tancades al mercat, no n’havíem vist mai a la vida”. Aquells primers dies de confinament faltava poc per Sant Josep,

que és una data assenyalada per als floristes. “Nosaltres tenim cultius i ja teníem totes les comandes fetes i els camps plens de flors”.

Al principi, com a tothom, els va envair la incertesa. I quan, al cap d’uns dies, la situació empitjorava, explica que “vam començar a llençar flors, llençar i llençar... no entrava res, només llençàvem, i va començar a ser dur”. Malgrat la por de contagiar-se, van seguir endavant per servir a les empreses que es dedicaven al negoci online, a qui els va augmentar molt el volum de feina: “Els tenien més feina i tu no els podies deixar”. Tampoc va ser fàcil, perquè va arribar un moment que no els arribava el producte, i importadors com els holandesos van tancar. Aquí van recórrer als seus anys d’experiència i a l’avantatge de ser cultivadors ells mateixos: “El meu home va poder aconseguir flors de sota les pedres”. Recorda que demanaven flors directament a cultivadors coneguts seus, però que ningú volia sortir de casa. “Els collien les flors, les deixaven i nosaltres les anàvem a recollir sense veure’ns. Ningú volia veure’ns, pensaven que estàvem bojos per seguir treballant”. Els seus fills també els hi deien el mateix, “et senties una mica com un delinqüent, aquesta va ser la meva sensació primera, perquè no sabia si estava fent bé o malament”. A més, ben al principi tampoc hi havia mascaretes i la Rosó encara recorda amb tendresa que la primera que va portar l’hi va fer la sogra de la seva germana cosint-la: “Ella, mirant les mascaretes que duïen els metges, ens va fer mascaretes per a tota la família. Ara les tinc de record, guardades”.

“Els cultivadors collien les flors, les deixaven i nosaltres les anàvem a recollir sense veure’ns. Ningú volia veure’ns, pensaven que estàvem bojos per seguir treballant.”

“Fixa’t que, de portes tancades al mercat, no n’havíem vist mai a la vida.”

I així, van continuar treballant cada dia, inclús els diumenges, perquè les empreses de venda online tampoc s’aturaven. Van ser mesos molt durs, per la incertesa i per no poder veure els fills perquè estaven en contacte amb més gent al mercat: “El canvi el vam notar perquè els vèiem normalment i després no podíem”. Ara bé, el fet de treballar amb el seu marit la va ajudar perquè “tens a casa la persona que està amb tu, tots dos fem el mateix, marxem de casa junts i tornem junts, estem les 24 hores del dia junts. En aquest sentit potser la vida no em va canviar tant perquè estava amb ell i ens fèiem costat l’un a l’altre”. Quan es va decretar que dins un cotxe només s’hi podia desplaçar una sola persona es va a quedar vuit dies a casa treballant. “Però vam veure que no era factible perquè el Josep anava de bòlit i aleshores jo hi vaig tornar i anàvem en dos cotxes”. Després de treballar, quan tornava a casa des de Mercabarna fins a Cabrils, té la imatge gravada de les carreteres buides. I un cop a casa, seia en el seu raconet de la cuina, des d’on mira el jardí sigui l’hora que sigui.

La Rosó i el seu marit sentien la responsabilitat que les flors no deixessin d’arribar. La de no deixar tirats els clients que continuaven i la de contribuir amb les flors a donar una mica d’alegria a la gent. Per això, van fer arribar flors a l’Hospital de Mataró, als veïns i veïnes o als companys de feina. “Tenim amics dels meus fills que son metges, nanos

joves, i quan arribava al vespre a casa de vegades els hi portava un ramet de flors, i quan veies l’alegria que els feia et deies que havies de continuar”. Aquests són els moments feliços que recorda, “quan regalaves una floreta, inclús a la gent que treballa a Mercabarna o als transportistes, encara que no els coneguessis, i veies la cara d’alegria i satisfacció que feien”. Quan li demano per les seves flors preferides, la Rosó em torna a recordar la importància d’aquesta alegria de què parla. “Personalment, m’agrada tota la flor que fa alegria i que es belluga, les que estan tancades i es van obrint”.

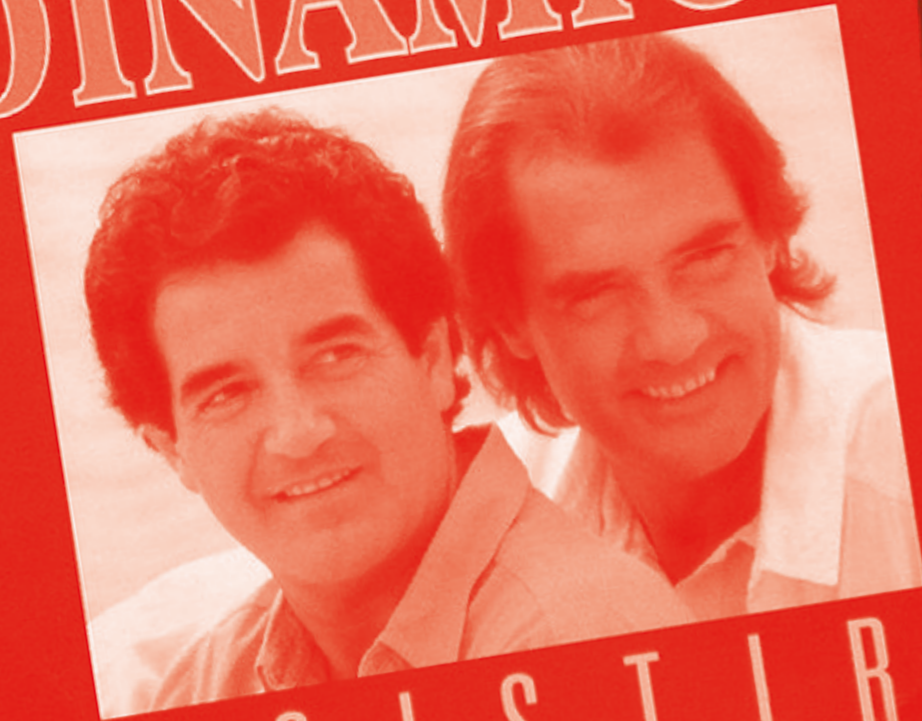
“Quan regalaves una floreta, inclús a la gent que treballa a Mercabarna o als transportistes, encara que no els coneguessis, i veies la cara d’alegria i satisfacció que feien.”

La càpsula del temps.
Què representa per a les
persones de Mercabarna
aquest any de pandèmia?
Un objecte, unes paraules,
una imatge. Guardem
aquí els seus records
per tenir-los presents
en el futur.

150 gr de farina de trigo.
200 ml de llet.
50 ml de iogurt.
40 gr de mantega sense sal.
4 ous M.
5 gr de llevadura química o polvos de hornear.
Una pizca de sal.
10 gr de sucre blanc.
Azúcar glas y canela en polvo para decorar.
Abundante aceite para freír.

DUO
DINAMICO

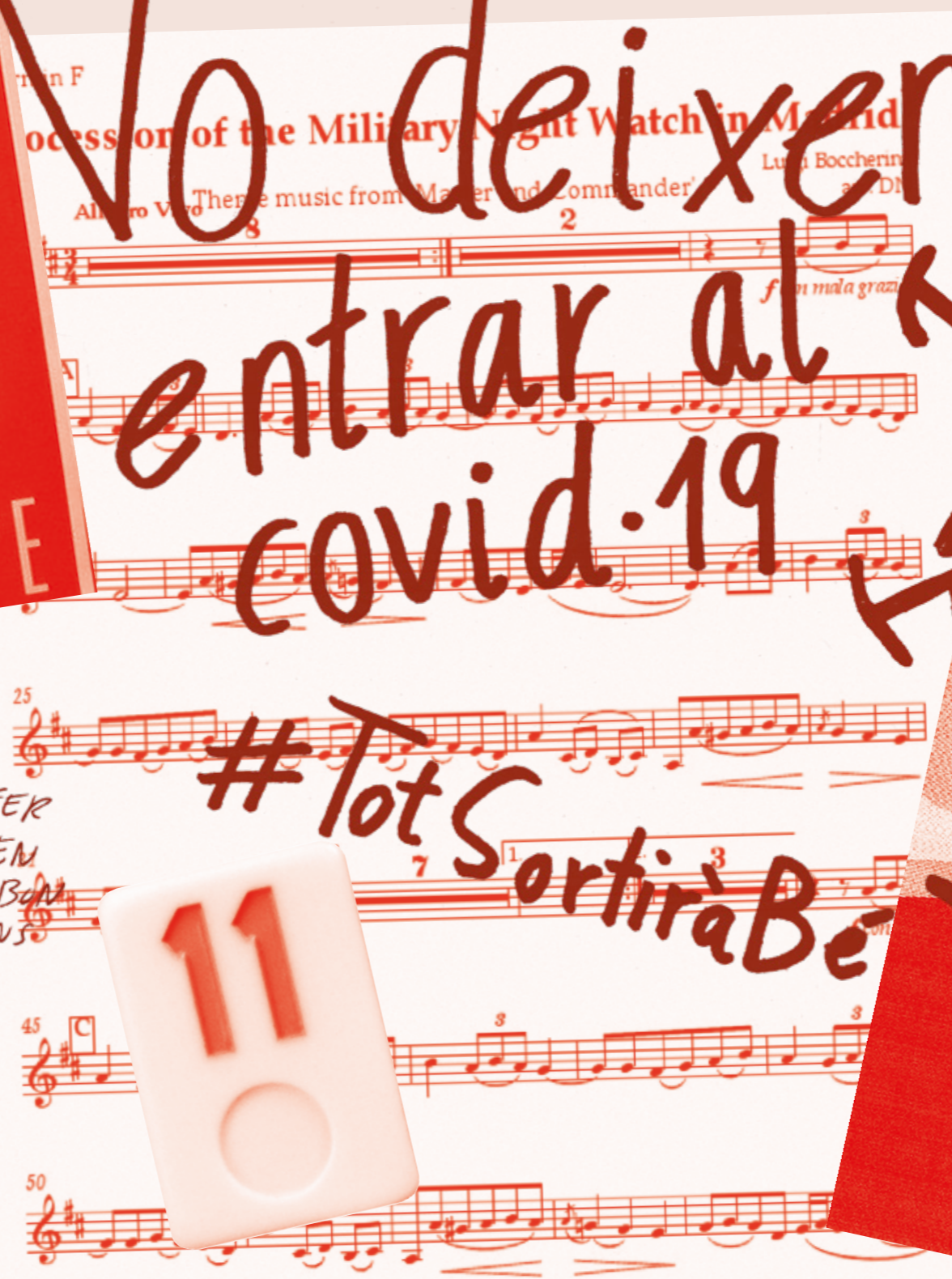

RESISTIRE

A CASA DURANT EL CONFINAMENT ENS VAM FER UN TIP D'ESCOLTAR LA CANÇÓ JERUSALEMA EN VERSIÓ ORIGINAL (ZULÚ), ENS DONAVA MOLT BONA ROTLLO!! DESPRÉS LA VERSIÓ CASTELLANA ENS HO VA CONFIRMAR 😊

No deixem
entrar al
covid-19

#TotSortiràBe

Edita
Mercados de Abastecimientos
de Barcelona, SA
Major de Mercabarna 76
Centre Directiu, 5a planta
08040 Barcelona
T. 935 563 000
mb@mercabarna.cat

Textos
Blanca Bassols
Mercabarna

Il·lustracions
Zena Kay

Fotografies
Enric Badrinas (pàg. 32-33)

Concepte i disseny
Atipus
atipus.com

Impressió
Novatesa gràfiques

©textos, il·lustracions i fotografies, els seus respectius autors o drethavents.

Aquesta publicació no pot ser reproduïda, emmagatzemada o transmesa, ni totalment ni parcialment, de cap manera ni per cap mitjà sense la prèvia autorització de l'editor.

Dipòsit Legal: B 12230-2020

Aquesta memòria ha estat impresa amb paper procedent de boscos gestionats de manera sostenible.

Gràcies als i les que...

Planifiquen les rutes logístiques nacionals i internacionals.
Condueixen furgonetes, camions i tràilers per transportar els aliments.
Van amunt i avall transportant mercaderies amb els toros.
Donen servei a les empreses logístiques.
Vetllen per la circulació a les cabines dels peatges d'entrada.
Organitzen internament els seus equips per reduir els riscos.
Verifiquen que els professionals disposen dels EPI necessaris.
Fan tasques de manteniment dels serveis informàtics.
Implementen mesures per impulsar noves formes de treballar.
Duen a terme tasques administratives.
Verifiquen que es compleixen les mesures de seguretat.
Prenen la temperatura dels usuaris que es mouen en metro.
Controlen la traçabilitat dels productes.
Realitzen tasques de manteniment al recinte.
Fan possible la continuïtat de les obres i les millores en infraestructures.
S'encarreguen de netejar i desinfectar cada racó del recinte.
Gestionen els residus que es generen diàriament.
Mantenen informats els usuaris a través dels diferents canals de comunicació.
Proveeixen d'aliments les empreses del recinte.
Posen a punt les parades dels mercats per quan arribin els compradors.
Gestionen els magatzems i els frigorífics de servei.
Fan tasques comercials a les empreses de la Unitat Alimentària.
Adapten el negoci a les necessitats dels clients.
Treballen a la farmàcia i a l'òptica.
Reparteixen "a domicili" cafès i entrepans pels pavellons.
Estan darrere de la barra preparant esmorzars i dinars.
Dediquen el seu temps lliure a fer voluntariat al Banc dels Aliments.